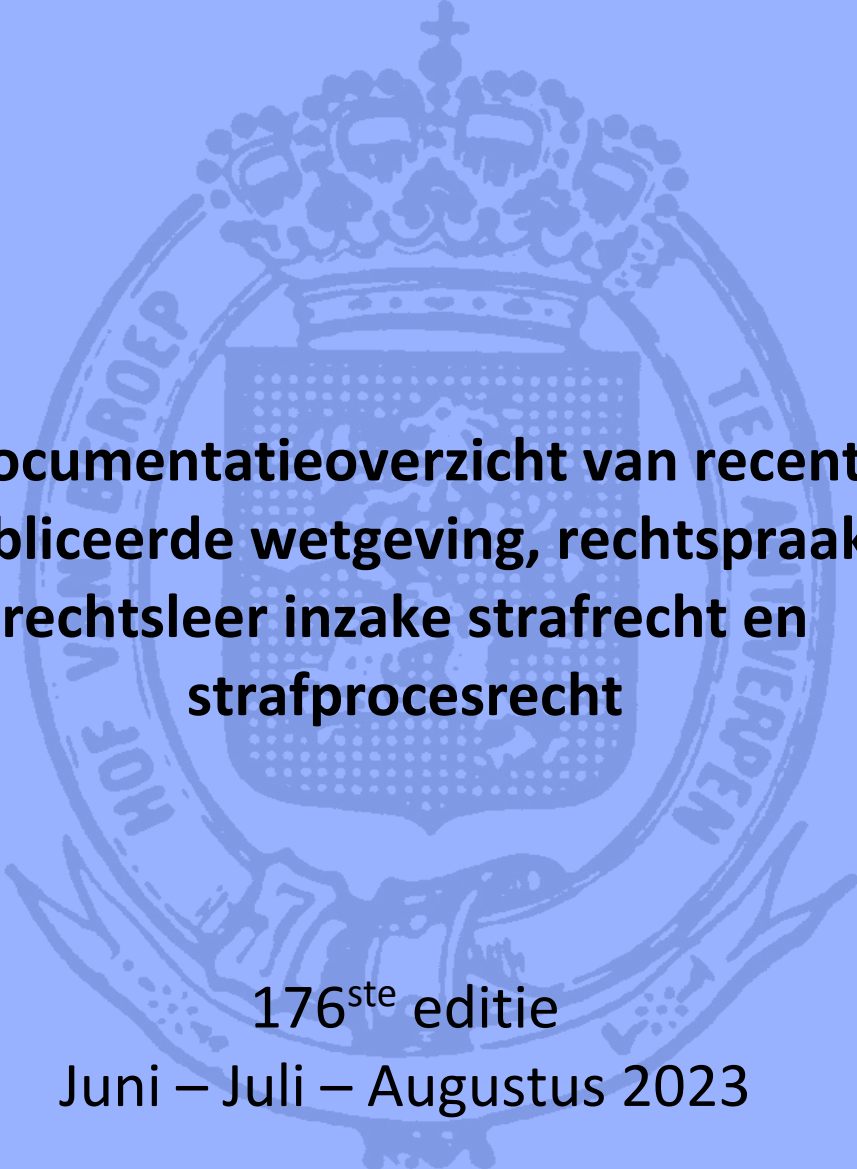

Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.

**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

176ste editie
Juni – Juli – Augustus 2023

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtigd jaar 2022 - 2023 – Editie 176

Editie afgesloten op: 31 augustus 2023

Publicatiedatum: 31 augustus 2023

© Caroline VAN DEUREN

Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Waalse Kaai 35A

2000 Antwerpen

Tel : 03/247.97.03

Fax :03/247.97.24

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
---------------------------	----------

1. WETGEVING	12
---------------------------	-----------

1.1. BELGISCHE REGELGEVING	12
---	-----------

Wet van 26 april 2023 tot wijziging van de besluitwet van 14 november 1939 betreffende de beteugeling van de dronkenschap teneinde van de aanhouding in geval van openbare dronkenschap een bestuurlijke aanhouding te maken (1), *BS* 6 juni 2023. 12

Wet van 28 juni 2023 houdende wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie en van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen, *BS* 20 juli 2023. 12

Wet van 31 juli 2023 om justitie menselijker, sneller en straffer te maken IV, *BS* 9 augustus 2023. 12

Wet van 13 juli 2023 voor de preventie en de bestrijding van feminicides en gendergerelateerde dodingen, *BS* 31 augustus 2023. 13

1.2. EUROPESE REGELGEVING	13
--	-----------

Besluit (EU) 2023/1076 van 1 juni 2023 van de Raad over de sluiting, namens de Europese Unie, van het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, met betrekking tot aangelegenheden die verband houden met justitiële samenwerking in strafzaken en met betrekking tot asiel en non-refoulement, *PB.L.* 2 juni 2023. 13

Verordening (EU) 2023/1543 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2023 betreffende het Europees verstrekingsbevel en het Europees bewaringsbevel voor elektronisch bewijsmateriaal in strafzaken en de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen als gevolg van een strafprocedure, *PB.L.* 28 juli 2023. 14

Richtlijn (EU) 2023/1544 van 12 juli 2023 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van geharmoniseerde regels inzake de aanwijzing van aangewezen vestigingen en de aanstelling van wettelijke vertegenwoordigers ten behoeve van de vergaring van elektronisch bewijsmateriaal in strafprocedures, *PB.L.* 28 juli 2023. 14

1.3. OVERZICHTEN VAN WETGEVING	15
---	-----------

1.4. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN	15
---	-----------

Wetsontwerp inzake de preventie en de bestrijding van feminicides, gendergerelateerde dodingen en het geweld dat daar aan voorafgaat, *Parl.St.* Kamer 2022-2023, 3400/001. 15

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade, teneinde te voorzien in de schorsing van en de ontzetting uit het ouderlijk gezag van de ouder die dader of verdachte is van moord op de andere ouder, *Parl.St.* Kamer 2022-2023, 3425/001. 16

Wetsontwerp tot wijziging van het Strafwetboek met het oog op het strafbaar stellen van conversiepraktijken, *Parl.St.* Kamer 2022-2023, 3429/001. 16

Wetsontwerp strafprocesrecht I, *Parl.St.* Kamer 2022-2023, 3514/001. 16

Wetsontwerp houdende diverse wijzigingen van het Wetboek van strafvordering II, *Parl.St.*
Kamer 2022-2023, 3515/001. 17

2. RECHTSPRAAK.....17

2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSPRAAK 18

2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS..... 18

EHRM 2 mei 2023 (Strassenmeyer tegen Duitsland), www.hudoc.echr.coe.int 18

Trefwoorden: Verklaring getuigen - Gebruik verklaringen medeverdachten voor bewijs bij ontbreken effectieve ondervragingsmogelijkheid; voldoende compenserende factoren - Artikel 6 EVRM – Geen schending 18

EHRM 11 mei 2023 (Lalik tegen Polen), www.hudoc.echr.coe.int 18

Trefwoorden: Verklaring van verdachte terwijl hij nog niet (voldoende) op zijn rechten als verdachte was gewezen en nog geen rechtsbijstand had - Schending artikel 6 EVRM 18

EHRM (Grote Kamer) 15 mei 2023 (Sanchez tegen Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int 19

Trefwoorden: Vrijheid van meningsuiting - Facebookbericht van politicus Front National - Niet verwijderen van racistische en islamofobe reacties - Artikel 10 EVRM - Geen schending 19

EHRM 1 juni 2023 (Erik Adamço tegen Slovaakse), www.hudoc.echr.coe.int 20

Trefwoorden: Art. 6 EVRM – Veroordeling in belangrijke mate gebaseerd op verklaringen kroongetuigen 20

EHRM 29 juni 2023 (Bijan Balahan tegen Zweden), www.hudoc.echr.coe.int..... 20

Trefwoorden: Uitleveren naar de Verenigde Staten waarbij uitgeleverde risico loopt op een levenslange gevangenisstraf 21

EHRM 29 juni 2023 (Khavshabova t. Georgië), www.hudoc.echr.coe.int 21

Trefwoorden: Recht op eerlijk proces – Getuigenverklaring in afwezigheid van klager – Toewijzing advocaat zonder medeweten klager - Artikel 6 EVRM – Schending 21

2.3. HOF VAN JUSTITIE 21

Hof van Justitie 25 mei 2023 (C-608/21), www.curia.europa.eu 21

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn 2012/13/EU – Recht op informatie in strafprocedures – Artikel 6 – Recht op informatie over de beschuldiging – Artikel 7 – Recht op toegang tot de stukken van het dossier – Daadwerkelijke uitoefening van de rechten van de verdediging – Artikel 6 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Recht op vrijheid en veiligheid – Mededeling, in een afzonderlijk document, van de redenen om de verdachte of beklaagde te detineren – Tijdstip waarop deze mededeling moet worden gedaan 22

Hof van Justitie (Grote Kamer) 6 juni 2023 (C-700/21), www.curia.europa.eu 23

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Gronden tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel – Artikel 4, punt 6 – Doel van sociale re-integratie – Onderdanen van derde landen die op het grondgebied van de uitvoerende lidstaat verblijven of ingezetene van die lidstaat zijn – Gelijke behandeling – Artikel 20 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie 23

Hof van Justitie 22 juni 2023 (C-660/21), www.curia.europa.eu 24

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn 2012/13/EU – Artikelen 3 en 4 – Verplichting voor de bevoegde autoriteiten om verdachten en beklaagden onverwijld in kennis te stellen van hun zwijgrecht – Artikel 8, lid 2 – Recht om niet-nakoming van deze verplichting aan te voeren – Nationale regeling die de strafrechter ten gronde verbiedt om een dergelijke niet-nakoming ambtshalve vast te stellen – Artikelen 47 en 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie 24

2.4. HOF VAN CASSATIE..... 26

A. BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS 26

Hof van Cassatie 13 oktober 2020 (P.20.0550.N), www.juportal.be 26

Trefwoorden: 1. Bewijsvoering - Heling - Witwasmisdrijf - Bestanddelen - Legale oorsprong van de zaken voorwerp van het misdrijf - Beoordeling door de rechter - Elementen	26
2. Bewijs – Heling - Witwasmisdrijf - Bestanddelen - Legale oorsprong van de zaken voorwerp van het misdrijf - Beoordeling door de rechter - Bewijsstandaard - Draagwijdte	26
Hof van Cassatie 13 januari 2021 (P.20.0429.F), www.juportal.be	26
Trefwoorden: 1. Internationaal vervoer - C.M.R.-Verdrag - Vervoerder - Aansprakelijkheid - Toepassingsgebied	26
2. Strafzaken - Veroordeling van de lasthebber ad hoc en niet van de beklaagde rechtspersoon - Geen louter materiële vergissing - Invloed	26
Hof van Cassatie 13 januari 2021 (P.20.1203.F), www.juportal.be	27
Trefwoorden: Strafvordering - Relatieve werking van het hoger beroep - Begrip - Toepassing - Eenvoudige schuldigverklaring in eerste aanleg - Opschorting van de uitspraak in hoger beroep - Verzwaring	27
Hof van Cassatie 17 maart 2021 (P.20.1193.F), www.juportal.be	28
Trefwoorden: 1. Uitspraak - Vermelding van de wettelijke bepalingen - Bepalingen betreffende de rechtspleging - Correctionalisering (Wet Verzachtende Omstandigheden)	28
2. Vermelding van de wettelijke bepalingen - Constitutieve bestanddelen van het misdrijf - Misdrijf waarvoor beklaagde niet wordt veroordeeld	28
3. Strafzaken - Hoofdelijkheid van rechtswege - Vaststelling van het aandeel van de medeaansprakelijken - Bevoegdheid van de rechter	28
Hof van Cassatie 17 maart 2021 (P.20.1277.F), www.juportal.be	29
Trefwoorden: Uitspraak van het vonnis - Verhinderings van de kamervoorzitter - Vervanging door een andere rechter die niet aan de beraadslaging heeft deelgenomen - Beschikking van de voorzitter	29
Hof van Cassatie 31 maart 2021 (P.21.0221.F), www.juportal.be	29
Trefwoorden: 1. Telastlegging van het onvergund voorhanden hebben van jachtwapens - Beklaagde die houder is van een jachtverlof - Vordering van het openbaar ministerie tot herkwalificatie van de feiten bij gebrek aan inschrijving in het Centraal wapenregister - Verwerping gelet op de aanhangigmaking bij de feitenrechter	29
2. Omschrijving van de telastlegging - Recht en plicht van het vonnisgerecht - Heromschrijving - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Grens - Aanhangigmaking	29
Hof van Cassatie 14 april 2021 (P.21.0192.F.F), www.juportal.be	30
Trefwoorden: 1. Spoorwegen - Naamloze vennootschap naar publiek recht HR RAIL - Interne reglementen betreffende het statuut van het personeel - Aard	30
2. Door een ongeval getroffen werknemer - Overheid - Werkgever - Wettelijke of reglementaire verplichtingen - Betaling van een loon - Vergoedbare schade - Voorwaarden	30
3. Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Door een ongeval getroffen werknemer - Overheid - Werkgever - Wettelijke of reglementaire verplichtingen - Vakantiegeld - Eindejaarstoelagen - Bijzondere toelagen voor periodes van slechte weersomstandigheden - Vergoedbare schade - Stortingen die verschuldigd zijn zonder effectieve arbeid als tegenprestatie - Gevolg	30
Hof van Cassatie 28 april 2021 (P.21.0253.F), www.juportal.be	31
Trefwoorden: Rechtvaardiging en verschoning – Rechtvaardiging – Aansprakelijkheid van de rechtspersoon – Enige zaakvoerder	31
Hof van Cassatie 28 april 2021 (P.21.0071.F), www.juportal.be	31
Trefwoorden: Veroordeling tot een effectieve vrijheidsstraf - Informeren van de partijen over de strafuitvoering - Verplichting voor de rechter - Draagwijdte - Verzuim - Sanctie	31
Hof van Cassatie 28 april 2021 (P.21.0029.F.F), www.juportal.be	31
Trefwoorden: 1. Drukpersmisdrijf - Begrip - Onwettige opname van een vertrouwelijk gesprek - Bekendmaking - Misdrijf dat geen drukpersmisdrijf vormt	31
2. Niet voor het publiek toegankelijke communicatie - Opzettelijke kennisneming - In artikel 314bis, § 1, 1°, Strafwetboek, bedoeld misdrijf - Begrip - Bekendmaking via een persartikel	31
3. Zonder medeweten en zonder toestemming van de afzender ontvangen telefoongesprek - Onwettig afluisteren - Verboden opname - Begrip - Handmatig noteren	31
4. Drukpersmisdrijf - In het kader van een vertrouwelijk bemiddelingsgesprek afgelegde verklaringen - Bekendmaking via de pers - Veroordeling op grond van artikel 314bis, § 1, 1°, Strafwetboek - Persvrijheid en vrijheid van meningsuiting	32

5. Straf – Geldboete en opdecimen - Handelsonderneming - Motivering - Winstoogmerk	32
Hof van Cassatie 5 mei 2021 (P.20.0365.F), www.juportal.be	33
Trefwoorden: 1. Overschrijding van de redelijke termijn voor de berechting - Sanctie - Eenvoudige schuldigverklaring - Invloed op de verplichting de verplichte verbeurdverklaring te motiveren	33
2. Strafzaken - In beslag genomen goederen - Teruggave - Bevoegdheden van het openbaar ministerie - Invloed op de omvang van de verplichting voor de rechter om uitspraak te doen over de bestemming van de in beslag genomen goederen	33
Hof van Cassatie 5 mei 2021 (P.21.0042.F), www.juportal.be	34
Trefwoorden: Vermoeden van onschuld - Delegatie van bevoegdheid - Begrip - Invloed op de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de overdrager en de overnemer - Voorwaarden - Bewijslast	34
Hof van Cassatie 2 juni 2021 (P.20.0303.F), www.juportal.be	35
Trefwoorden: 1. Herstelplicht - Algemeen - Inkomstenbelastingen - Artikel 458 WIB92 – Eigen mogelijkheid tot herstel van de schade uit de in artikelen 449 tot 452 WIB92 bedoelde misdrijven - Verjaring van de strafvordering - Verplichting om te onderzoeken of de feiten die deze telastleggingen van fiscale aard opleveren, al dan niet bewezen zijn	35
2. Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Inkomstenbelastingen – Belgische Staat, administratie der directe belastingen - Burgerlijke rechtsvordering ingesteld voor de strafrechter - Schade - Kosten verbonden aan de opvolging van het strafdossier	35
3. Schade - Algemeen - Inkomstenbelastingen - Artikel 458 WIB92 – Eigen mogelijkheid tot herstel van de schade uit de in artikelen 449 tot 452 WIB92 bedoelde misdrijven - Niet-toepasselijkheid op de schade uit de niet-betaling van de ingekohierde belasting die aan de Belgische Staat is toegebracht door gemeenrechtelijke misdrijven die inbegrepen zijn in het mechanisme van belastingontduiking - Invloed op de ontvankelijkheid van de burgerlijke partijstelling van de Belgische Staat, administratie der directe belastingen	35
4. Strafzaken - Algemeen - Grond van niet-ontvankelijkheid - Onderzoek ervan onafscheidbaar van het onderzoek van het middel	35
Hof van Cassatie 16 juni 2021 (P.21.0188.F), www.juportal.be	37
Trefwoorden: Verkrachting - Bewijs - Vermoeden - Beschuldiging van handelingen van orale penetratie - Geen bewijskrachtig medisch gegeven - Invloed	37
Hof van Cassatie 28 juni 2022 (P.22.0169.N), <i>T.Strafr.</i> 2023, afl. 3, 168-173.....	37
Trefwoorden: 1. Misdrijven – Valsheid in geschrifte – Gebruik – Artikel 197 Strafwetboek – Duur – Voorwaarden	38
2. Strafvordering – Non bis in idem – Artikel 54 Schengenuitvoeringsovereenkomst hetzelfde – Definitie – Identiek – Substantieel dezelfde – Onaantastbare beoordeling	38
3. Hoger beroep – Grievensformulier – Artikel 204 Wetboek van Strafvordering – Grief tegen de bestraffing – Nauwkeurigheid – vereisten.....	38
4. Straftoemeting – Uitstel van tenuitvoerlegging van de straf – Artikel 8 Probatiwet – Motivering – Concrete gegevens – Omvang	38
5. Straffen – Verbeurdverklaring – Artikel 1 Eerste Aanvullend protocol EVRM – Proportioneel – Redelijk – Criteria	38
Hof van Cassatie 27 september 2022 (P.22.0515.N)	39
Trefwoorden: Herhaling (art. 56, tweede lid Sw.) – Vereiste van een voorafgaande veroordeling met kracht van gewijsde – Kracht van gewijsde op het ogenblik van de feiten.....	39
Hof van Cassatie 4 april 2023 (P.21.1629.N)	39
Trefwoorden: Voorlopig bewindvoerder – Verplichting om bewindvoerder ook te dagvaarden – Ontbreken – Gevolg	39
Hof van Cassatie 4 april 2023 (P.22.1634.N), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Hoger beroep – Betekening en kennisgeving.....	40
Hof van Cassatie 9 mei 2023 (P.23.0219.N), www.juportal.be	40
Trefwoorden: 1. Hof van assisen – Eindarrest.....	40
2. Gerechtskosten – Strafzaken – Bijdrage Slachtofferfonds – Bijdrage Begrotingsfonds - Vermelding van de wetsbepalingen	40
3. Redelijke termijn - Overschrijding – Remediering	40

4. Strafzaken – Gerechtskosten – Begrotingsfonds	40
Hof van Cassatie 9 mei 2023 (P.23.0229.N), www.juportal.be	42
Trefwoorden: Probatieuitstel - Algemeen - Herroeping - Redelijke termijn	42
Hof van Cassatie 16 mei 2023 (P.23.0373.N), www.juportal.be	43
Trefwoorden: 1. Bewijs – Camerabeelden – Onregelmatig verkregen	43
2. Bewijs – Bewijswaardering – Beoordeling rechter	43
Hof van Cassatie 16 mei 2023 (P.23.0150.N), www.juportal.be	44
Trefwoorden: 1. Kwalificatie door onderzoeksgerecht – Definitief karakter?	44
2. Verwijzingsbeslissing onderzoeksgerecht – Beoordeling wettigheid door vonnisgerecht – Geen bevoegdheid	44
Hof van Cassatie 23 mei 2023 (P.22.1779.N), www.juportal.be	45
Trefwoorden: Hoger beroep – Strafzaken - Verzekeringwet	45
Hof van Cassatie 23 mei 2023 (P.23.0188.N), www.juportal.be	45
Trefwoorden: Hoger beroep - Burgerlijke partij - Reikwijdte van het hoger beroep – Incidenteel beroep	45
Hof van Cassatie 23 mei 2023 (P.22.0522.N), www.juportal.be	46
Trefwoorden: Conclusietermijnen - Bepaling van conclusietermijnen en de gevolgen daarvan	46
Hof van Cassatie 23 mei 2023 (P.22.0629.N), www.juportal.be	47
Trefwoorden: 1. Dwangsom – Verzoek tot opheffing, opschorting of vermindering van de dwangsom – Rechtsmacht rechter	47
2. Artikelen 1 en 6.1 Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof – Vraag omtrent de uitleg van rechtsregels – Beperking	47
Hof van Cassatie 30 mei 2023 (P.22.0501.N), www.juportal.be	47
Trefwoorden: Hoger beroep – Grievensformulier – Saisine appelrechter – Ambtshalve op te werpen grieven – Motivering	48
Hof van Cassatie 30 mei 2023 (P.23.0272.N), www.juportal.be	48
Trefwoorden: Verbeurdverklaring bij equivalent - Bepalen van de geldwaarde	48
Hof van Cassatie 30 mei 2023 (P.23.0498.N), www.juportal.be	49
Trefwoorden: Verzet – Aanvangstermijn	49
Hof van Cassatie 30 mei 2023 (P.23.0483.N), www.juportal.be	49
Trefwoorden: Motivering – Straf – Beroepsuitoefeningsverbod	49
Hof van Cassatie 30 mei 2023 (P.23.0371.N), www.juportal.be	50
Trefwoorden: Recht van aanwezigheid op terechtzitting	50
Hof van Cassatie 31 mei 2023 (P.22.1561.F), www.juportal.be	51
Trefwoorden: Vermoeden van onschuld - Vrijgesproken beklagde - Gevolg voor de burgerlijke rechtsvordering	51
Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0077.N), www.juportal.be	51
Trefwoorden: Eenzelfde misdadig opzet - Begrip - Toepassing: zeer beperkte tijdsperiode ligt tussen de beide misdrijven of feiten die beantwoorden aan eenzelfde misdrijfomschrijving?	51
Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0550.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: Conclusietermijn - Laattijdig indienen conclusies – Gevolg	52
Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0263.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Bevoegdheid van de strafrechter - Burgerlijke rechtsvordering van een beklagde tot het bepalen van de onderlinge gehoudenheid tussen hemzelf en een medebeklaagde met wie hij hoofdelijk gehouden is tot vergoeding van de schade	52
Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0318.N), www.juportal.be	53
Trefwoorden: Straf - Elektronisch toezicht – Verzoek - Oordeel rechter – Weigering – Motivering	53
Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.22.1309.N), www.juportal.be	54
Trefwoorden: Hoger beroep – Burgerlijke partij – Saisine appelrechter	54
Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0579.N), www.juportal.be	54
Trefwoorden: Samenhang – Rechterlijke beslissing is niet aanwezig in het dossier	54
Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0393.N), www.juportal.be	55
Trefwoorden: 1. Oplichting – Cijfercode of bankkaart	55

2. Geen bijzonder bewijsmiddel vereist - Beoordeling door de Rechter - Geloofwaardigheid van de beweringen van een beklaagde	55
Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0496.N), www.juportal.be	55
Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering - Beschikkingsbeginsel: niet meer, niet minder dan het gevorderde.....	56
Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0481.N), www.juportal.be	56
Trefwoorden: Werkstraf – Weigering - Motivering.....	56
Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0316.N), www.juportal.be	57
Trefwoorden: Recht van verdediging - Keuzevrijheid - EVRM - Verschijning in persoon - Nodige tijd om verdediging voor te bereiden.....	57
Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.22.0993.N), www.juportal.be	59
Trefwoorden: Straf – Beroepsuitoefeningsverbod – Voorwaarden – Beoordeling.....	59
Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.22.0397.N).....	59
Trefwoorden: Hoger beroep OM – Grieven – Grief: ‘onvoldoende beteugelend’ – Voldoende nauwkeurig	59
Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.22.0700.N), www.juportal.be	60
Trefwoorden: 1. Rechtsplegingsvergoeding – Gerechtelijke band.....	60
2. Hoger beroep – Strafverzwaring – Eenparigheid – Uitstel ingetrokken	60
Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0398.N), www.juportal.be	61
Trefwoorden: Bewijs – Beklaagde legt zelf een overeenkomst voor in zijn verweer – Vrije bewijswaardering.....	61
Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0266.N), www.juportal.be	61
Trefwoorden: 1. Bewijs – Regelmatigheid van de bewijsvoering - Door KI vastgesteld - Gevolgen – Betrouwbaarheid - Niet bindend voor vonnisgerecht	61
2. Bewijs – Onregelmatigheid	61
Hof van Cassatie 20 juni 2023 (P.23.0621.N), www.juportal.be	62
Trefwoorden: Taalgebruik - Hoger beroep bij de Franstalige arrondissementsrechtbank Brussel en de Nederlandstalige arrondissementsrechtbank Brussel in verenigde vergadering	62
Hof van Cassatie 20 juni 2023 (P.23.0527.N), www.juportal.be	63
Trefwoorden: Probatieuitstel - Herroeping - Basisvoorwaarde	63
Hof van Cassatie 20 juni 2023 (P.23.0468.N), www.juportal.be	63
Trefwoorden: Redelijke termijn – Beoordelingscriteria	63
Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.23.0414.N), www.juportal.be	63
Trefwoorden: Bescherming van de maatschappij – Internering – Beklaagde reeds opgenomen in een instelling (wet 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke) – Gevolg – Geen belet.....	64
Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.22.1736.N), www.juportal.be	64
Trefwoorden: Faillissement – Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen – Aansprakelijkheid buiten overeenkomst – Schade – Beoordelingsbevoegdheid	65
Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.23.0488.N), www.juportal.be	65
Trefwoorden: Straf – Verbeurdverklaring – Art. 42, 1° Sw. – Vaststelling dat de zaak eigendom is van een veroordeelde.....	65
Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.23.0521.N), www.juportal.be	65
Trefwoorden: Samenloop.....	65
Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.23.1658.N), www.juportal.be	66
Trefwoorden: Hoger beroep – Saisine – Grieven	66
Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.23.0141.N), www.juportal.be	66
Trefwoorden: 1. Misdrijf – Toerekenbaarheid – Rechtspersonen	66
2. Saisine – Akte van aanhangigmaking – Gegevens uit het strafdossier	66
B. BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.....	67
Hof van Cassatie 13 oktober 2020 (P.20.0992.N), www.juportal.be	67

Trefwoorden: Aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische rechterlijke autoriteit - Overlevering - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Feiten waarvoor de overlevering is geweigerd - Regelmatigheid van het bevel tot aanhouding – Draagwijdte.....	67
Hof van Cassatie 13 januari 2021 (P.20.0956.F), www.juportal.be	67
Trefwoorden: 1. Toezicht op de regelmatigheid van de voorlopige hechtenis - Ambtshalve toezicht op de regelmatigheid van het gerechtelijk onderzoek - Niet-ontvankelijkheid van de strafvordering - Eindbeslissing – Voorwaarden	67
Hof van Cassatie 17 maart 2021 (P.21.0319.F), www.juportal.be	68
Trefwoorden: Europees uitleveringsverdrag van 13 december 1957 - Actieve uitlevering - Uitvoerbaarverklaring - Specialiteitsbeginsel - Omschrijving van de feiten in de aangezochte Staat die de uitlevering heeft toegestaan - Invloed.....	68
Hof van Cassatie 17 maart 2021 (P.21.0338.F), www.juportal.be	69
Trefwoorden: 1. Recht van verdediging - Proces-verbaal gesteld in de taal van de regio waar het is opgemaakt, verschillend van die van de rechtspleging - Weerslag op de regelmatigheid van het stuk en op het toezicht op de voorlopige hechtenis	69
2. Gerechten belast met het toezicht op de wettigheid van de voorlopige hechtenis - Stukken uit het strafdossier die gesteld zijn in een andere taal dan die van de rechtspleging - Verplichting om ze ambtshalve te laten vertalen	69
3. Politie - Opsporingshandelingen in strafzaken - Doorzoeking van een voertuig - Regelmatigheid - Uitdrukkelijke toestemming van de bestuurder	69
Hof van Cassatie 17 maart 2021 (P.20.0099.F), www.juportal.be	71
Trefwoorden: 1. Onderzoeksgerechten - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Verslag van de onderzoeksrechter - Verwijzingsbeschikking - Verzuim om te beslissen over een telastlegging of over feiten die bij de onderzoeksmagistraat aanhangig zijn gemaakt - Herstel - Rechtspleging.....	71
2. Straf – Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Vermindering om de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen - Inaanmerkingneming van de vermogenstoestand van de beklaagde - Wettigheid.....	71
Hof van Cassatie 31 maart 2021 (P.21.0394.F), www.juportal.be	72
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Redelijke termijn - Overschrijding – Beoordelingscriteria.....	72
2. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Redelijke termijn - Door de inverdenkinggestelde niet-aangevoerde miskennis - Invloed op de verplichting om de beslissing over de handhaving van de voorlopige hechtenis met redenen te omkleden.....	72
Hof van Cassatie 14 april 2021 (P.20.1060.F), www.juportal.be	72
Trefwoorden: 1. Parlementaire onschendbaarheid - Vervolging ten laste van een parlementslid - Afsluiting van het gerechtelijk onderzoek - Verzoek tot opheffing van de onschendbaarheid - Toezicht door het parlement - Doel – Beoordelingscriteria	73
2. Parlementaire onschendbaarheid - Vervolging ten laste van een parlementslid - Afsluiting van het gerechtelijk onderzoek - Verzoek tot opheffing van de onschendbaarheid - Aan het parlement mee te delen dossier - Samenstelling - Onderzoek door het parlement - Draagwijdte - Latere toevoeging van stukken aan het dossier - Invloed	73
3. Parlementaire onschendbaarheid - Vervolging ten laste van een parlementslid - Afsluiting van het gerechtelijk onderzoek - Verzoek tot opheffing van de onschendbaarheid - Toezicht door het parlement - Draagwijdte.....	73
4. Evocatie - Begrip - Gevolgen	73
5. Evocatie - Gevolgen - Recht van verdediging.....	73
Hof van Cassatie 28 april 2021 (P.20.1243.F), www.juportal.be	74
Trefwoorden: Eerbiediging van het vermoeden van onschuld - Herstel in eer en rechten - Blijk van de verbetering en van het goed gedrag - Beoordeling - Inaanmerkingneming van een gedrag dat onder een strafrechtelijke kwalificatie valt - Grens.....	74
Hof van Cassatie 2 juni 2021 (P.21.0664.F), www.juportal.be	74
Trefwoorden: 1. Vreemdelingen - Vasthouding - Verlenging - Aanhangigmaking voor de.....	74
raadkamer bij door de minister ingesteld verzoekschrift binnen vijf werkdagen na de.....	74
verlenging - Aanvang van de termijn	74

2. Vreemdelingen - Vasthouding - Toezicht - Recht van de raadsman van de vreemdeling om het dossier ter griffie van de bevoegde rechtbank te raadplegen gedurende de twee werkdagen die aan de terechtzitting voorafgaan - Bestaanbaarheid met artikel 47 Handvest Grondrechten EU.....	74
3. Vreemdelingen - Vasthouding - Beroep voor de raadkamer - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Motivering van de beslissing - Overneming van redenen die in de conclusie van de tegenpartij zijn vermeld - Wettigheid	75
Hof van Cassatie 22 maart 2022 (P.21.1487.N), www.juportal.be	76
Trefwoorden: Valsheid en gebruik van valse stukken	76
Hof van Cassatie 15 juni 2022 (P.21.0034.F), www.juportal.be	77
Trefwoorden: Prejudiciële vraag - Herstel in eer en rechten - Interneringsmaatregel - Geen mogelijkheid tot herstel in eer en rechten - Verschil in behandeling tussen de veroordeelden en de geïnterneerden	77
Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.1290.F), www.juportal.be	77
Trefwoorden: Bevel tot medebrenging – Inverdenkinggestelde vrij onder voorwaarden – Ter beschikking van de onderzoeksrechter.....	77
Hof van Cassatie 14 december 2022 (P.22.1594.F), www.juportal.be	77
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Modaliteit van het elektronisch toezicht – Invrijheidstelling onder voorwaarden – Borgsom – Meest gunstige beslissing – Artikel 211bis Wetboek van Strafvordering – Artikel 35 Voorlopigehechteniswet.....	78
2. Voorlopige hechtenis – Borgsom – Artikel 35, § 4, tweede lid Voorlopigehechteniswet – Bedrag – Criteria – Motivering	78
Hof van Cassatie 10 januari 2023 (P.22.1755.N), www.juportal.be	78
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Hoger beroep – KI – Devolutieve werking – Nietigheid handhavingsbeschikking – Gevolg.....	78
2. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Hoger beroep – KI – Devolutieve werking – Nietigheid handhavingsbeschikking raadkamer – Gevolg.....	78
Hof van Cassatie 12 april 2023 (P.23.0515.F), www.juportal.be	79
Trefwoorden: Strafonderzoek – Doorzoeking wagen – Voorwaarden – Artikelen 29 en 34, § 1 Wet Politieambt.....	79
Hof van Cassatie 9 mei 2023 (P.23.0614.N), www.juportal.be	79
Trefwoorden: Vreemdeling – Maatregel van vrijheidsberoving of tot verwijdering van het grondgebied – Controle onderzoeksgerecht.....	79
Hof van Cassatie 30 mei 2023 (P.22.1719.N), www.juportal.be	80
Trefwoorden: Burgerlijke partijstelling – Onderzoeksgerecht – Beoordeling ontvankelijkheid burgerlijke partijstelling -	80
Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0821.N), www.juportal.be	81
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Beoordeling onderzoeksgerecht – Motivering... ..	81
Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0821.N), www.juportal.be	82
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Controle – Volledigheid van het dossier.....	82
Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0558.N), www.juportal.be	83
Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Gerechtelijke band - Partijen die zich voor de onderzoeksrechter burgerlijke partij hebben gesteld tegen meerdere inverdenkinggestelden voor eenzelfde misdrijf.....	83
Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0632.N), www.juportal.be	84
Trefwoorden: Uitlevering – Uitvoerbaarverklaring – Taak van de rechter	84
Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0818.N), www.juportal.be	85
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Borgsom – Omvang	85
2. Voorlopige hechtenis – Redelijke termijn van de hechtenis.....	85
Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.23.0899.N), www.juportal.be	86
Trefwoorden: Uitlevering – Europees aanhoudingsbevel – Beoordeling (facultatieve) weigeringsgronden – Ontbreken van stukken van buitenlands strafdossier.....	86
Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.23.0898.N), www.juportal.be	86
Trefwoorden: 1. Uitlevering – Europees aanhoudingsbevel – Gelijkaardige feiten.....	86

2. Uitlevering – Europees aanhoudingsbevel – Facultatieve weigeringsgrond – Feiten geheel of gedeeltelijke gepleegd op Belgisch grondgebied – Beoordeling onderzoeksgerecht.....	86
3. Uitlevering – Europees aanhoudingsbevel – Mogelijkheid van uitstel van overlevering – Artikel 24, § 1, Wet Europees Aanhoudingsbevel – Beslissingsbevoegdheid ligt bij OM.....	87
C. ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	87
Hof van Cassatie 23 juni 2023 (P.23.0635.N), www.juportal.be	87
Trefwoorden: 1. Aansprakelijkheid buiten overeenkomst – Schade – Beoordelingsbevoegdheid – Raming	87
2. Bewijs – Bewijskracht van een akte	88
Hof van Cassatie 23 juni 2023 (P.23.0841.N), www.juportal.be	88
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Vonnisgerecht – Wraking	88
2.5. GRONDWETTELIJK HOF.....	89
Grondwettelijk Hof 6 juli 2023 (108/2023), www.const-court.be	89
Trefwoorden: COVID-19-pandemie - Strafrechtspleging - Schorsing van de verjaring van de strafvordering - Algemene toepasbaarheid	89
Hof van Cassatie 20 juli 2023 (114/2023), www.const-court.be	89
Trefwoorden: Bescherming en welzijn van dieren - Vlaams Gewest - Inbreuken - Gelijkschakeling en verhoging van de straffen - Maatregel van gelijke werking - Publiciteit met het oog op het verhandelen van dieren	89
2.6. RAAD VAN STATE	90
2.7. HOVEN VAN BEROEP	90
A. CORRECTIONELE KAMERS	90
Antwerpen 20 december 2021, <i>RABG</i> 2023, afl. 6-7, 577-585.....	90
Trefwoorden: 1. Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen de openbare orde door privépersonen – Weerspannigheid – Vereiste van een aanval of verzet – Noodzakelijkheid van geweld of bedreiging	90
2. Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen de openbare orde door privépersonen	90
– Weerspannigheid – Aanval – Inrijden met een voertuig op een politiedispositief –	90
Gewapend	90
Luik 9 november 2022, https://eservices.minfin.fgov.be/	91
Trefwoorden: “Non bis in idem” beginsel - Boetes - Samenloop administratieve en strafrechtelijke procedure.....	91
Antwerpen 13 december 2022, <i>T.Strafr.</i> 2023, afl. 4, 245-247.	91
Trefwoorden: 1. Verbeurdverklaring – Toewijzing aan de burgerlijke partij – Artikel 202, 2° Wetboek van Strafvordering – Hoger beroep burgerlijke partij – Ontvankelijkheid.....	91
2. Straffen – Verbeurdverklaring – Toewijzing aan de burgerlijke partij – Artikel 43bis, lid 3 Strafwetboek – Voorwaarden.....	92
Brussel 9 maart 2023, <i>T.Strafr.</i> 2023, afl. 4, 252-265.	92
Trefwoorden: 1. Overschrijding redelijke termijn – Manifeste overschrijding – Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering – Geen niet-ontvankelijkheid van de strafvordering – Geen aantasting van het recht op een eerlijk proces – Verlies van bewijsstukken – Schuldvraag – Straftoemeting – Significante strafvermindering – Eenvoudige schuldigverklaring	92
2. Misdrijven – Witwas – Artikel 21 van de Antiwitwaswet – Legaliteitsbeginsel – Geen aankopen	92
3. Misdrijven – Witwas – Artikel 42, 3° Strafwetboek – Illegale herkomst – Uitsluiting van elke legale herkomst.....	92
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.....	93
KI Gent 7 december 2021, <i>RABG</i> 2023, afl. 6-7, 561-571.	93
Trefwoorden: 1. Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen eigendom – Oplichting en bedriegerij – Bestanddelen	93
2. Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen eigendom – Oplichting en bedriegerij – Voorwerp – Diensten – Verbintenis.....	93
3. Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen eigendom – Oplichting en bedriegerij – Bedrieglijke middelen – Listige kunstgreep	93
4. Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen eigendom – Misbruik van vertrouwen – Bestanddelen	93

C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING.....	94
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG	94
A. CORRECTIONELE KAMERS	94
Corr. Limburg (afd. Tongeren) 9 augustus 2022, <i>Limburgs Rechtsleven</i> 2023, afl. 2, 116-118.	94
Trefwoorden: Strafrecht – Internering – Artikel 9, § 1 Wet van 5 mei 2014 betreffende de internering – Deskundigenverslag uit een andere strafprocedure – Geen nieuw deskundigenonderzoek noodzakelijk – Handel in verdoevende middelen – Risico voor de gezondheid van afnemers – Internering bevelen..	94
Corr. Gent 26 juni 2023, <i>ER Wekelijks</i> 2023, afl. 139.....	94
Trefwoorden: Doodslag - Juwelier schiet overvaller dood - Verschoonbare doodslag.....	94
B. RAADKAMER.....	95
C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING	95
2.9. HOVEN VAN ASSISEN	95
2.10. BUITENLANDSE RECHTSPRAAK	95
<u>3. RECHTSLEER</u>	<u>95</u>
3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER	95
3.2. BOEKEN.....	96
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	96
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK	96
3.3. BIJDRAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN).....	96
A. BIJDRAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	96
B. BIJDRAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT	96
C. BIJDRAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT.....	96
D. BIJDRAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	97
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDRAGEN	98
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND.....	98
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELEN OVER HET RECHT	98
3.5. VARIA	98

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

Wet van 26 april 2023 tot wijziging van de besluitwet van 14 november 1939 betreffende de beteugeling van de dronkenschap teneinde van de aanhouding in geval van openbare dronkenschap een bestuurlijke aanhouding te maken (1), *BS* 6 juni 2023.

Toelichting: In artikel 1 van de besluitwet van 14 november 1939 betreffende de beteugeling van de dronkenschap wordt paragraaf 2 vervangen als volgt:

" § 2. Bovendien, in de bij paragraaf 1 bedoelde gevallen, kan de delinquent, indien hij wanorde, schandaal, of voor een ander of voor hem zelf gevaar veroorzaakt, onder de verantwoordelijkheid van een officier van bestuurlijke politie, bestuurlijk worden aangehouden, met een absolute beperking tot voor maximaal twaalf uur.

De in het eerste lid bedoelde aanhouding is een bestuurlijke aanhouding in de zin van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt waarop de artikelen 31 tot 33septies van diezelfde wet van overeenkomstige toepassing zijn."

Wet van 28 juni 2023 houdende wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie en van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen, *BS* 20 juli 2023.

Toelichting: Samenvatting initieel wetsontwerp:

Het wetsontwerp wijzigt de wetgeving met het oog op de bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie.

Die wijzigingen komen tegemoet aan een streven naar harmonisatie van de wettelijke normen inzake bescherming tegen discriminatie in België, alsook aan bepaalde aanbevelingen zoals geformuleerd door de Commissie voor de evaluatie van de federale antidiscriminatiewetten en voorts aan verschillende Europese verplichtingen (met name doeltreffende en afschrikkende sancties).

Het wetsontwerp wil klaarheid scheppen over de wisselwerking tussen de bestaande beschermde criteria en beoogt de aanpassing van sommige ervan opdat ze in lijn zouden liggen met de evolutie van de begrippen en de invulling ervan (bijvoorbeeld meervoudige discriminatie, discriminatie op basis van een vermeend kenmerk, discriminatie door associatie, sociale toestand, medische of sociale transitie, enz.).

Wet van 31 juli 2023 om justitie menselijker, sneller en straffer te maken IV, *BS* 9 augustus 2023.

Toelichting: Capita selecta die relevant zijn voor de correctionele rechter (onderzoeksgerecht en ten gronde):

- Uitbreiding art. 90ter Sv. (onderscheppen, kennisnemen, onderzoeken en opnemen van niet voor het publiek toegankelijke communicatie of gegevens van een

informaticasysteem of een deel ervan) naar voyeurisme en niet-consensuele verspreiding intieme beelden;

- Mondeling bevel tot tap moet niet meer binnen de 24 uren bevestigd worden, maar zo spoedig mogelijk (art. 90quater Sv.);
- Bescherming rechten nabestaanden bij autopsieonderzoek (wijziging art. 44 Sv.) nav arrest EHRM inzake Aygün tegen België ;
- Van rechtswege uitvoerbaar “bevel tot betalen” na niet-betaling minnelijke schikking (nieuw art. 216bis/1 Sv.);
- Extra maandelijks controle voorlopige hechtenis: Dit impliceert dat de raadkamer pas vanaf de vierde (in plaats van de derde) beslissing een tweemaandelijks controle uitvoert over de handhaving van de voorlopige hechtenis. De bepaling betreffende het hoger beroep wordt bijgevolg ook in die zin aangepast;

Wet van 13 juli 2023 voor de preventie en de bestrijding van feminicides en gendergerelateerde dodingen, *BS* 31 augustus 2023.

Toelichting: . Deze wet vervolledigt de omzetting van Richtlijn 2010/64/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 oktober 2010 betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures en van de Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ.

Deze wet is bedoeld om een algemeen kader te scheppen voor de bestrijding en preventie van feminicides en gendergerelateerde dodingen en het geweld dat daar aan voorafgaat.

De wet bevat alle relevante definities, maar ook bepalingen omtrent de opleiding van magistraten en politie. De rechten van slachtoffers worden nader bepaald.

Het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, dat tevens gegevensverwerker is, zal jaarlijks een verslag publiceren met de belangrijkste statistieken over feminicides en gendergerelateerde dodingen, de kenmerken van het slachtoffer, de dader en de relatie tussen slachtoffer en dader.

Er wordt een Wetenschappelijk Comité voor de analyse van feminicides en gendergerelateerde dodingen opgericht, dat feminicides en gendergerelateerde dodingen, en de oorzaken van feminicides en gendergerelateerde dodingen analyseert op basis van individuele casussen en, dat met het oog op preventie, een geanonimiseerd rapport publiceert dat algemene aanbevelingen bevat. Dit geanonimiseerde rapport wordt door de voorzitter overgemaakt aan de bevoegde ministers.

1.2. Europese regelgeving

Besluit (EU) 2023/1076 van 1 juni 2023 van de Raad over de sluiting, namens de Europese Unie, van het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, met betrekking tot aangelegenheden die verband houden met justitiële samenwerking in strafzaken en met betrekking tot asiel en non-refoulement, *PB.L.* 2 juni 2023.

Toelichting: Het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (“het Verdrag”) wordt hierbij namens de Unie goedgekeurd met betrekking tot aangelegenheden die verband houden met justitiële samenwerking in strafzaken en met betrekking tot asiel en non-refoulement, voor zover die onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie vallen.

De toetreding van de Unie tot het Verdrag doet geen afbreuk aan de bevoegdheid van de lidstaten met betrekking tot de bekrachtiging van het Verdrag voor aangelegenheden die onder hun nationale bevoegdheid vallen.

Verordening (EU) 2023/1543 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2023 betreffende het Europees verstrekingsbevel en het Europees bewaringsbevel voor elektronisch bewijsmateriaal in strafzaken en de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen als gevolg van een strafprocedure, *PB.L.* 28 juli 2023.

Toelichting: Deze verordening voorziet in de regels uit hoofde waarvan een bevoegde rechterlijke autoriteit in de Unie, in strafzaken, waaronder strafrechtelijke onderzoeken, of voor de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of een aanhoudingsbevel na een strafprocedure overeenkomstig deze verordening, een dienstaanbieder die diensten aanbiedt in de Unie, door middel van een Europees verstrekingsbevel of een Europees bewaringsbevel kan gelasten elektronisch bewijsmateriaal te verstrekken of te bewaren. Deze verordening moet van toepassing zijn op alle grensoverschrijdende gevallen waarin de dienstaanbieder zijn of haar aangewezen vestiging of wettelijke vertegenwoordiger in een andere lidstaat heeft. Deze verordening doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van nationale autoriteiten om zich tot op hun grondgebied gevestigde of vertegenwoordigde dienstaanbieders te richten om ervoor te zorgen dat zij soortgelijke nationale maatregelen naleven.

Deze verordening moet alleen het verzamelen regelen van gegevens die door een dienstaanbieder opgeslagen zijn op het moment van ontvangst van een Europees verstrekingsbevel of een Europees bewaringsbevel. Zij mag niet voorzien in een algemene verplichting tot bewaring van gegevens voor dienstaanbieders en mag niet leiden tot een algemene en ongedifferentieerde bewaring van gegevens. Deze verordening mag evenmin toestaan dat gegevens worden onderschept of gegevens worden verkregen die zijn opgeslagen na de ontvangst van een Europees verstrekingsbevel of een Europees bewaringsbevel.

Om uitvaardiging van een Europees verstrekingsbevel of van een Europees bewaringsbevel kan ook worden verzocht door een verdachte of beklaagde, of namens die persoon door een advocaat, binnen het kader van de toepasselijke rechten op verdediging in overeenstemming met het nationale strafprocesrecht.

Richtlijn (EU) 2023/1544 van 12 juli 2023 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van geharmoniseerde regels inzake de aanwijzing van aangewezen vestigingen en de aanstelling van wettelijke vertegenwoordigers ten behoeve van de vergaring van elektronisch bewijsmateriaal in strafprocedures, *PB.L.* 28 juli 2023.

Toelichting: In deze richtlijn worden de regels vastgesteld inzake de aanwijzing van aangewezen vestigingen en de aanstelling van wettelijke vertegenwoordigers van bepaalde dienstverleners die diensten aanbieden in de Unie, voor de ontvangst, de naleving en de tenuitvoerlegging van beslissingen en bevelen die zijn uitgevaardigd door bevoegde autoriteiten van de lidstaten met het oog op de vergaring van elektronisch bewijsmateriaal in strafprocedures.

Deze richtlijn is van toepassing op beslissingen en bevelen met het oog op de vergaring van elektronisch bewijsmateriaal op basis van Verordening (EU) 2023/1543, Richtlijn 2014/41/EU en de door de Raad overeengekomen artikel 34 van het Verdrag betreffende de Europese Unie vastgestelde Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie. Deze richtlijn is eveneens van toepassing op beslissingen en bevelen met het oog op de vergaring van elektronisch bewijsmateriaal op basis van het nationale recht die door een lidstaat worden gericht tot een natuurlijke persoon of rechtspersoon die optreedt als wettelijke vertegenwoordiger of aangewezen vestiging van een dienstverlener op het grondgebied van die lidstaat.

1.3. Overzichten van wetgeving

- Nihil

1.4. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsontwerp inzake de preventie en de bestrijding van feminicides, gendergerelateerde dodingen en het geweld dat daar aan voorafgaat, *Parl.St.* Kamer 2022-2023, 3400/001.

Toelichting: Op 26 november 2021 heeft België het Nationaal Actieplan ter bestrijding van gendergerelateerd geweld (NAP) 2021-2025 aangenomen, waarbij specifieke aandacht wordt besteed aan de strijd tegen feminicides als meest extreme vorm van geweld tegen vrouwen.

Hoewel België al enkele jaren een ambitieus beleid ter bestrijding van gendergerelateerd geweld ontwikkelt, tonen de geregistreerde gevallen van feminicides door verenigingen de urgentie om actief op te treden tegen deze problematiek.

In een advies over de opname van feminicide in het Strafwetboek was de Commissie voor de hervorming van het Strafwetboek van mening dat de noodzakelijke zichtbaarheid en registratie van feminicides op andere manieren kunnen worden bereikt. Zij achtte het passender een afzonderlijke wet inzake “feminicide” aan te nemen met daarin een reeks maatregelen ter bestrijding van deze problematiek.

In dit kader definieert de wet betreffende de preventie en de bestrijding van feminicides, gendergerelateerde dodingen en het geweld dat daaraan voorafgaat een conceptueel kader, stelt algemene beginselen vast die als leidraad dienen voor elke actie ter preventie en bestrijding op federaal niveau, organiseert de verzameling van gegevens, stelt verslagen op over feminicides en gendergerelateerde dodingen, richt een wetenschappelijk comité voor de analyse van feminicides en gendergerelateerde dodingen op, gebruikt instrumenten voor risicobeoordeling en -beheer, organiseert opleidingen voor magistraten en politie, enz.

Deze wet illustreert de wil van België om feminicides en gendergebaseerde dodingen actief te bestrijden en beoogt de uitvoering van het Verdrag van de Raad van Europa inzake de voorkoming en bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Zij vervolledigt de omzetting van Richtlijn 2010/64/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 oktober 2010 betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures en van de Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade, teneinde te voorzien in de schorsing van en de ontzetting uit het ouderlijk gezag van de ouder die dader of verdachte is van moord op de andere ouder, *Parl.St. Kamer 2022-2023, 3425/001*.

Toelichting: Dit wetsvoorstel behelst een aanvulling van de wet betreffende de jeugdbescherming. Het is de bedoeling dat men de schorsing van en de ontzetting uit het ouderlijk gezag kan opleggen aan de ouder die dader of verdachte is van moord op de andere ouder, dan wel van een aanslag tegen, vergiftiging van of geweld jegens die andere ouder met de dood tot gevolg.

Wetsontwerp tot wijziging van het Strafwetboek met het oog op het strafbaar stellen van conversiepraktijken, *Parl.St. Kamer 2022-2023, 3429/001*.

Toelichting: In het Strafwetboek worden bepalingen ingevoerd die het aanbieden van conversiepraktijken, het aanzetten om conversiepraktijken te ondergaan, het aanzetten van personen om andere personen conversiepraktijken te doen ondergaan en het maken van reclame voor conversiepraktijken strafbaar stellen. De inbreuken kunnen bestraft worden met een gevangenisstraf en een geldboete of met een van die straffen alleen. Er wordt ook voorzien in de mogelijkheid voor de rechtbank om een beroepsverbod op te leggen.

Wetsontwerp strafprocesrecht I, *Parl.St. Kamer 2022-2023, 3514/001*.

Toelichting: Het wetsontwerp strekt ertoe de strafprocedure te hervormen op twee punten: enerzijds wat betreft de regels inzake strafvordering wegens misdaden of wanbedrijven gepleegd buiten het grondgebied van het Rijk en anderzijds de verjaring van de strafvordering.

Vooreerst herstructureert en herschrijft het ontwerp de bestaande artikelen onder hoofdstuk II van de Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering door in verschillende afdelingen de bepalingen met betrekking tot de extraterritoriale rechtsmacht van de Belgische rechtscolleges te klasseren volgens de traditionele criteria van internationaal publiekrecht.

Het wetsontwerp strekt daarnaast tot hervorming van het systeem van verjaring. Daarbij wordt gesteund op drie basisprincipes:

- 1° voldoende lange termijnen om een strafrechtelijk onderzoek te voeren en af te ronden, aan de hand van vaste termijnen zonder de mogelijkheid van stuiting van de verjaring;
- 2° het stopzetten van het lopen van de verjaring vanaf het ogenblik van de aanhangigmaking van de strafvordering voor het vonnisgerecht;
- 3° het behoud van de schorsingsgronden wordt uitsluitend behouden wanneer er daadwerkelijk een beletsel bestaat voor de instelling of uitoefening van de strafvordering.

Wetsontwerp houdende diverse wijzigingen van het Wetboek van strafvordering II, *Parl.St.* Kamer 2022-2023, 3515/001.

Toelichting: Dit wetsontwerp beoogt een aantal punctuele hervormingen van de strafprocedure en voorziet de hiernavolgende wijzigingen van het Wetboek van strafvordering.

Voor wat de burgerinfiltratie betreft, dient dit wetsontwerp van wet om duidelijk te stellen en wettelijk te bepalen dat de Belgische Staat, op grond van artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek, aansprakelijk kan worden gesteld voor de schade veroorzaakt door een gemachtigd misdrijf, een niet-gemachtigd misdrijf, een fout (art. 1382 Burgerlijk Wetboek), een nalatigheid of onvoorzichtigheid (art. 1383 Burgerlijk Wetboek) begaan door de burgerinfiltrant in de functies waarin hij hem heeft aangesteld.

De hervorming van de procedure met betrekking tot de voorafgaande erkenning van schuld (artikel 216 Wetboek van strafvordering) wordt voorgesteld. Het procedureel toepassingsgebied wordt uitgebreid doordat de procedure mogelijk wordt tijdens het gerechtelijk onderzoek, na een verplicht en bindend advies van de onderzoeksrechter. De plaats van het slachtoffer in de procedure wordt ook hertekend. Tijdens de homologatiezitting zal de rechter de afgesloten overeenkomst niet enkel kunnen bekrachtigen of afwijzen, maar ook de behandeling kunnen voortzetten op verzoek van de procureur des Konings en de beklaagde.

Wat de spijtoptantenregeling betreft, werkt dit wetsontwerp de pijnpunten van de wet van 22 juli 2018 tot wijziging van het Wetboek van strafvordering betreffende toezeggingen in het kader van de strafvordering, de strafuitvoering of de hechtenis wegens het afleggen van een verklaring in het kader van de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit en het terrorisme weg.

Voor wat betreft de minnelijke schikking (artikel 216bis Wetboek van strafvordering) voorziet het wetsontwerp in de mogelijkheid voor het openbaar ministerie om in het kader van een minnelijke schikking naast de voorgestelde geldsom eventueel bijkomend een bestuursverbod op te leggen. Daarnaast voorziet het wetsontwerp in de bekendmaking van de minnelijke schikkingen en dus meer transparantie.

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- Nihil

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 2 mei 2023 (Strassenmeyer tegen Duitsland), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-224505>

Trefwoorden: Verklaring getuigen - Gebruik verklaringen medeverdachten voor bewijs bij ontbreken effectieve ondervragingsmogelijkheid; voldoende compenserende factoren - Artikel 6 EVRM – Geen schending

Samenvatting: Klager is tot een levenslange gevangenisstraf veroordeeld voor moord. Hij klaagt dat hij geen mogelijkheid heeft gehad om zijn medeverdachten, die belastende verklaringen hebben afgelegd in het opsporingsonderzoek, op een effectieve wijze te ondervragen. Zij hebben zich ter zitting op hun zwijgrecht beroepen.

Het EHRM herhaalt het beoordelingskader zoals uiteengezet in de arresten Al-Khawaja en Tahery en Schatschaschwili. Het Hof oordeelt dat in deze zaak art. 6 EVRM niet is geschonden omdat er voldoende compenserende factoren aanwezig waren. De nationale rechter heeft de verklaringen met de nodige voorzichtigheid behandeld en uitgebreid gemotiveerd waarom de verklaringen betrouwbaar werden geacht, ook in relatie tot het aanwezige steunbewijs. Ter zitting zijn getuigen gehoord, waaronder de politieagenten die de medeverdachten hadden verhoord, getuigen tegenover wie de medeverdachten over de moord hadden verklaard en deskundigen over het forensische bewijs. Er waren verder geen aanwijzingen dat de medeverdachten ter zitting zouden verklaren en het betrof verklaringen die de medeverdachte in zijn eigen zaak (en niet als getuige) had afgelegd. Klager had daarnaast voldoende gelegenheid de verklaringen te betwisten.

Het EHRM nam evenmin een schending van art. 6 EVRM aan omdat klager, die wel schriftelijk in kennis was gesteld van zijn recht om een advocaat te raadplegen, niet geïnformeerd was over zijn recht op een door de rechter aangestelde raadsman.

EHRM 11 mei 2023 (Lalik tegen Polen), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-224575>

Trefwoorden: Verklaring van verdachte terwijl hij nog niet (voldoende) op zijn rechten als verdachte was gewezen en nog geen rechtsbijstand had - Schending artikel 6 EVRM

Samenvatting: Artikel 6 EVRM. Klager is veroordeeld wegens moord met strafverzwarende omstandigheden. Hij heeft in een dronken bui een persoon in brand gestoken. De rechtbank heeft in haar vonnis expliciet verwezen naar de verklaringen die klager heeft afgelegd tijdens een informele ondervraging, ondanks dat klager tijdens de procedure heeft aangevoerd dat hij ten tijde van dat verhoor geen rechtsbijstand had, zich ook niet kon herinneren dat hij

daarop was gewezen en ten tijde van dat verhoor nog onder invloed van drank was. De rechtbank passeerde dit verweer, ondanks dat er wel indicaties waren dat de gewraakte passages uit zijn eigen verklaring zijn afgelegd tijdens een informeel verhoor. Een indicatie was bijvoorbeeld dat er geen verslaglegging (proces-verbaal) van het verhoor beschikbaar was. Het bewijs, dat de verdachte deze verklaringen heeft afgelegd, is uitsluitend afkomstig van een verbalisant die bij dat informele verhoor aanwezig was en ter terechtzitting heeft verklaard over hetgeen de verdachte tijdens dat verhoor naar voren heeft gebracht.

EHRM: niet kan worden vastgesteld dat het verkregen bewijsmateriaal op rechtmatige wijze was verkregen en om die reden had de door de verdachte tijdens het informele verhoor afgelegde verklaring niet voor het bewijs gebezigd mogen worden. Schending artikel 6 EVRM.

EHRM (Grote Kamer) 15 mei 2023 (Sanchez tegen Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int
--

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-224928>

Trefwoorden: Vrijheid van meningsuiting - Facebookbericht van politicus Front National - Niet verwijderen van racistische en islamofobe reacties - Artikel 10 EVRM - Geen schending

Samenvatting: Klager, verkiesbaar politicus voor de partij Front National, schreef op zijn openbare Facebookpagina een bericht over een politieke rivaal. Onder dit bericht werd een aantal racistische en islamofobe reacties geplaatst, die niet door klager werden verwijderd. Door de strafrechter zijn klager en degenen die de reacties plaatsten schuldig bevonden aan het aanzetten tot haat of geweld tegen een groep of individu op basis van afkomst of het behoren of niet-behoren tot een specifieke etnische groep, natie, ras of religie en veroordeeld tot een geldboete van € 4.000, alsmede een schadevergoeding van € 1.000 aan een benadeelde partij. De rechter vond dat klager, door op eigen initiatief een digitale mogelijkheid tot communicatie voor het publiek open te stellen en de betreffende reacties zichtbaar te laten staan, onvoldoende had gehandeld om verspreiding ervan te stoppen, waardoor hij werd aangemerkt als hoofddader. In hoger beroep blijft de veroordeling in stand, al wordt de boete verminderd tot € 3.000. Door zijn facebookpagina openbaar te maken had klager volgens het hof de verantwoordelijkheid over de inhoud van de geplaatste reacties en brengt zijn hoedanigheid als politicus mee dat hij meer waakzaam moet zijn. Het beroep in cassatie wordt afgewezen. Klager betoogt dat de veroordeling in strijd is met artikel 10 EVRM.

Het EHRM overweegt als volgt. De inhoud van de reacties was duidelijk onwettig, nu die gevoelens van vijandigheid tegen moslims en haat en geweld opriepen tegen personen. Het is in een democratische, pluriforme samenleving noodzakelijk om dergelijke uitingen te bestraffen of zelfs te voorkomen, voor zover de bestraffingen of beperkingen proportioneel zijn ten opzichte van het nagestreefde doel. Het oordeel van de nationale rechters over de inhoud van de reacties was geheel gerechtvaardigd.

De reacties zijn geschreven in de context van een politiek debat in verkiezingstijd. Het EHRM stelt voorop dat de vrijheid van meningsuiting in die context van het hoogste belang is en dat alle soorten informatie en meningen vrij mogen worden verspreid, zodat er zeer zwaarwegende redenen nodig zijn om beperkingen op politieke uitingen te rechtvaardigen. Aan de andere kant was de inhoud van de reacties duidelijk onwettig. Verder wordt klager

niet verweten dat hij gebruikt maakte van zijn vrijheid van meningsuiting, maar dat hij onvoldoende oplette en handelde ten aanzien van de reacties op zijn Facebookpagina. De nationale rechters hebben voldoende gemotiveerd waarom klager verantwoordelijk was voor die reacties: klager had zijn Facebookpagina bewust openbaar gemaakt, waardoor iedereen reacties kon plaatsen. Daardoor had hij de plicht om de inhoud van de geplaatste meningen in de gaten te houden. Verder had klager moeten verwachten dat zijn bericht waarschijnlijk politieke reacties zou uitlokken die per definitie polemisch zijn, waardoor hij die nóg beter in de gaten moest houden, des te meer gezien zijn functie als politicus. De geldboete die klager is opgelegd is niet disproportioneel.

De beslissing van de nationale rechters om klager te veroordelen vanwege het niet verwijderen van de onwettige reacties die door anderen onder zijn bericht, die met de verkiezingen te maken had, op zijn Facebookpagina zijn geplaatst, is gebaseerd op relevante en voldoende gronden, waarbij rekening is gehouden met de beoordelingsruimte van de staat. De inbreuk op de vrijheid van meningsuiting was noodzakelijk in een democratische samenleving, waardoor art. 10 EVRM niet is geschonden.

EHRM 1 juni 2023 (Erik Adamčo tegen Slovaĳe), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-224992>

Trefwoorden: Art. 6 EVRM – Veroordeling in belangrijke mate gebaseerd op verklaringen kroongetuigen

Samenvatting: Artikel 6 EVRM. Klager is veroordeeld voor medeplichtigheid aan twee moorden. Het bewijsmateriaal in deze zaak was onder andere (en vooral) de getuigenverklaringen van de medeverdachten. De medeverdachten hebben allebei een bekennende verklaring afgelegd en ook (belastend) over de klager verklaard. In ruil voor die verklaring kregen zij strafvermindering.

Het EHRM stelt voorop dat het gebruik maken van verklaringen van kroongetuigen, in ruil voor strafvermindering, an sich geen schending van een proces oplevert, maar dat de procedure wel voorzien moet zijn van waarborgen om de eerlijkheid van het proces te waarborgen. Zo rees in deze zaak de vraag of er wel voldoende onderzoek was gedaan naar de zaak, temeer de kroongetuigen onderling afwijkende verklaringen hadden afgelegd. Alhoewel de verdediging hierover tijdens de inhoudelijke behandelingen opmerkingen heeft gemaakt en de betrouwbaarheid van die verklaringen heeft betwist, heeft de rechter dit niet expliciet geadresseerd in de uitspraak. Bovendien is er in Slovaĳe geen wettelijk kader die zorgt voor toezicht op afspraken met kroongetuigen. Dit maakt dat er onvoldoende procedurele waarborgen zijn voor de gebruikmaking van deze verklaringen. EHRM: schending artikel 6 EVRM.

EHRM 29 juni 2023 (Bijan Balahan tegen Zweden), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-225452>

Trefwoorden: Uitleveren naar de Verenigde Staten waarbij uitgeleverde risico loopt op een levenslange gevangenisstraf

Samenvatting: Artikel 3 EVRM. De Zweedse autoriteiten wilden klager uitleveren aan de Verenigde Staten. Hij werd verdacht van een aantal (ernstige) strafbare feiten gepleegd in de VS. Klager verzocht Zwitserland om hem niet uit te leveren omdat hij vreest dat als hij schuldig wordt bevonden, hij een onredelijk hoge straf krijgt opgelegd of zelfs een levenslange gevangenisstraf krijgt opgelegd, waarbij hij een minimumtermijn van 61 jaar moet uitzitten voordat hij in aanmerking komt voor voorwaardelijke vrijlating. EHRM: het is niet uitgesloten dat de klager het risico loopt dat hij een levenslange gevangenisstraf opgelegd krijgt, maar hij heeft niet aangetoond dat de levenslange gevangenisstraf de jure of de facto ook daadwerkelijk levenslang zou zijn of dat er een reëel risico bestaat dat de minimumtermijn 61 jaren zou zijn. Het EHRM merkt nog wel op dat het wenselijk is dat voor een goed verloop van de procedure, klager niet uitgeleverd wordt voordat het vonnis onherroepelijk is. EHRM: geen schending.

EHRM 29 juni 2023 (Khavshabova t. Georgië), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-225450>

Trefwoorden: Recht op eerlijk proces – Getuigenverklaring in afwezigheid van klager – Toewijzing advocaat zonder medeweten klager - Artikel 6 EVRM – Schending

Samenvatting: Klager wordt strafrechtelijk vervolgd voor een mishandeling. Twee getuigen die belastend hebben verklaard worden door de onderzoeksrechter gehoord in afwezigheid van klager, maar in aanwezigheid van een toegewezen advocaat die – zonder medeweten van klager – namens klager optreedt. De getuigen worden niet op de terechtzitting zelf gehoord, omdat zij het land hadden verlaten. Klager wordt voornamelijk op basis van de twee getuigenverklaringen veroordeeld. Het EHRM oordeelt dat het proces als geheel oneerlijk is geweest en artikel 6 EVRM is geschonden vanwege de manier waarop de advocaat aan klager is toegewezen, diens optreden in de getuigenverhoren zonder medeweten van klager, de beslissende aard van het bewijs dat door de getuigenverhoren is verkregen, de schaarsheid van ander belastend bewijs en het gebrek aan procedurele maatregelen die compensatie kunnen bieden voor de onmogelijkheid van het direct ondervragen van de getuigen op de terechtzitting.

2.3. Hof van Justitie

Hof van Justitie 25 mei 2023 (C-608/21), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=274103&pageIndex=0&doclang=nl&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1035573>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn 2012/13/EU – Recht op informatie in strafprocedures – Artikel 6 – Recht op informatie over de beschuldiging – Artikel 7 – Recht op toegang tot de stukken van het dossier – Daadwerkelijke uitoefening van de rechten van de verdediging – Artikel 6 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Recht op vrijheid en veiligheid – Mededeling, in een afzonderlijk document, van de redenen om de verdachte of beklaagde te detineren – Tijdstip waarop deze mededeling moet worden gedaan

Samenvatting: Het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moet artikel 8, lid 1, juncto artikel 6, lid 2, van richtlijn [2012/13] aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een nationale regeling die op grond van vaste rechtspraak in de betrokken lidstaat corrigerend wordt toegepast en die toestaat dat de informatie over de redenen voor aanhouding of detentie van een verdachte, met inbegrip van het strafbare feit waarvan hij wordt verdacht, niet in het schriftelijke detentiebevel is opgenomen, maar in andere (vóór of na dat bevel opgestelde) begeleidende documenten die niet onmiddellijk aan de verdachte worden overhandigd en waarvan hij later kennis kan nemen indien hij de rechtmatigheid van de detentie in rechte betwist?

2) Moet artikel 6, lid 2, van richtlijn [2012/13] aldus worden uitgelegd dat de informatie over het strafbare feit waarvan een aangehouden persoon wordt verdacht, gegevens moet bevatten over de tijd en de plaats van het strafbare feit alsook de wijze waarop het is gepleegd, de concrete betrokkenheid van de aangehouden persoon daarbij en de daaruit voortvloeiende strafrechtelijke kwalificatie, teneinde de daadwerkelijke uitoefening van de rechten van verdediging te waarborgen?”

Het Hof (Vierde kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 6, lid 2, van richtlijn 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures moet aldus worden uitgelegd dat het zich niet verzet tegen de toepassing van een nationale regeling volgens welke de redenen voor detentie van personen die ervan worden verdacht of beschuldigd een strafbaar feit te hebben begaan, met inbegrip van de informatie over het strafbare feit waarvan zij worden verdacht of beschuldigd, mogen worden uiteengezet in andere documenten dan het detentiebevel. Deze bepaling verzet zich er echter tegen dat deze informatie pas aan die personen wordt meegedeeld in het kader van een eventueel beroep in rechte tot betwisting van de rechtmatigheid van de detentie en niet op het moment van vrijheidsbeneming of kort na aanvang daarvan.

2) Artikel 6, lid 2, van richtlijn 2012/13 moet aldus worden uitgelegd dat deze bepaling vereist dat de redenen voor de detentie die worden meegedeeld aan de personen die ervan worden verdacht of beschuldigd een strafbaar feit te hebben gepleegd, alle gegevens omvatten die nodig zijn om de rechtmatigheid van hun detentie daadwerkelijk te kunnen aanvechten. Deze gegevens moeten, rekening houdend met de fase van de strafprocedure teneinde de voortgang van een lopend onderzoek niet te schaden, een

beschrijving omvatten van de relevante feiten die bekend zijn bij de bevoegde autoriteiten, waaronder de tijd en de plaats van de feiten, de aard van de concrete betrokkenheid van deze personen bij het beweerd strafbare feit en de voorlopig gehanteerde juridische kwalificatie.

Hof van Justitie (Grote Kamer) 6 juni 2023 (C-700/21), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=274368&pageIndex=0&doclang=nl&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=248065>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Gronden tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel – Artikel 4, punt 6 – Doel van sociale re-integratie – Onderdanen van derde landen die op het grondgebied van de uitvoerende lidstaat verblijven of ingezetene van die lidstaat zijn – Gelijke behandeling – Artikel 20 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Verzet artikel 4, punt 6, van [kaderbesluit 2002/584], uitgelegd in het licht van artikel 1, lid 3, van dit kaderbesluit en artikel 7 van het [Handvest], zich tegen een regeling als de Italiaanse die – in het kader van een procedure betreffende een Europees aanhoudingsbevel met het oog op de uitvoering van een straf of maatregel – de uitvoerende rechterlijke autoriteiten absoluut en automatisch belet om overlevering te weigeren van onderdanen van derde landen die ingezetenen van Italië zijn of op Italiaans grondgebied verblijven, ongeacht de banden die zij met dit grondgebied hebben?

2) Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord: op grond van welke criteria en veronderstellingen moeten dergelijke banden worden beschouwd als dermate belangrijk dat de rechterlijke autoriteit de tenuitvoerlegging van de overlevering moet weigeren?”

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 4, punt 6, van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, gelezen in samenhang met het in artikel 20 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie verankerde beginsel van gelijkheid voor de wet,

moet aldus worden uitgelegd dat

het zich verzet tegen een regeling van een lidstaat tot omzetting van artikel 4, punt 6, volgens welke elke onderdaan van een derde land die op het grondgebied van die lidstaat verblijft of ingezetene van die lidstaat is, volledig en automatisch wordt uitgesloten van het voordeel van de in die bepaling neergelegde grond tot facultatieve weigering van de

tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel, zonder dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit de banden van deze onderdaan met die lidstaat kan beoordelen.

2) Artikel 4, punt 6, van kaderbesluit 2002/584

moet aldus worden uitgelegd dat

de uitvoerende rechterlijke autoriteit, om te beoordelen of de tenuitvoerlegging moet worden geweigerd van een Europees aanhoudingsbevel dat is uitgevaardigd tegen een onderdaan van een derde land die op het grondgebied van de uitvoerende lidstaat verblijft of ingezetene van die lidstaat is, een algehele beoordeling moet verrichten van alle concrete en voor de situatie van deze onderdaan kenmerkende elementen die erop kunnen wijzen dat tussen deze onderdaan en de uitvoerende lidstaat een band bestaat waaruit blijkt dat hij in die staat voldoende is geïntegreerd en de tenuitvoerlegging in die lidstaat van de hem in de uitvaardigende lidstaat opgelegde vrijheidsstraf of tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel bijgevolg ertoe zal bijdragen dat zijn kansen op sociale re-integratie verhogen nadat die straf of maatregel ten uitvoer is gelegd. Tot die elementen behoren de familiale, taalkundige, culturele, sociale of economische banden die de onderdaan van het derde land met de uitvoerende lidstaat onderhoudt, alsmede de aard, de duur en de voorwaarden van zijn verblijf in die lidstaat.

Perscommuniqué: De mogelijkheid van weigering van tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel opdat de straf in de lidstaat van verblijf ten uitvoer wordt gelegd, moet ook voor onderdanen van derde landen bestaan.

De rechterlijke autoriteit moet kunnen beoordelen of een onderdaan van een derde land voldoende is geïntegreerd in de uitvoerende lidstaat en of de tenuitvoerlegging van de in de uitvaardigende lidstaat opgelegde straf op het grondgebied van de uitvoerende lidstaat op die manier door een rechtmatig belang wordt gerechtvaardigd.

<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2023-06/cp230090nl.pdf>

Hof van Justitie 22 juni 2023 (C-660/21), www.curia.europa.eu
--

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=274868&pageIndex=0&doclang=NL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=267037>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn 2012/13/EU – Artikelen 3 en 4 – Verplichting voor de bevoegde autoriteiten om verdachten en beklaagden onverwijld in kennis te stellen van hun zwijgrecht – Artikel 8, lid 2 – Recht om niet-nakoming van deze verplichting aan te voeren – Nationale regeling die de strafrechter ten gronde verbiedt om een dergelijke niet-nakoming ambtshalve vast te stellen – Artikelen 47 en 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie

Samenvatting: Het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Moeten de artikelen 3 (,Recht op informatie over rechten’) en 4 (,Verklaring van rechten bij aanhouding’) van [richtlijn 2012/13], en artikel 7 (,Recht om te zwijgen’) van [richtlijn 2016/343], gelezen in samenhang met artikel 48 (,Vermoeden van onschuld en rechten van de verdediging’) van het [Handvest], aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een verbod voor de nationale rechter om ambtshalve schending van de rechten van de verdediging zoals gewaarborgd door [die richtlijnen] vast te stellen, en er meer in het bijzonder aan in de weg staan dat het hem wordt verboden om, ter fine van nietigverklaring van de procedure, ambtshalve vast te stellen dat er bij de aanhouding geen of te laat mededeling is gedaan van het zwijgrecht?”

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

De artikelen 3 en 4, alsook artikel 8, lid 2, van richtlijn 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures, gelezen in het licht van de artikelen 47 en 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie moeten aldus worden uitgelegd dat

zij zich niet verzetten tegen een nationale regeling die de feitenrechter in strafzaken verbiedt om met het oog op de nietigverklaring van de procedure ambtshalve vast te stellen dat de krachtens de artikelen 3 en 4 van richtlijn 2012/13 op de bevoegde autoriteiten rustende verplichting om de verdachten of beklaagden onverwijld in kennis te stellen van hun zwijgrecht, niet is nagekomen, wanneer die verdachten of beklaagden niet de mogelijkheid is ontzegd om concreet en daadwerkelijk toegang te hebben tot een advocaat overeenkomstig artikel 3 van richtlijn 2013/48/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures en in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel en het recht om een derde op de hoogte te laten brengen vanaf de vrijheidsbeneming en om met derden en consulaire autoriteiten te communiceren tijdens de vrijheidsbeneming, zo nodig door een beroep te doen op rechtsbijstand onder de voorwaarden van richtlijn (EU) 2016/1919 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 betreffende rechtsbijstand voor verdachten en beklaagden in strafprocedures en voor gezochte personen in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel, en zij, en in voorkomend geval ook hun advocaten, het recht hebben gehad om toegang te krijgen tot hun dossier en om zich binnen een redelijke termijn op deze niet-nakoming te beroepen overeenkomstig artikel 8, lid 2, van richtlijn 2012/13.

Perscommuniqué: Bescherming van grondrechten: het Unierecht verzet zich in beginsel niet tegen een verbod voor de nationale rechter om ambtshalve vast te stellen dat de verplichting om een verdachte onverwijld in kennis te stellen van zijn zwijgrecht niet is nagekomen

De verdachte moet evenwel de mogelijkheid hebben gehad om concreet en daadwerkelijk toegang te hebben tot een advocaat, zo nodig door een beroep te doen op rechtsbijstand, en hij, en in voorkomend geval ook zijn advocaat, moeten het recht hebben gehad om toegang te krijgen tot zijn dossier en om zich binnen een redelijke termijn op deze niet-nakoming te beroepen.

<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2023-06/cp230106nl.pdf>

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Hof van Cassatie 13 oktober 2020 (P.20.0550.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201013.2N.11/NL>

Trefwoorden: 1. Bewijsvoering - Heling - Witwasmisdrijf - Bestanddelen - Legale oorsprong van de zaken voorwerp van het misdrijf - Beoordeling door de rechter - Elementen

2. Bewijs – Heling - Witwasmisdrijf - Bestanddelen - Legale oorsprong van de zaken voorwerp van het misdrijf - Beoordeling door de rechter - Bewijsstandaard - Draagwijdte

Samenvatting: 1. Wanneer de wet geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, wat het geval is voor het bewijs van witwasmisdrijven, beoordeelt de strafrechter onaantastbaar de bewijswaarde van de hem regelmatig overgelegde gegevens waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren en daartoe behoort ook het beoordelen van de geloofwaardigheid van de beweringen van partijen of derden, waarbij de rechter rekening mag houden met alle vermoedens van feitelijke aard die hem overtuigen van de schuld van de beklaagde zonder dat hij daardoor het vermoeden van onschuld miskent; bij het oordeel of een beklaagde schuldig is aan een hem verweten witwasmisdrijf omdat met zekerheid elke legale oorsprong kan worden uitgesloten van de zaken die het voorwerp van zijn gedraging uitmaken, kan de rechter het gegeven betrekken dat een beklaagde een gedeelte van zijn inkomsten heeft dienen te besteden aan kosten voor levensonderhoud of uitgaven van persoonlijke aard.

2. Er bestaat inzake witwassen geen bewijsstandaard die vereist dat, om de bewering van een beklaagde te weerleggen dat cash stortingen op zijn rekening legaal zijn omdat zij moeten worden toegerekend op zijn vroegere afnames van contante gelden van dezelfde rekening, het bewijs wordt geleverd dat de afgehaalde gelden zijn gebruikt voor een ander doel dan die stortingen; het bewijs van witwasmisdrijven valt onder de principieel vrije bewijswaardering eigen aan het strafrecht.

Hof van Cassatie 13 januari 2021 (P.20.0429.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201013.2N.11/NL>

Trefwoorden: 1. Internationaal vervoer - C.M.R.-Verdrag - Vervoerder - Aansprakelijkheid - Toepassingsgebied

2. Strafzaken - Veroordeling van de lasthebber ad hoc en niet van de beklaagde rechtspersoon - Geen louter materiële vergissing - Invloed

Samenvatting: 1. Het Verdrag van 19 mei 1956 betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg regelt enkel de aansprakelijkheid van de vervoerder bij verlies of averij van de vervoerde goederen of bij vertraging van hun levering; het regelt niet de aansprakelijkheid van de vervoerder voor andere schade (1) , met name die welke wordt veroorzaakt door een vervoer van bedrijfsafvalstoffen dat wordt uitgevoerd in strijd met de geldende bepalingen van nationaal recht inzake de verwijdering, het afvoeren of de behandeling ervan door een erkende inrichting (2). (1) Cass. 23 januari 2014 AR C.12.0356.N, AC 2014, nr. 56, met concl. van advocaat-generaal VAN INGELGEM. (2) Volgens het OM faalde het middel naar recht in zoverre het de inlichting of de vermelding betreffende de juiste aard van het gevaar dat de vervoerde gevaarlijke goederen in voorkomend geval opleveren, toevoegt aan de voorwaarden van de strafbaarstelling van de misdrijven wegens dewelke de eisers zijn veroordeeld. (M.N.B.)

2. De aanwijzing van de lasthebber ad hoc om de beklagde rechtspersoon te vertegenwoordigen, heeft niet tot gevolg dat de strafrechtelijke of de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de lastgever voor de hem ten laste gelegde feiten wordt overgedragen op de lasthebber; hieruit volgt dat de door de rechtspersoon opgelopen veroordelingen niet aan de lasthebber ad hoc kunnen worden opgelegd, alleen maar omdat hij die rechtspersoon heeft vertegenwoordigd; het arrest dat een persoon als beklagde kwalificeert maar hem tegelijkertijd de hoedanigheid van lasthebber ad hoc toekent en hem vervolgens hoofdelijk met de bestuurders van de vertegenwoordigde vennootschap veroordeelt tot betaling van de vergoedingen aan de verweerders, en dat de door de tweede en de derde verweerders tegen hem ingestelde burgerlijke rechtsvorderingen in beginsel gegrond verklaart, is niet naar recht verantwoord; aangezien het niet om een louter materiële vergissing gaat en het Hof niet bevoegd is om een veroordeelde in de plaats te stellen van een andere, wordt de vernietiging met verwijzing uitgesproken (1). (1) Het OM heeft, in hoofdorde, aangevoerd dat die veroordeling een kennelijke materiële vergissing uitmaakt die het Hof kan verbeteren (vgl., wat betreft de verbetering van de identiteit van een partij die in het bevel tot aanhouding verkeerdelijk is vermeld, Cass. 27 mei 2020, AR P.20.0522.F, AC 2020, nr. 327, en verwijzingen in noot). (M.N.B.)

Hof van Cassatie 13 januari 2021 (P.20.1203.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210113.2F.11/NL>

Trefwoorden: Strafvordering - Relatieve werking van het hoger beroep - Begrip - Toepassing - Eenvoudige schuldigverklaring in eerste aanleg - Opschorting van de uitspraak in hoger beroep - Verzwaring

Samenvatting: De appelrechter die kennisneemt van het enkel hoger beroep van de beklagde, kan de toestand van de beklagde zoals deze voortvloeit uit het beroepen vonnis niet verzwaren (1); de maatregel van opschorting van de uitspraak van de veroordeling die de wettelijke mogelijkheid tot herroeping inhoudt, is zwaarder dan een schuldigverklaring (2); derhalve kan de appelrechter niet, op het enkel hoger beroep van de beklagde tegen een vonnis dat een eenvoudige schuldigverklaring uitspreekt, de uitspraak van de veroordeling tot een hoofdstraf opschorten. (1) Zie Cass. 11 juni 2019, AR P.19.0062.N, AC

2019, nr. 358; Cass. 11 februari 2015, AR P.14.1706.F, AC 2015, nr. 101: “volgend uit de devolutieve werking van het rechtsmiddel, verbiedt [de relatieve werking van het hoger beroep] de appelrechters om de toestand van de beklaagde te verergeren wanneer zij kennis nemen van het enkel hoger beroep van de beklaagde”; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY et D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, Brugge, 8e uitg., 2017, vol. II, p. 1512-1513. (2) Zie (invloed wat betreft de verplichting die op de appelrechters rust om vast te stellen dat hun beslissing bij eenparigheid van de leden van de zetel is geweest) Cass. 11 januari 2012, AR P.11.1359.F, AC 2012, nr. 24; Cass. 25 april 2007, AR P.06.1597.F, AC 2007, nr. 207, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.; M.-A. BEERNAERT e.a., o.c., p. 1526; F. KUTY, “Tendances récentes en matière de délai raisonnable”, in *Actualités de droit pénal et de procédure pénale*, Brussel, Uitg. Jonge Balie Brussel, 2001, pp. 148 tot 167.

Hof van Cassatie 17 maart 2021 (P.20.1193.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210317.2F.3/NL>

Trefwoorden: 1. Uitspraak - Vermelding van de wettelijke bepalingen - Bepalingen betreffende de rechtspleging - Correctionalisering (Wet Verzachtende Omstandigheden)

2. Vermelding van de wettelijke bepalingen - Constitutieve bestanddelen van het misdrijf - Misdrijf waarvoor beklaagde niet wordt veroordeeld

3. Strafzaken - Hoofdelijkheid van rechtswege - Vaststelling van het aandeel van de medeaansprakelijken - Bevoegdheid van de rechter

Samenvatting: 1. Artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, verplicht de strafrechter niet de wetsbepalingen betreffende de rechtspleging, en met name die welke de correctionalisering betreffen, te vermelden (1). (1) Zie Cass. 7 december 2005, AR P.05.1308.F, AC 2005, nr. 652: “aangezien het arrest opgave doet van de wettelijke bepalingen die de bestanddelen van het aan de beklaagde ten laste gelegde misdrijf omschrijven en van die waarbij de straf wordt bepaald, moet het daarenboven, als het geval zich voordoet, geen melding maken van art. 1 Wet Verzachtende Omstandigheden”; F. VAN VOLSEM, “Een bijzonder aspect van de motiveringsverplichting in politie- en correctionele zaken”, in *Amicus curiae - Liber amicorum Marc De Swaef*, Intersentia, 2013, p. 441 e.v.

2. Artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering verplicht de strafrechter niet de wetsbepalingen te vermelden betreffende het misdrijf waarvoor de beklaagde niet wordt veroordeeld (1). (1) Zie Cass. 23 oktober 2001, AR P.00.0304.N, AC 2001, nr. 565; Cass. 28 maart 1979, AC 1978-79, p. 890.

3. Artikel 50 Strafwetboek voorziet in de hoofdelijkheid van rechtswege tussen de schuldenaars van schadevergoeding wanneer zij voor hetzelfde misdrijf worden veroordeeld; de schuldverplichting is hoofdelijk, ongeacht de mate waarin elke dader aan het gezamenlijke misdrijf heeft deelgenomen; de strafrechter is niet bevoegd om het aandeel van de medeaansprakelijken vast te stellen volgens de omvang van hun respectieve schuld

en de mate waarin die schuld invloed heeft gehad op het ontstaan van de schade (1). (1) Zie Cass. 14 oktober 2020, AR P.20.0098.F, AC 2020, nr. 636, J.T., 2021, p. 73, met noot O. MICHIELS; Cass. 28 september 2010, AR P.10.0276.N, AC 2010, nr. 555; Cass. 4 april 2007, AR P.06.1345.F, AC 2007, nr. 174 ; Cass. 25 november 1988, AR 5707, AC 1988-1989, nr. 181, met concl. van advocaat-generaal DECLERCQ op datum in Pas.

Hof van Cassatie 17 maart 2021 (P.20.1277.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210317.2F.6/NL>

Trefwoorden: Uitspraak van het vonnis - Verhindering van de kamervoorzitter - Vervanging door een andere rechter die niet aan de beraadslaging heeft deelgenomen - Beschikking van de voorzitter

Samenvatting: Krachtens artikel 782bis, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, kan de voorzitter van het gerecht, wanneer een kamervoorzitter wettig verhinderd is het vonnis uit te spreken waarvoor hij aan de beraadslaging heeft deelgenomen, in de in artikel 778 van dat wetboek bepaalde voorwaarden een andere rechter aanwijzen om hem op het ogenblik van de uitspraak te vervangen; die bepaling betreft het geval waarin de rechter die zijn verhinderde collega vervangt, niet zelf aan de beraadslaging van de zaak heeft deelgenomen; ze vereist niet de voeging van een beschikking om een van de leden van het rechtscollege toe te staan in de hoedanigheid van kamervoorzitter het vonnis van de beraadslaging uit te spreken waaraan hij dan wel als bijzitter heeft deelgenomen (1). (1) Zie Cass. 14 januari 2009, AR P.08.1346.F, AC 2009, nr. 27

Hof van Cassatie 31 maart 2021 (P.21.0221.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210331.2F.7/NL>

Trefwoorden: 1. Telastlegging van het onvergund voorhanden hebben van jachtwapens - Beklaagde die houder is van een jachtverlof - Vordering van het openbaar ministerie tot herkwalificatie van de feiten bij gebrek aan inschrijving in het Centraal wapenregister - Verwerping gelet op de aanhangigmaking bij de feitenrechter

2. Omschrijving van de telastlegging - Recht en plicht van het vonnisgerecht - Heromschrijving - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Grens - Aanhangigmaking

Samenvatting: 1. Wanneer de rechter beslist dat de telastlegging van het voorhanden hebben van vergunningsplichtige jachtwapens niet is bewezen omdat de beklagde houder is van een jachtverlof, kan hij uitsluiten dat de kwalificatie van het voorhanden hebben van jachtwapens, zonder het stuk bedoeld in artikel 25 van het koninklijk besluit van 20 september 1991 te hebben opgemaakt, hetzelfde feit heeft kunnen betreffen als dat welk aan de oorsprong lag van de rechtsvervolgung of dat het aldus heromschreven misdrijf hierin kon zijn begrepen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 238.

2. In correctionele zaken of politiezaken maakt de verwijzingsbeschikking of de dagvaarding om te verschijnen niet de hierin vervatte omschrijving bij het vonnisgerecht aanhangig, maar de feiten zoals ze uit de stukken van het gerechtelijk onderzoek blijken en waarop de verwijzingsbeschikking of de dagvaarding zijn gegrond; de feitenrechter is niet gebonden door de omschrijving die de voormelde akten aan de feiten hebben gegeven; die eerste omschrijving is voorlopig en het vonnisgerecht, zelfs in hoger beroep, heeft het recht en de plicht om, met eerbiediging van het recht van verdediging, aan de feiten hun juiste omschrijving te geven; hoewel, met het oog op die herkwalficatie, niet is vereist dat de bestanddelen van het aanvankelijk omschreven misdrijf en van het heromschreven misdrijf dezelfde zijn, moet de nieuwe omschrijving desalniettemin hetzelfde feit betreffen als datgene dat aan de vervolging ten grondslag ligt of moet ze daarin zijn begrepen; de beoordeling door de feitenrechter is in dat opzicht onaantastbaar (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 238; zie Cass. 14 juni 2017, AR P.17.0361.F, AC 2017, nr. 387; Cass. 14 juni 2017, AR P.17.0259.F, AC 2017, nr. 386 met concl. “in hoofdzaak” OM op datum in Pas.; P. MORLET, “Changement de qualification, droits et devoirs du juge”, R.D.P.C., 1990, p. 561-590; J. DE CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Brussel, Larcier, 2006, p. 168.

Hof van Cassatie 14 april 2021 (P.21.0192.F.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210414.2F.2/NL>

Trefwoorden: 1. Spoorwegen - Naamloze vennootschap naar publiek recht HR RAIL - Interne reglementen betreffende het statuut van het personeel - Aard

2. Door een ongeval getroffen werknemer - Overheid - Werkgever - Wettelijke of reglementaire verplichtingen - Betaling van een loon - Vergoedbare schade - Voorwaarden

3. Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Door een ongeval getroffen werknemer - Overheid - Werkgever - Wettelijke of reglementaire verplichtingen - Vakantiegeld - Eindejaarstoelagen - Bijzondere toelagen voor periodes van slechte weersomstandigheden - Vergoedbare schade - Stortingen die verschuldigd zijn zonder effectieve arbeid als tegenprestatie - Gevolg

Samenvatting: 1. De bepalingen waarin de interne reglementen betreffende het statuut van het personeel van de naamloze vennootschap naar publiek recht HR RAIL (ARPS) voorzien, vormen geen wet in de zin van artikel 608 Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Cass. 8 oktober 1998, AR C.95.0181.N, AC 1998, nr. 436.

2. De werkgever uit de openbare sector die, krachtens zijn wettelijke of reglementaire verplichtingen, aan zijn personeelslid een loon moet betalen zonder als tegenprestatie arbeidsprestaties te ontvangen, heeft recht op een vergoeding in zoverre hij aldus schade lijdt (1). (1) Cass. 26 januari 2017, AR C.16.0179.F, AC 2017, nr. 59.

3. De rechter die oordeelt dat het vakantiegeld, de eindejaarstoelagen en de bijzondere toelagen voor periodes van slechte weersomstandigheden zijn verschuldigd door de

werkgever uit de openbare sector zonder effectieve arbeid als tegenprestatie, verantwoordt naar recht zijn beslissing dat die stortingen geen vergoedbare schade vormen (1). (1) Cass. 26 januari 2017, AR C.16.0179.F, AC 2017, nr. 59.

Hof van Cassatie 28 april 2021 (P.21.0253.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210428.2F.4/NL>

Trefwoorden: Rechtvaardiging en verschoning – Rechtvaardiging – Aansprakelijkheid van de rechtspersoon – Enige zaakvoerder

Samenvatting: De omstandigheid dat de rechtspersoon het voor zijn rekening gepleegde misdrijf slechts heeft kunnen plegen door tussenkomst van de natuurlijke persoon die zijn enige zaakvoerder is, vormt geen rechtvaardigingsgrond die de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersoon uitsluit (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 311.

Hof van Cassatie 28 april 2021 (P.21.0071.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210428.2F.3/NL>

Trefwoorden: Veroordeling tot een effectieve vrijheidsstraf - Informeren van de partijen over de strafuitvoering - Verplichting voor de rechter - Draagwijdte - Verzuim - Sanctie

Samenvatting: De aan de feitenrechter opgelegde verplichting om de partijen te informeren over de uitvoering van de effectieve vrijheidsstraf die hij uitspreekt, is niet voorgeschreven op straffe van nietigheid van het vonnis; aangezien het een algemene verplichting betreft waarvan het voorwerp geen verband houdt met de eigenlijke motivering van het beschikkend gedeelte op strafgebied, dient de door het voormelde artikel 195, negende lid, Wetboek van Strafvordering, voorgeschreven vermelding niet als een substantiële vormvereiste te worden aangemerkt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 310.

Hof van Cassatie 28 april 2021 (P.21.0029.F.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210428.2F.11/NL>

Trefwoorden: 1. Drukpersmisdrijf - Begrip - Onwettige opname van een vertrouwelijk gesprek - Bekendmaking - Misdrijf dat geen drukpersmisdrijf vormt

2. Niet voor het publiek toegankelijke communicatie - Opzettelijke kennisneming - In artikel 314bis, § 1, 1°, Strafwetboek, bedoeld misdrijf - Begrip - Bekendmaking via een persartikel

3. Zonder medeweten en zonder toestemming van de afzender ontvangen telefoongesprek - Onwettig afluisteren - Verboden opname - Begrip - Handmatig noteren

4. Drukpersmisdrijf - In het kader van een vertrouwelijk bemiddelingsgesprek afgelegde verklaringen - Bekendmaking via de pers - Veroordeling op grond van artikel 314bis, § 1, 1°, Strafwetboek - Persvrijheid en vrijheid van meningsuiting

5. Straf – Geldboete en opdecimen - Handelsonderneming - Motivering - Winstoogmerk

Samenvatting: 1. Het drukpersmisdrijf impliceert de uitdrukking van een strafbare gedachte of opinie in een gedrukt of digitaal geschrift dat in het openbaar werd verspreid (1); de rechter die aldus vaststelt dat het vertrouwelijk gesprek dat als gevolg van een onwettige opname werd gepubliceerd, bestaat in een bemiddeling tussen een veroordeelde en een van zijn slachtoffers in het kader van artikel 3ter Voorafgaande Titel van Wetboek van Strafvordering en aan de beluisterde, opgenomen en gepubliceerde verklaringen slechts een inhoud toekent die vrij is van elk strafbaar karakter, kan beslissen dat het relaas van het onderhoud in een persartikel, door de publicatie van passages uit dat gesprek, niet het misdrijf vormt dat krachtens artikel 150 Grondwet moet worden berecht door een jury (2). (1) Zie Cass. 7 oktober 2020, AR P.19.0644.F, AC 2020, nr. 613, met concl. van advocaat-generaal DE KOSTER op datum in Pas. (2) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 312.

2. Artikel 314bis, § 1, 1°, Strafwetboek, is niet enkel gericht op de onderschepping van een niet voor het publiek toegankelijke communicatie; het bestraft ook de kennisneming ervan; die kan als opzettelijk worden gekwalificeerd wanneer een journalist, na te hebben begrepen dat de beluisterde conversatie niet voor het publiek bestemd was, niet heeft opgehangen maar, integendeel, naar de wederzijdse verklaringen heeft geluisterd en hiervan nota heeft genomen, waarbij dit alles heeft gediend om een artikel te schrijven dat de volgende dag in zijn dagblad is verschenen; de bekendmaking van het onwettig beluisterde privégesprek vormt het in het tweede lid van dat artikel bedoelde strafbare feit (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 312.

3. Het handmatig noteren van de verklaringen van een onrechtmatig beluisterd gesprek om hieruit passages te publiceren die worden voorgesteld als de precieze, dan wel gedeeltelijke transcriptie van wat werd gehoord, kan een door artikel 314bis, § 1, 1°, Strafwetboek verboden opname vormen; die opname is immers tot stand gekomen met behulp van het in die bepaling bedoelde enig toestel wanneer de dader voor het noteren gebruikmaakt van een telefoongesprek dat hij via zijn vaste telefoon heeft ontvangen en hem slechts zonder medeweten en zonder toestemming van de afzender heeft bereikt; uit de omstandigheid dat de telefoon van een derde het toestel vormt dat hem heeft toegelaten kennis te nemen van een vertrouwelijk gesprek en er passages van te noteren om die te publiceren, kan niet worden afgeleid dat die derde, op het ogenblik dat hij de telefoon opnam, de hoedanigheid heeft verkregen van deelnemer aan het gesprek dat hij toevallig heeft opgevangen (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 312.

4. Wanneer, ondanks de weerklank van de strafrechtelijke procedures waarvan de litigieuze bemiddeling het sluitstuk vormde, de in het kader hiervan uitgewisselde verklaringen niet passen binnen het kader van algemeen belang, maar uitsluitend tot het privéleven behoren, de indringing in het privéleven van de deelnemers noch verantwoord noch noodzakelijk was om een van de in artikel 10.2 EVRM bedoelde rechtmatige doelen te waarborgen en die

inmenging evenmin bij wet was toegestaan aangezien, integendeel, artikel 314bis Strafwetboek dit als een misdrijf omschrijft, miskent de veroordeling hiervoor van wie die verklaringen via de pers heeft bekendgemaakt niet de door de artikelen 19 en 25 Grondwet, artikel 10 EVRM en artikel 19 IVBPR gewaarborgde persvrijheid en vrijheid van meningsuiting, aangezien die vrijheden niet absoluut zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 312.

5. Het bedrag van de aan een handelsonderneming opgelegde geldboete kan worden verantwoord op grond van het door die onderneming nagestreefde winstdoelmerk (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 312.

Hof van Cassatie 5 mei 2021 (P.20.0365.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210505.2F.3/NL>

Trefwoorden: 1. Overschrijding van de redelijke termijn voor de berechting - Sanctie - Eenvoudige schuldigverklaring - Invloed op de verplichting de verplichte verbeurdverklaring te motiveren

2. Strafzaken - In beslag genomen goederen - Teruggave - Bevoegdheden van het openbaar ministerie - Invloed op de omvang van de verplichting voor de rechter om uitspraak te doen over de bestemming van de in beslag genomen goederen

Samenvatting: 1. Bij overschrijding van de redelijke termijn voor de berechting moet de rechter in de regel een straf uitspreken die daadwerkelijk en op meetbare wijze verminderd is ten opzichte van de straf die hij had kunnen opleggen indien de redelijke termijn niet was overschreden (1) ; wanneer de rechter wegens overschrijding van de redelijke termijn de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring uitspreekt, is hij, tenzij de verdediging hem daartoe uitdrukkelijk heeft verzocht, niet verplicht de redenen op te geven waarom hij niet bovendien, om dezelfde reden, de bijkomende straf van de verplichte verbeurdverklaring vermindert (2). (1) Cass. 20 september 2016, AR P.16.0231.N, AC 2016, nr. 509, § 35 en § 36; Cass. 4 oktober 2005, AR P.05.0675.N, AC 2005, nr. 477; Cass. 17 oktober 2001, AR P.01.0807.F, AC 2001, nr. 550. (2) Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt met name dat bij een dergelijke overschrijding “de rechter de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring kan uitspreken” en dat “de bijzondere verbeurdverklaring wordt uitgesproken”. En, “wanneer de rechter de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring uitspreekt wegens de overschrijding van de redelijke termijn, is hij niet verplicht om daarenboven de bijkomende straf van verbeurdverklaring te verminderen” (Cass. 30 november 2016, AR P.16.0310.F, AC 2016, nr. 687); zie Cass. 21 maart 2006, AR P.06.0034.N, AC 2006, nr. 165.

2. Wanneer de rechter geen uitspraak doet over de bestemming van een in beslag genomen goed, maakt de beslissing daaromtrent deel uit van de maatregelen van tenuitvoerlegging van de vonnissen en arresten die het openbaar ministerie zelf kan en moet bevelen met het oog op de latere teruggave door de griffier of door de daartoe aangewezen bewaarder van het goed aan de persoon in wiens handen het beslag werd gelegd, overeenkomstig de

artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit nr. 260 van 24 maart 1936 op de bewaring ter griffie en de procedure tot teruggave van de in strafzaken in beslag genomen zaken; de rechter dient derhalve geen uitspraak te doen over de bestemming van dergelijke goederen (1). (1) Cass. 6 oktober 2010, AR P.10.0723.F, AC 2010, nr. 579, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, op datum in Pas.; zie F. LUGENTZ en D. VANDERMEERSCH, “Saisie et confiscation en matière pénale”, R.P.D.B., Bruylant, Brussel, 2015, nrs. 366 i.f. en 361.

Hof van Cassatie 5 mei 2021 (P.21.0042.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210505.2F.5/NL>

Trefwoorden: Vermoeden van onschuld - Delegatie van bevoegdheid - Begrip - Invloed op de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de overdrager en de overnemer - Voorwaarden - Bewijslast

Samenvatting: Er is sprake van delegatie van bevoegdheid wanneer een persoon aan een andere persoon een leidinggevende, toezichthoudende of uitvoerende taak overdraagt die hem is opgedragen en waarvan de niet-naleving strafrechtelijk wordt gesanctioneerd, zoals het voeren van een handelsboekhouding; de delegatie van bevoegdheid heeft tot gevolg dat de overnemer moet instaan voor zijn foutief gedrag; ze maakt hem niet verantwoordelijk voor de door de overdrager gepleegde misdrijven; het betreft hier immers geen overeenkomst die de exoneratie van strafrechtelijke verantwoordelijkheid inhoudt; tenzij de wet anders bepaalt, kan de onderneming die op geen enkele wijze persoonlijk heeft bijgedragen tot de verwezenlijking van het misdrijf, haar strafrechtelijke verantwoordelijkheid verleggen indien ze aantoonbaar dat ze haar verplichtingen en bevoegdheden heeft gedelegeerd aan een persoon die over de vereiste bekwaamheid, gezag en middelen beschikt; die overdracht van verantwoordelijkheid kan enkel worden toegelaten indien ze, al was het maar impliciet, door de wetgever of de reglementerende overheid is toegestaan, waarbij de overdrager het bestaan moet aantonen van de delegatie aan de derde, die volgens hem gehouden is bepaalde verplichtingen te vervullen die hem van zijn verantwoordelijkheid ontslaan (1). (1) Zie F. KUTY, *Principes généraux du droit pénal belge - T. III : l'auteur de l'infraction pénale*, 2de uitg., 2020, p. 180-188, nrs. 1826-1839, die, wat betreft de bewijslast citeert uit Cass. 11 november 1901, Pas. 1902, I, p. 36 (samenvatting) : “le propriétaire d'un véhicule laissé la nuit sur la voie publique sans être éclairé reste pénalement responsable de la contravention s'il n'établit pas la culpabilité du tiers prétendument tenu d'éclairer le véhicule à sa décharge”. Het OM heeft in die zin aangevoerd dat, in tegenstelling tot de verschonings- en rechtvaardigingsgronden, de grond tot exoneratie van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid, die de delegatie van bevoegdheid desgevallend inhoudt, een “overdracht van het strafrechtelijk risico” met zich meebrengt die de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de overnemer in het gedrang kan brengen. Het volstaat dus niet dat de overdrager die grond op aannemelijke wijze aanvoert; hij moet daarvan het bewijs leveren. Anders oordelen zou het omkeren van de bewijslast ten nadele van de overnemer betekenen.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210602.2F.2/FR>

Trefwoorden: 1. Herstelplicht - Algemeen - Inkomstenbelastingen - Artikel 458 WIB92 – Eigen mogelijkheid tot herstel van de schade uit de in artikelen 449 tot 452 WIB92 bedoelde misdrijven - Verjaring van de strafvordering - Verplichting om te onderzoeken of de feiten die deze telastleggingen van fiscale aard opleveren, al dan niet bewezen zijn

2. Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Inkomstenbelastingen – Belgische Staat, administratie der directe belastingen - Burgerlijke rechtsvordering ingesteld voor de strafrechter - Schade - Kosten verbonden aan de opvolging van het strafdossier

3. Schade - Algemeen - Inkomstenbelastingen - Artikel 458 WIB92 – Eigen mogelijkheid tot herstel van de schade uit de in artikelen 449 tot 452 WIB92 bedoelde misdrijven - Niet-toepasselijkheid op de schade uit de niet-betaling van de ingekohierde belasting die aan de Belgische Staat is toegebracht door gemeenrechtelijke misdrijven die inbegrepen zijn in het mechanisme van belastingontduiking - Invloed op de ontvankelijkheid van de burgerlijke partijstelling van de Belgische Staat, administratie der directe belastingen

4. Strafzaken - Algemeen - Grond van niet-ontvankelijkheid - Onderzoek ervan onafscheidbaar van het onderzoek van het middel

Samenvatting: 1. Uit artikel 458, tweede lid, 4°, WIB92 volgt dat, wanneer een vonnisgerecht het verval van de strafvordering door verjaring tegen een of meerdere personen die terechtstaan voor de in artikelen 449 tot 452 WIB92 bedoelde belastingmisdrijven vaststelt, het gehouden is te onderzoeken of de feiten die deze misdrijven opleveren al dan niet bewezen zijn (1). (1) Teneinde de fiscus toe te laten desgevallend het in artikel 458 WIB92 bepaalde solidariteitsmechanisme te genieten. Immers, “de administratie der directe belastingen beschikt, wat de belasting betreft, over een eigen mogelijkheid tot herstel die naast de inkohiering bestaat in de hoofdelijkheid, die krachtens [die bepaling] voortvloeit uit een veroordeling als dader van of als medeplichtige aan misdrijven bedoeld in de artikelen 449 tot 453 van het voormelde wetboek; tot de in dat artikel bedoelde veroordeling behoort ook de beslissing die zich, wegens de verjaring van de strafvordering, ertoe beperkt de bestanddelen van de misdrijven bewezen te verklaren” (Cass. 25 mei 2011, AR P.10.1111.F, AC 2011, nr. 349; Cass. 28 september 2010, AR P.10.0099.N, AC 2010, nr. 554, met concl. van toenmalig eerste advocaat-generaal DE SWAEF).

2. Wanneer een belastingmisdrijf wordt gepleegd met bedrieglijk oogmerk of met het oogmerk om te schaden, is de belastingadministratie gehouden daarvan het bewijs te leveren om aldus de ontdoken belasting te kunnen inkohieren; dit geldt ook ten aanzien van de mededaders of medeplichtigen jegens wie zij zich wil beroepen op het bij artikel 458 WIB92 bepaalde mechanisme van hoofdelijkheid; de noodzaak om van het misdrijf aangifte te doen bij de procureur des Konings om dat bewijs te verkrijgen, om de inzage van het strafdossier te verkrijgen, om het verloop van het onderzoek op te volgen en om te wachten

tot dit onderzoek de gegevens oplevert die in het bijzonder de administratie moeten toelaten om de mededaders of de medeplichtigen van het belastingmisdrijf dat met bedrieglijk oogmerk of met het oogmerk om te schaden werd gepleegd, te identificeren, teneinde het bij artikel 458 WIB92 bepaalde mechanisme van hoofdelijkheid te genieten, kan op zichzelf schade toebrengen aan het departement van de Staat dat voor de inning en de invordering van de directe belastingen instaat; in een dergelijk geval vloeit de schade van de Staat voort uit de verplichting voor de administratie om het bewijs te leveren van de schuld van de mededaders of medeplichtigen, wanneer de belastingschuldige zich door het plegen van misdaden of wanbedrijven aan de vrijwillige betaling ervan onttrekt, door een of meerdere met de invordering belaste ambtenaren toe te wijzen aan de analyse van de akten, de stukken, de registers, de documenten of de inlichtingen die zijn verzameld door het strafonderzoek dat, wanneer het tegen die belastingplichtige is geopend, de ontoereikende onderzoeksbevoegdheden van voormelde administratie vervangt (1). (1) Zie Cass. 25 mei 2011, AR P.10.1111.F, AC 2011, nr. 349 (2de middel); Cass. 14 juni 2006, AR P.06.0073.F, AC 2006, nr. 330, met concl. Van advocaat-generaal VANDERMEERSCH (II.A.3 - 5de middel) op datum in Pas.; Cass. 14 februari 2001, AR P.00.1350.F, P.00.1353.F en P.00.1363.F, AC 2001, nr. 91.

3. Het in artikel 458, eerste en tweede lid, WIB92 bepaalde mechanisme van hoofdelijkheid tussen daders of medeplichtigen van misdrijven bedoeld in de artikelen 449 tot 452 WIB92 betreffende de betaling van de ontdoken belasting en de interesten, dat voortvloeit uit een veroordeling wegens een inbreuk op de bepalingen van het WIB92 of uit de vaststelling dat de aldus gekwalificeerde feiten bewezen zijn, staat los van de beslissing die inbreuken op andere bepalingen dan degene van dat wetboek bewezen verklaart; derhalve kan niet worden geoordeeld dat de schade, die voortvloeit uit de niet-betaling van de ingekohierde belasting, die aan de Belgische Staat werd toegebracht door gemeenrechtelijke misdrijven die inbegrepen zijn in het aan de beklaagde ten laste gelegde mechanisme van belastingontduiking, het voorwerp uitmaakt van de in artikel 458, eerste en tweede lid, WIB92 bepaalde eigen mogelijkheid tot herstel (1); de rechter kan derhalve niet de burgerlijke rechtsvordering van de Staat, administratie der directe belastingen, om die reden niet-ontvankelijk verklaren. (1) In essentie preciseert het Hof hier dat artikel 458 WIB92 de fiscus niet belet om zich burgerlijke partij te stellen voor de schade die voortvloeit uit de niet-betaling van de ingekohierde belasting maar veroorzaakt is door gemeenrechtelijke misdrijven – anders gezegd niet de in artikelen 449 tot 452 WIB92 bedoelde misdrijven – die inbegrepen zijn in het aan de beklaagde ten laste gelegde mechanisme van belastingontduiking. “De Staat, administratie der directe belastingen, heeft zoals iedere benadeelde het recht om een burgerlijke rechtsvordering in te stellen voor schade waarvoor de belastingwetgeving niet in een eigen mogelijkheid tot herstel voorziet; de voor de administratie krachtens artikel 458, eerste lid, WIB92 bestaande mogelijkheid tot herstel, nl. de hoofdelijkheid voortvloeiend uit een veroordeling, staat eraan in de weg dat de administratie lastens de dader of medeplichtige aan een van de misdrijven bedoeld in de artikelen 449 tot 453 WIB92 een burgerlijke rechtsvordering zou instellen strekkende tot vergoeding van de schade bestaande uit het equivalent van de ontdoken belasting” (Cass. 17 december 2015, AR C.13.0194.N, AC 2015, nr. 761, met concl. van toenmalig advocaat-generaal THUIS). Zie ook Cass. 25 mei 2011, AR P.10.1111.F, AC 2011, nr. 349 (“Een belastingschuld vloeit niet voort uit fraude; zij vindt haar oorsprong in de belastbare transactie die men met fraude heeft pogen te verhullen; de fraude kan dus niet de oorzaak

zijn, in de zin van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek, van schade bestaande in het bedrag van de ontdoken belasting”), en noot van F. KONING, “La solidarité au paiement de l'impôt élué en vertu de l'article 458, alinéa 1er, du CIR, serait-elle désormais applicable même en cas d'absence de condamnation pénale?”, JT 2011, p. 832; Cass. 2 maart 2016, AR P.15.0929.F, AC 2016, nr. 151, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 11 januari 2017, AR P.16.0703.F, en noot O. MICHIELS, “L'article 458 du Code des impôts sur les revenus est-il un frein à l'intervention du fisc en procédure pénale?”, JT 2017, p. 397- 400; Cass. 13 november 2019, AR P.19.0267.F, AC 2019, nr. 589, met andersluidende concl. OM op datum in Pas. en noot E. VAN BRUSTEM, “A propos de l'action civile du fisc: quel impôt, quel dommage et devant... quel juge?”, Rev. dr. pén. crim. 2021, p. 5 e.v.). Dit dossier past in het bedrieglijk kader van de kasgeldvennootschappen of “cash companies” (zie E. VAN BRUSTEM, “Sociétés de liquidités: réparation du dommage propre de l'administration fiscale, quo vadis”, noot bij Cass. 11 januari 2017, Rev. dr. pén. crim. 2017, p. 853 e.v.).

4. De grond van niet-ontvankelijkheid waarmee de verweerder aan het Hof het voorwerp zelf voorlegt van de betwisting die de eiser heeft opgeworpen voor de appelrechters, en waarover de eiser aanvoert dat de appelrechters zich onwettig aan dat onderzoek hebben onttrokken, kan niet worden aangenomen (1). (1) Zie Cass. 7 februari 2001, AR P.00.1522.F, AC 2001, nr. 74: “De tegen een middel opgeworpen grond van nietontvankelijkheid kan niet worden aangenomen wanneer het onderzoek ervan onafscheidbaar is van het onderzoek van het middel”; Cass. 10 november 1997, AR S.97.0050.F, AC 1997, nr. 465.

Hof van Cassatie 16 juni 2021 (P.21.0188.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210616.2F.6/NL>

Trefwoorden: Verkrachting - Bewijs - Vermoeden - Beschuldiging van handelingen van orale penetratie - Geen bewijskrachtig medisch gegeven - Invloed

Samenvatting: Uit de afwezigheid van een bewijskrachtig medisch gegeven kan de rechter niet afleiden dat het bewijs van een seksuele penetratie zonder letsel niet is geleverd (1). (1) Het OM heeft geconcludeerd dat het arrest het begrip verkrachting niet miskent en uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord en, dat het de vrijspraak voor penetraties met de vinger en met de penis, alsook voor de aangevoerde fellatio's, naar recht verantwoordt, waarbij het bovendien, meer in het algemeen, heeft vermeld dat “bij gebrek aan objectieve gegevens waarop de rechter zijn overtuiging kan steunen, er minstens twijfel blijft bestaan over de schuld [van de beklaagde] aan de feiten van de telastlegging [verkrachting] waarvoor hij terechtstaat”. Bovendien heeft het erop gewezen dat het “présomption de l'homme” (artt. 1349 en 1353 Oud Burgerlijk Wetboek) heeft plaatsgemaakt voor feitelijke vermoedens (artt. 8.1.9° en 8.29 Burgerlijk Wetboek).

Hof van Cassatie 28 juni 2022 (P.22.0169.N), *T.Strafr.* 2023, afl. 3, 168-173.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Misdrijven – Valsheid in geschrifte – Gebruik – Artikel 197 Strafwetboek – Duur – Voorwaarden

2. Strafvordering – Non bis in idem – Artikel 54 Schengenuitvoeringsovereenkomst hetzelfde – Definitie – Identiek – Substantieel dezelfde – Onaantastbare beoordeling

3. Hoger beroep – Grievenformulier – Artikel 204 Wetboek van Strafvordering – Grief tegen de bestraffing – Nauwkeurigheid – vereisten

4. Straftoemeting – Uitstel van tenuitvoerlegging van de straf – Artikel 8 Probatielwet – Motivering – Concrete gegevens – Omvang

5. Straffen – Verbeurdverklaring – Artikel 1 Eerste Aanvullend protocol EVRM – Proportioneel – Redelijk – Criteria

Samenvatting: 1. Het gebruik van een vals stuk, zoals bedoeld in artikel 193 Strafwetboek, duurt voort, zelfs zonder nieuw feit van de dader en zonder zijn herhaalde tussenkomst, zolang het doel dat hij beoogde niet werd verwezenlijkt en zolang de oorspronkelijke handeling die hem wordt verweten, zonder dat hij zich ertegen verzet, de gunstige uitwerking blijft hebben die hij ervan verwacht.

2. De rechter beoordeelt in het licht van de gegevens van de zaak of de feiten die bij hem aanhangig zijn gemaakt identiek of substantieel dezelfde zijn als deze die het voorwerp waren van een eerdere strafvervolging die is beëindigd met een onherroepelijke beslissing van vrijspraak of veroordeling. Daarbij moet de rechter acht slaan op de feitelijke gedragingen en de werkelijk bedoelde omstandigheden waarop de eerste strafvordering betrekking heeft. Dat onderzoek van de hem voorgelegde en de eerder berechte feiten maakt deel uit van de onaantastbare beoordeling door de feitenrechter.

3. Artikel 204 Wetboek van Strafvordering vereist niet dat het Openbaar Ministerie dat in zijn grievenchrift een grief aanvoert tegen de beslissing over de bestraffing door het beroepen vonnis, bovendien preciseert tegen welke specifieke straf of straffen de grief is gericht en of met de grief een strafverzwaring of een strafvermindering wordt beoogd. Het grievenformulier waarin het Openbaar Ministerie enkel de rubriek bestraffing aanduidt en verder vermeldt dat de strafmaat wordt bekritiseerd, is voldoende duidelijk en precies.

4. Indien een beklaagde concrete gegevens aanvoert tot staving van zijn verzoek om uitstel van tenuitvoerlegging overeenkomstig artikel 8 Probatielwet dan moet blijken dat de rechter die gegevens in aanmerking heeft genomen, zonder dat is vereist dat de rechter op elk afzonderlijk gegeven antwoordt.

5. Artikel 1 Eerste Aanvullend protocol EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens vereist dat de rechter bij het opleggen van een verbeurdverklaring nagaat of deze straf proportioneel is en geen buitensporige last meebrengt voor de veroordeelde. De rechter oordeelt onaantastbaar of het bevelen van een verbeurdverklaring

tot gevolg heeft dat de rechter daartoe een onredelijke straf oplegt. Bij die beoordeling kan de rechter onder meer rekening houden met de aard en de zwaarwichtigheid van de bewezen verklaarde feiten, de nagestreefde verrijking, de rol van de veroordeelde bij de feiten, zijn persoonlijkheid en zijn vermogenstoestand, zonder dat het noodzakelijk is dat hij al die toetsingscriteria in zijn beoordeling betreft. Het komt de veroordeelde toe de gegevens aan te reiken welke de rechter in staat moeten stellen die beoordeling te maken.

Hof van Cassatie 27 september 2022 (P.22.0515.N)

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220927.2N.2>

Trefwoorden: Herhaling (art. 56, tweede lid Sw.) – Vereiste van een voorafgaande veroordeling met kracht van gewijsde – Kracht van gewijsde op het ogenblik van de feiten

Samenvatting: De vaststelling van de toestand van wettelijke herhaling als bedoeld door artikel 56, tweede lid, Strafwetboek vereist een veroordeling tot een hoofdgevangenisstraf van ten minste één jaar die kracht van gewijsde heeft op het ogenblik dat de nieuwe feiten worden gepleegd (1). (1) Cass. 5 oktober 1999, AR P.99.0695.N, AC 1999, nr. 507.

Hof van Cassatie 4 april 2023 (P.21.1629.N)

Hyperlink:

Trefwoorden: Voorlopig bewindvoerder – Verplichting om bewindvoerder ook te dagvaarden – Ontbreken – Gevolg

Samenvatting: Artikel 182, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt: "De zaken die tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoren, worden bij haar aanhangig gemaakt, (..), hetzij door een dagvaarding; rechtstreeks aan de verdachte (...). De dagvaarding aan de personen aan wie een bewindvoerder is toegevoegd, wordt eveneens aan diens woonplaats of verblijfplaats gedaan (..)".

De in die bepaling opgenomen verplichting om eveneens de bewindvoerder van een beklagde voor de correctionele rechtbank te dagvaarden, samen gelezen met artikel 6.1 en 6.3.a EVRM, strekt ertoe het recht van verdediging te vrijwaren van personen wiens patrimoniale belangen in het gedrang kunnen komen door hun vervolging, terwijl zij wegens hun gezondheidstoestand geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om zonder gerechtelijke beschermingsmaatregel die belangen zelf behoorlijk waar te nemen.

Uit niets blijkt dat die bepaling een vormvoorschrift bevat waarvan de niet-naleving zonder meer wordt gesanctioneerd met de niet-ontvankelijkheid van de strafvordering, de nietigheid van de akte van aanhangigmaking of de ongeldigheid van het veroordelend vonnis.

Het staat integendeel aan de correctionele rechter, eventueel in hoger beroep, na te gaan of het verzuim om aan dat voorschrift te voldoen het recht van verdediging van de beklagde onherstelbaar heeft aangetast en, indien dit niet het geval is, dat verzuim recht te zetten.

Hof van Cassatie 4 april 2023 (P.22.1634.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230321.2N.1/NL>

Trefwoorden: Hoger beroep – Betekening en kennisgeving

Samenvatting: Wanneer een beklaagde bij verstek is veroordeeld, moet de verklaring van hoger beroep, ingeval het exploit in strafzaken niet kan worden betekend zoals bepaald in de artikelen 33 tot 35 Gerechtelijk Wetboek en de gerechtsdeurwaarder het afschrift van het exploit, overeenkomstig artikel 40, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, heeft betekend aan het openbaar ministerie, worden gedaan uiterlijk dertig dagen na deze betekening, behoudens overmacht of onoverkomelijke dwaling; het gegeven dat een beklaagde van die betekening geen kennis kreeg en slechts na die beroepstermijn voor het eerst van zijn verstekveroordeling vernam, doet daaraan geen afbreuk en verhindert hem als dusdanig niet alsnog een beschikbaar rechtsmiddel aan te wenden (1). (1) Cass. 10 december 2019, AR P.19.0537.N, AC 2019, nr. 655; S. VAN OVERBEKE, Grievensstelsel en hoger beroep in strafzaken, Kluwer, 2022, 48 en 55; M.-A BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1725-1730; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel & Svacina, 2022, 1441-1442.

Hof van Cassatie 9 mei 2023 (P.23.0219.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.2/NL>

Trefwoorden: 1. Hof van assisen – Eindarrest

2. Gerechtskosten – Strafzaken – Bijdrage Slachtofferfonds – Bijdrage Begrotingsfonds - Vermelding van de wetsbepalingen

3. Redelijke termijn - Overschrijding – Remediering

4. Strafzaken – Gerechtskosten – Begrotingsfonds

Samenvatting: 1. Behalve wat de door artikel 41 Taalwet Gerechtelijke zaken voorgeschreven verplichting betreft om melding te maken van de op grond van die wet toepasselijke bepalingen, verplichten noch artikel 149 Grondwet, noch artikel 195 Wetboek van Strafvordering, noch enige andere bepaling het hof van assisen of enige andere strafrechter om de wetsbepalingen te vermelden die betrekking hebben op de rechtspleging, zelfs wanneer die bepalingen in essentiële proceswaarborgen voorzien (1); de loutere omstandigheid dat de veroordelende beslissing niet de toepasselijke bepalingen van het wetboek van strafvordering vermeldt, verhindert het Hof niet om na te gaan of de voorschriften van die bepalingen werden nageleefd; de omstandigheid dat de veroordelende beslissing werd gewezen door het hof van assisen na een beraad met de jury, doet hieraan geen afbreuk. (1) Cass. 5 maart 2014, AR P.13.1793.F, AC 2017, nr. 177; Cass. 24 augustus

2004, AR P.04.0994.N, AC 2004, nr. 373; Cass. 16 juni 2004, AR P.04.0671.F, AC 2004, nr. 332; F. VAN VOLSEM, “De verplichting om in politie- en correctionele zaken de toegepaste wetsbepalingen te vermelden”, NC 2020, 282; F. VAN VOLSEM, “Een bijzonder aspect van de motiveringsverplichting in politie- en correctionele zaken: over de verplichting de toegepaste wetsbepalingen te vermelden”, in *Amicus curiae. Liber amicorum Marc De Swaef*, Intersentia, 2013, 457-458; R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Kluwer, 2014, 751. Wat betreft de vermelding van de toepasselijke wetsbepalingen door het hof van assisen (art. 344 Sv.), zie F. VAN VOLSEM, o.c., 2013, 445 en R. DECLERCQ, o.c., 1141.

2. Bij een veroordeling tot het betalen van een bijdrage aan het Slachtofferfonds bij toepassing van artikel 29 van de voormelde wet van 1 augustus 1985 of van een bijdrage aan het Begrotingsfonds bij toepassing van artikel 4, § 3, van de voormelde wet van 19 maart 2017, verplichten noch artikel 195 Wetboek van Strafvordering, noch enige andere bepaling de rechter om melding te maken van de wetsbepalingen die de veroordeling tot betaling van deze bijdragen voorschrijft.

3. De rechter die een overschrijding van de redelijke termijn vaststelt, kan die overschrijding remediëren door aan de veroordeelde een straf op te leggen die reëel en meetbaar lager is dan de straf die zou zijn opgelegd zonder die overschrijding; in dat geval is de rechter niet ertoe gehouden uitdrukkelijk melding te maken van de concrete straf die zou zijn opgelegd indien de redelijke termijn niet was overschreden; het is noodzakelijk maar voldoende dat de rechter vaststelt dat de door hem opgelegde straf lager is dan de straf die hij zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding van de redelijke termijn (1); uit het enkele feit dat de rechter die een overschrijding van de redelijke termijn vaststelt een straf uitspreekt die hoger is dan de straf die door het openbaar ministerie werd gevorderd, kan niet worden afgeleid dat die overschrijding niet is geredieerd; wanneer ten aanzien van meerdere beklaagden of beschuldigen eenzelfde overschrijding van de redelijke termijn wordt vastgesteld en de rechter deze overschrijding remedieert door hen lagere straffen op te leggen dan deze die zouden zijn opgelegd zonder die overschrijding, is hij niet ertoe gehouden de door het openbaar ministerie ten aanzien van elke beklaagde of beschuldigde gevorderde straffen in dezelfde mate te verminderen. (1) Cass. 28 februari 2023, AR P.22.1363.N, AC 2023, nr. 147; Cass. 10 januari 2023, AR P.22.1081.N, AC 2023, nr. ; Cass. 18 oktober 2022, AR P.22.0913.N, AC 2022, nr. 643; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, 2021, 1556-1557.

4. Artikel 4, § 3, eerste lid, van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand bepaalt dat, behalve indien hij van de juridische tweedelijnsbijstand of rechtsbijstand geniet of indien de rechter oordeelt dat hij zich op het vlak van zijn bestaansmiddelen in een situatie bevindt waarbij hij beroep zou kunnen doen op juridische tweedelijnsbijstand of op rechtsbijstand, iedere door een strafgerecht veroordeelde verdachte, in verdenkinggestelde, beklaagde, beschuldigde of voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijke persoon, wordt veroordeeld tot het betalen van een bijdrage aan het Begrotingsfonds (1); de strafrechter kan de in die bepaling bedoelde personen niet veroordelen tot het betalen van een bijdrage aan het Begrotingsfonds wanneer zij aantonen of aannemelijk maken dat zij van de juridische tweedelijnsbijstand of rechtsbijstand genieten of wanneer hij oordeelt dat zij zich op het vlak van hun bestaansmiddelen in een situatie bevinden waarbij zij hierop een beroep zouden kunnen

doen (2). (1) Over de Wet van 19 maart 2017 zie J. PICARD, "En vigueur depuis le 1er mai 2007: le Fonds de financement de l'aide paiera en mai 2018", JT 2017, 351 ; K. VANDERHEIDEN, "Bijdrage aan het Begrotingsfonds juridische tweedelijnsbijstand", in Postal Memorialis, B 206, 2018, 4p.; A. LINERS, K. VANDERHEIDEN, F. VAN VOLSEM en T. DE WOLF, Zakboekje strafprocesrecht, Kluwer, 2021, 205-206; A. COPPENS, "Bijdrageplicht Begrotingsfonds juridische tweedelijnsbijstand", NJW 2022, 594-595; I. BRUGGEMAN, "Administratieve toeslag voor misdrijven", in Postal Memorialis, A60, 2022, 30-31. (2) GwH 25 juni 2020, arrest 94/2020, www.const-court.be; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1570.

Hof van Cassatie 9 mei 2023 (P.23.0229.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.10/NL>

Trefwoorden: Probatieuitstel - Algemeen - Herroeping - Redelijke termijn

Samenvatting: Uit de tekst van artikel 14, §3 Probatielwet en uit de in artikel 14, § 2, tweede lid, Probatielwet uitgewerkte regeling dat het openbaar ministerie is dat op verslag van de Probatielcommissie strekkende tot herroeping van het probatie-uitstel dagvaardt tot herroeping, volgt dat de termijn van één jaar een aanvang neemt op de datum waarop het bevoegde gerecht voor het eerst kennis neemt van de herroepingsvordering en dus niet op de datum van het verslag van de probatielcommissie strekkende tot herroeping van het probatie-uitstel (1). (1) Cass. 9 februari 2021, AR P.20.1227.N, AC 2021, nr. RW 2021-22, 1154; Cass. 16 juni 2020, AR P.20.0329.N, AC 2020, nr. 402; Cass. 11 juni 2014, AR P.14.0774.F, AC 2014, nr. 419, met conclusie van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas., RW 2015-16, 1545; Cass. 4 mei 2010, AR P.09.1905.N, AC 2010, nr. 310; P. HOET, "Vijftig jaar Probatielwet: verleden en toekomst van de individualisering van de bestraffing", in CBR Jaarboek 2013-14, 379 (319-390); T. MOREAU en D. VANDERMEERSCH, Éléments de droit pénal, Brugge, Die Keure, 2019, 387-388.

Het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht van een behandeling binnen een redelijke termijn is niet van toepassing op de vordering tot herroeping van een probatie-uitstel van tenuitvoerlegging wegens niet-naleving van de voorwaarden; het gerecht dat oordeelt over een dergelijke vordering doet immers geen uitspraak over het vaststellen van burgerlijke rechten of het bepalen van de gegrondheid van een strafvervolgning (1). (1) Cass. 18 december 2019, AR P.19.1225.F, AC 2019, nr. 680, met conclusie van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH in Pas., op datum en Cass. 6 oktober 2004, AR P.04.0919.F, AC 2004, nr. 461.

Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering sanctioneert de overschrijding van de redelijke termijn van de strafvervolgning; die bepaling is bijgevolg niet van toepassing op de overeenkomstig artikel 14, § 3, Probatielwet ingestelde vordering tot herroeping van een probatie-uitstel van tenuitvoerlegging; een dergelijke vordering beoogt immers uitsluitend de maatregel van het probatie-uitstel van tenuitvoerlegging van een bij definitief vonnis of arrest opgelegde straf te herroepen en is daarom geen strafvervolgning in de zin van artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230516.2N.11/NL>

Trefwoorden: 1. Bewijs – Camerabeelden – Onregelmatig verkregen

2. Bewijs – Bewijswaardering – Beoordeling rechter

Samenvatting: 1. Op grond van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering oordeelt de rechter onaantastbaar of het gebruik van bewijs dat is verkregen door een onregelmatigheid waardoor geen op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereiste is miskend en het bewijs niet onbetrouwbaar is geworden, in strijd is met het recht op een eerlijk proces in zijn geheel genomen.

Het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen onmogelijk te verantwoorden gevolgen afleidt.

Het bestreden vonnis (p. 4) stelt vast dat de politie sinds enige tijd verschillende meldingen kreeg over de organisatie van races op de eerste verdieping van het parkeergebouw Brico-Decathlon-Metropolis/Kinapolis aan de Noorderlaan 53 te Antwerpen, reden waarom ter plaatse cameratoezicht werd geïnstalleerd. Het (p. 6) oordeelt verder: “Voormeld politieel cameratoezicht is enkel toegelaten mits het afsluiten van een protocolakkoord met ‘de beheerder’ van de desbetreffende parking aan de Noorderlaan 53. Niettegenstaande het aanvankelijk proces-verbaal melding maakt van protocolakkoorden met Decathlon, Brico en de Kinapolis Group wordt enkel het protocolakkoord met de Kinapolis Group gevoegd. Op basis van het strafdossier kan niet afgeleid worden wie de beheerder van deze parking was. Enkel [D.] van Kinapolis Antwerpen werd verhoord en geen van de andere mede-concessionarissen. Het voorgelegde protocol is door hem ongedateerd ondertekend en verwijst naar de parking aan de Groenendaallaan 394. Uit het strafdossier blijkt tevens niet dat enkel de noordzijde van de parking gebruikt werd zodat het pictogram ook aanwezig had moeten zijn op de verdieping aan de zuidzijde”. Het oordeelt verder “(...) dat niet moet worden overgegaan tot bewijsuitsluiting op grond van artikel 32 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering aangezien de bepalingen van de Wet op het politieambt niet op straffe van nietigheid zijn voorgeschreven en de betrouwbaarheid van het bewijs niet werd aangetast. De kentekenplaat van het racend voertuig is duidelijk zichtbaar. Er werd niet meer gefilmd dan strikt noodzakelijk vanuit het oogpunt van het recht op privacy. De rechten van verdediging en het recht op een eerlijk proces werden niet in het gedrang gebracht. Het aanvankelijk proces-verbaal werd met een antwoordformulier verzonden. [De eiser] had recht op inzage in het strafdossier. Het is niet aangetoond dat de rechten van verdediging of recht op een eerlijk proces in casu definitief en onherstelbaar werden geschonden.”

Op grond van die redenen, waaruit geen opzettelijke begane onregelmatigheid of enige daarmee gelijk te stellen grove onachtzaamheid blijkt, kunnen de appelrechters wettig oordelen dat de schuldigverklaring van de eiser mag steunen op de onregelmatig verkregen camerabeelden zonder dat dit in strijd is met eisers recht op een eerlijk proces en recht van verdediging in hun geheel genomen.

2. In zoverre de wet geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, kan de rechter zijn oordeel over de schuld van een beklagde steunen op alle hem regelmatig voorgelegde gegevens die aan de tegenspraak van de partijen zijn onderworpen en waarvan hij vrij de bewijswaarde beoordeelt. Niets belet de rechter zijn beslissing te steunen op een welbepaald proces-verbaal waarvan de inhoud hem overtuigend lijkt. Dat een andere rechter daarover anders heeft geoordeeld, speelt geen rol.

Hof van Cassatie 16 mei 2023 (P.23.0150.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230516.2N.8/NL>

Trefwoorden: 1. Kwalificatie door onderzoeksgerecht – Definitief karakter?

2. Verwijzingsbeslissing onderzoeksgerecht – Beoordeling wettigheid door vonnisgerecht – Geen bevoegdheid

Samenvatting: Het onderzoeksgerecht verwijst een inverdenkinggestelde naar de vonnisrechter voor een welbepaald feit of feitencomplex, dat het voorlopig kwalificeert als een bepaald misdrijf, onder voorbehoud van een meer definitieve kwalificatie door de vonnisrechter. Deze laatste is in zijn beoordeling beperkt tot de feiten die naar hem zijn verwezen. Hij mag daarvoor geen andere feiten in de plaats stellen.

De vonnisrechter oordeelt aan de hand van de verwijzingsbeslissing en zo nodig de daaraan ten grondslag liggende gegevens van het strafdossier onaantastbaar welke feiten het onderzoeksgerecht bij hem aanhangig heeft gemaakt. Daartoe behoort de beoordeling door de vonnisrechter of die feiten voldoende duidelijk zijn opdat hijzelf en de beklagde met zekerheid kunnen weten welk feit is verwezen onder welke voorlopige kwalificatie. Dit vereist niet dat het onderzoeksgerecht de constitutieve bestanddelen van die kwalificatie inhoudelijk preciseert.

Het Hof gaat wel na of de vonnisrechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond van die vaststellingen onmogelijk te verantwoorden zijn.

2. Het komt het vonnisgerecht evenwel toe vast te stellen dat de zaak niet aanhangig is gemaakt omdat de verwijzingsbeslissing door een zodanige onregelmatigheid is aangetast dat ze voor onbestaande moet worden gehouden of dat de strafvordering niet ontvankelijk is.

De enkele omstandigheid dat het onderzoeksgerecht in zijn verwijzingsbeslissing elementen aanduidt waaruit een mogelijke alternatieve kwalificatie van de verwezen feiten kan worden afgeleid, zonder dat de inverdenkinggestelde daarover verweer heeft kunnen voeren, houdt geen zodanige onregelmatigheid in dat de verwijzingsbeschikking daardoor voor onbestaande moet worden gehouden of dat het vonnisgerecht de strafvordering niet-ontvankelijk moet verklaren.

Het staat in dat geval aan het vonnisgerecht te onderzoeken of die eventuele onregelmatigheid ertoe heeft geleid dat het recht van verdediging van de inverdenkinggestelde daadwerkelijk en onherstelbaar werd miskend, dan wel of dit verzuim

niet kan worden geredieerd door de rechten die de inverdenkinggestelde voor het vonnisgerecht kan laten gelden.

Hof van Cassatie 23 mei 2023 (P.22.1779.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230523.2N.1/NL>

Trefwoorden: Hoger beroep – Strafzaken - Verzekeringwet

Samenvatting: Krachtens artikel 153, § 2, eerste lid, Verzekeringwet kan de aansprakelijkheidsverzekeraar vrijwillig tussenkomen in een geding dat door de benadeelde tegen de verzekerde is ingesteld.

Krachtens artikel 153, § 5, Verzekeringwet kan de aansprakelijkheidsverzekeraar, wanneer het geding tegen de verzekerde is ingesteld voor het strafgerecht, vrijwillig tussenkomen onder dezelfde voorwaarden als zou de vordering voor het burgerlijk gerecht zijn gebracht.

Hieruit volgt dat de aansprakelijkheidsverzekeraar hoger beroep kan instellen tegen de beroepen beslissing die haar belang schaadt.

Een dergelijk belang is voorhanden wanneer het hoger beroep is gericht tegen de veroordeling door de eerste rechter van de verzekerde van de verzekeraar tot vergoeding van de schade van de benadeelde. Niet vereist is hierbij dat de benadeelde een vordering heeft ingesteld tegen de verzekeraar, noch dat de verzekeraar conclusie heeft genomen.

De appelrechters die vaststellen dat de verzekerde van de eiseres op grond van het beroepen vonnis gehouden is tot vergoeding van de bij het ongeval aan de verweerder 1 veroorzaakte schade en oordelen dat de eiseres niettemin geen belang had om hoger beroep in te stellen tegen dit vonnis omdat zij geen conclusie heeft opgesteld in eerste aanleg en er tussen de eiseres en de overige partijen in eerste aanleg geen geding aanhangig was aangezien er geen vordering werd ingesteld tegen de eiseres en er geen conclusie werd genomen, verantwoord hun beslissing niet naar recht.

Hof van Cassatie 23 mei 2023 (P.23.0188.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230523.2N.3/NL>

Trefwoorden: Hoger beroep - Burgerlijke partij - Reikwijdte van het hoger beroep – Incidenteel beroep

Samenvatting: Een burgerlijke partij heeft bij toepassing van artikel 202, 2°, Wetboek van Strafvordering het recht om hoger beroep in te stellen tegen vonnissen van de correctionele rechtbank, zij het alleen wat haar burgerlijke belangen betreft. De enkele omstandigheid dat de ontvankelijkheid van de burgerlijkepartijstelling wordt betwist, doet hieraan geen afbreuk. Zo ook heeft de enkele omstandigheid dat een burgerlijke partij die zelf de strafvordering niet op gang heeft gebracht als enige hoger beroep aantekent tegen de ongegrondverklaring van haar burgerlijke rechtsvordering, niet tot gevolg dat de ontvankelijkheid van haar hoger beroep afhankelijk is van de ontvankelijkheid van haar burgerlijkepartijstelling zelf.

Wanneer de burgerlijke partij hoger beroep aantekent tegen een vonnis dat haar vordering ontvankelijk maar ongegrond verklaart, kan de geïntimeerde op dit hoofdberoep incidenteel beroep aantekenen door voor de appelrechters de ontvankelijkheid van de burgerlijkepartijstelling te betwisten.

Artikel 203, § 4, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat in alle gevallen waarin de burgerlijke rechtsvordering wordt gebracht voor de rechter in hoger beroep, de gedaagde bij een op de rechtszitting genomen conclusie incidenteel beroep kan instellen zolang het debat in hoger beroep niet gesloten is.

Afgezien van de in die bepaling vermelde voorwaarden, is het instellen van incidenteel beroep niet gebonden aan bijzondere vormvoorwaarden. Uit de enkele omstandigheid dat de geïntimeerde op de burgerlijke rechtsvordering in een voor de appelrechters genomen conclusie de wijziging nastreeft van een in het beroepen vonnis over die rechtsvordering genomen beslissing die hem grieft, blijkt dan ook dat die geïntimeerde incidenteel beroep heeft ingesteld.

Wanneer de burgerlijke partij hoger beroep aantekent tegen een vonnis dat haar vordering ontvankelijk maar ongegrond verklaart, kan de geïntimeerde op dit hoofdberoep incidenteel beroep aantekenen door voor de appelrechters de ontvankelijkheid van de burgerlijkepartijstelling te betwisten.

Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt het volgende:
de burgerlijke rechtsvordering van de verweerder tegen de eisers wordt in het beroepen vonnis ontvankelijk maar ongegrond verklaard;
de verweerder heeft hoger beroep ingesteld tegen dit vonnis;
de eisers hebben in hun appelconclusies de ontvankelijkheid van de vordering van de verweerder betwist.

Door te oordelen dat de beslissing van het beroepen vonnis over de ontvankelijkheid van de burgerlijke rechtsvordering van de verweerder definitief is en de appelrechter op het enkele hoger beroep van de verweerder de ontvankelijkheid van die vordering niet meer kan beoordelen, verantwoordt het arrest zijn beslissing niet naar recht.

Hof van Cassatie 23 mei 2023 (P.22.0522.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230523.2N.5/NL>

Trefwoorden: Conclusietermijnen - Bepaling van conclusietermijnen en de gevolgen daarvan

Samenvatting: Wanneer voor de behandeling van de burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter toepassing wordt gemaakt van artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, bepaalt de rechter bij toepassing van het zesde lid en het tiende lid van die bepaling de termijnen om conclusies te nemen en de rechtsdag. In dat geval is de rechter bij toepassing van artikel 4, elfde lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering ertoe gehouden, behoudens akkoord van de partijen of behoudens de in artikel 748, § 2, Gerechtelijk Wetboek bedoelde uitzondering, de conclusies die na het verstrijken van de vastgestelde conclusietermijnen worden overgelegd, ambtshalve uit het debat te weren.

Een procespartij wiens laatste conclusietermijn, bepaald bij toepassing van artikel 4, zesde en tiende lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, is verstreken en die meent

dat er sprake is van een nieuw en terzake dienend stuk of feit waardoor een nieuwe conclusietermijn gerechtvaardigd is, dient bij toepassing van artikel 4, elfde lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en artikel 748, § 2, Gerechtelijk Wetboek een verzoek te richten tot de rechter door middel van een verzoekschrift waarin hij om een nieuwe conclusietermijn verzoekt en waarin het nieuwe stuk of feit alsook de invloed ervan op het onderzoek van het geschil nauwkeurig wordt aangegeven. Behoudens akkoord van de overige partijen, kan die procespartij zich in dat geval niet ertoe beperken om na de bij toepassing van artikel 4, zesde en tiende lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalde conclusietermijnen een conclusie neer te leggen waarin hij zijn standpunt over het volgens hem nieuwe stuk of feit uiteenzet.

Hof van Cassatie 23 mei 2023 (P.22.0629.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230530.2N.14/NL>

Trefwoorden: 1. Dwangsom – Verzoek tot opheffing, opschorting of vermindering van de dwangsom – Rechtsmacht rechter

2. Artikelen 1 en 6.1 Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof – Vraag omtrent de uitleg van rechtsregels – Beperking

Samenvatting: 1. Artikel 1385quinquies, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de rechter die een dwangsom heeft opgelegd, op vordering van de veroordeelde de dwangsom kan opheffen, de looptijd ervan kan opschorten gedurende de door hem te bepalen termijn of de dwangsom kan verminderen ingeval van blijvende of tijdelijke, gehele of gedeeltelijke onmogelijkheid voor de veroordeelde om aan de hoofdveroordeling te voldoen.

Noch uit die bepaling, noch uit enige andere bepaling of algemeen rechtsbeginsel kan worden afgeleid dat de rechter bij wie een verzoek tot opheffing, opschorting of vermindering van de dwangsom aanhangig is, rechtsmacht zou hebben om de beslissing waarin de hoofdveroordeling is vervat waaraan die dwangsom is gekoppeld, opnieuw te beoordelen. De omstandigheid dat die beslissing volgens de verzoekers tot opheffing, opschorting of vermindering van de dwangsom is aangetast door gekwalificeerde fouten, doet hieraan geen afbreuk.

2. Bij toepassing van de artikelen 1 en 6.1 Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, kunnen aan het Benelux-Gerechtshof vragen worden gesteld betreffende de uitleg van rechtsregels die gemeen zijn aan de Beneluxlanden. Die bepalingen laten de nationale rechtscolleges niet toe om een vraag te stellen aan het Benelux-Gerechtshof over de bestaanbaarheid van die rechtsregels met de nationale Grondwet of wetten of met andere verdragsrechtelijke bepalingen.

Hof van Cassatie 30 mei 2023 (P.22.0501.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230530.2N.14/NL>

Trefwoorden: Hoger beroep – Grievenformulier – Saisine appelrechter – Ambtshalve op te werpen grieven – Motivering

Samenvatting: Artikel 210, tweede lid, derde streepje, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat behoudens de door artikel 204 Wetboek van Strafvordering bedoelde grieven, de appelrechter ambtshalve slechts grieven van openbare orde kan opwerpen die betrekking hebben op de substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen dan wel op het gegeven dat de feiten die bij hem wat betreft de schuldvraag aanhangig zijn gemaakt, geen misdrijf zijn of de noodzaak om deze feiten te herkwalficeren of een niet te herstellen nietigheid die het onderzoek naar deze feiten aantast.

In de regel mag het appelgerecht de in artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering vermelde middelen enkel opwerpen binnen zijn saisine, zoals die in eerste orde voortvloeit uit de verklaring van hoger beroep van de appellant en in tweede orde door de grieven die de appellant heeft opgeworpen overeenkomstig artikel 204 Wetboek van Strafvordering.

Indien een beklagde of het openbaar ministerie de schuld aan een bepaalde telastlegging niet als grief heeft aangeduid, maar wel een beschikking op strafgebied van de beroepen beslissing die verband houdt met de aan die telastlegging ten grondslag liggende feiten, zoals de straf of een maatregel, heeft het appelgerecht wat die beklagde betreft ambtshalve de mogelijkheid om te oordelen of die feiten al dan niet strafbaar zijn.

Wanneer een beklagde of het openbaar ministerie gelet op de afwezigheid van een grief in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering ter zake, de beslissing over de schuld niet door het appelgerecht wensen beoordeeld te zien, is het appelgerecht slechts verplicht om een ambtshalve grief aan te voeren in de zin van artikel 210, tweede lid, derde streepje, Wetboek van Strafvordering, indien het zelf oordeelt dat daartoe een reden bestaat.

Wanneer het appelgerecht oordeelt dat er geen reden is om een ambtshalve grief in de zin van artikel 210, tweede lid, derde streepje, Wetboek van Strafvordering noch een andere ambtshalve grief aan te voeren, wordt de saisine in hoger beroep enkel beperkt door de verklaringen van hoger beroep en de in de grievenschriften aangevoerde grieven. Uit geen enkele bepaling volgt dat het appelgerecht, behoudens in geval van een daartoe strekkende conclusie, dat oordeel moet motiveren.

Hof van Cassatie 30 mei 2023 (P.23.0272.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230530.2N.3/NL>

Trefwoorden: Verbeurdverklaring bij equivalent - Bepalen van de geldwaarde

Samenvatting: Artikel 43bis, tweede lid, Strafwetboek laat de rechter toe de geldwaarde van de vermogensvoordelen die niet kunnen worden gevonden in het vermogen van de veroordeelde te ramen en een met die waarde overeenstemmend bedrag facultatief verbeurd te verklaren lastens de veroordeelde, dit wil zeggen de betrokkene veroordelen tot het betalen van dat bedrag aan de Staat.

Artikel 42, 3°, Strafwetboek laat de rechter toe de facultatieve verbeurdverklaring te bevelen van de in het vermogen van de veroordeelde teruggevonden vervangingsgoederen van primaire vermogensvoordelen, dit wil zeggen die goederen toe te wijzen aan in de regel de Staat.

De rechter kan het vermogensvoordeel dat een veroordeelde uit een misdrijf heeft verkregen bepalen als een geldwaarde in de zin van artikel 43bis, tweede lid, Strafwetboek, maar het aldus door de veroordeelde te betalen bedrag verminderen met de geldwaarde van de eveneens verbeurdverklarde vervangingsgoederen als bedoeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek.

De rechter kan de geldwaarde van de verbeurdverklarde zaak die hij toerekent op de verbeurdverklaring per equivalent, bepalen op het nominale bedrag dat de veroordeelde aan die zaak heeft besteed op het moment van de verwerving ervan, indien dat bedrag gekend is. De rechter kan die geldwaarde ook bepalen op het bedrag dat de verkoop van die zaak zal opbrengen bij de tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaring, waardoor de waardevermeerdering of -vermindering van die zaak sinds de verwerving ervan in rekening wordt gebracht. Daarover oordeelt de rechter onaantastbaar op grond van de gegevens van het strafdossier. Hij mag enkel het totale vermogensvoordeel dat de veroordeelde uit het misdrijf heeft verkregen, niet overschrijden. De rechter dient dat oordeel toe te lichten voor zover de veroordeelde daarover verweer voert.

Hof van Cassatie 30 mei 2023 (P.23.0498.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230530.2N.17/NL>

Trefwoorden: Verzet – Aanvangstermijn

Samenvatting: De aanvangstermijn voor verzet tegen een verstekbeslissing op de strafvordering die niet aan de veroordeelde in persoon werd betekend, is de datum van kennisname van die betekening. Het is niet de datum van kennisname van de verstekbeslissing zelf.

Hof van Cassatie 30 mei 2023 (P.23.0483.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230530.2N.13/NL>

Trefwoorden: Motivering – Straf – Beroepsuitoefeningsverbod

Samenvatting: Uit artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de hoven van beroep, volgt voor de rechter de verplichting om de straffen en hun maat die de wetgever aan zijn vrije beoordeling overlaat, nauwkeurig te motiveren, zij het dat die motivering beknopt mag zijn. Uit artikel 6.1 EVRM, artikel 14.3.c IVBPR en artikel 149 Grondwet kan geen verdergaande motiveringsverplichting worden afgeleid.

De verplichting de keuze voor de straffen en hun maat nauwkeurig te motiveren geldt ook voor de bijkomende straffen van het door artikel 1 en 1bis Wet Beroepsuitoefeningsverbod bedoelde bestuurders- en ondernemersverbod.

Evenwel is niet vereist dat de rechter ter verantwoording van het door artikel 1bis Wet Beroepsuitoefeningsverbod bedoelde ondernemersverbod en de duur van dit verbod noodzakelijk een afzonderlijke en bijkomende motivering verstrekt. De rechter kan het

opleggen van het door artikel 1bis Wet Beroepsuitoefeningsverbod bedoelde ondernemersverbod en de duur van dit verbod nauwkeurig motiveren met dezelfde redenen als die welke het opleggen van het door artikel 1 Wet Beroepsuitoefeningsverbod bedoelde bestuurdersverbod en de duur ervan verantwoorden.

Hof van Cassatie 30 mei 2023 (P.23.0371.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230530.2N.15/NL>

Trefwoorden: Recht van aanwezigheid op terechtzitting

Samenvatting: Artikel 6.1 EVRM schrijft voor dat bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvordering eenieder recht heeft op een eerlijke behandeling van zijn zaak.

Artikel 6.3.c EVRM bepaalt dat eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd het recht heeft zichzelf te verdedigen of bijstand te hebben van een raadsman naar zijn keuze.

Artikel 14.3.d IVBPR bepaalt dat hij die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd, bij het bepalen van een tegen hem ingestelde strafvervolging het recht heeft in zijn tegenwoordigheid te worden berecht, zichzelf te verdedigen of bijstand te hebben van een raadsman naar eigen keuze.

Uit die bepalingen, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, en uit het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces volgt dat een beklaagde het recht heeft om tegenwoordig te zijn bij het tegen hem gevoerd strafproces en te beslissen of hij zichzelf zal verdedigen. De beklaagde moet zijn strafproces daadwerkelijk kunnen volgen en eraan deelnemen, als hij dat wenst. Hij moet overleg kunnen plegen met zijn raadsman, hem instructies kunnen geven, verklaringen afleggen en tegenspraak kunnen voeren over het bewijsmateriaal. De loutere omstandigheid dat de beklaagde zich kan laten vertegenwoordigen door een raadsman of effectief door een raadsman wordt vertegenwoordigd volstaat niet om hem de voormelde rechten te ontfemen.

Die rechten, waarvan de naleving moet worden beoordeeld rekening houdend met de gehele rechtspleging, zijn evenwel niet absoluut.

Het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of rekening houdend met alle concrete elementen van de gehele rechtspleging zoals daar zijn in voorkomend geval het gegeven dat de beklaagde zelf de uitoefening van zijn recht onmogelijk maakt, de redelijketermijnvereiste en de gevolgen van het aanslepen van de zaak voor de betrouwbaarheid van het bewijs, de behandeling van de zaak kan worden uitgesteld om de beklaagde toe te laten persoonlijk aanwezig te zijn.

Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

De raadsman van de eiser heeft op de rechtszitting van 19 januari 2023 een stuk neergelegd en met verwijzing naar dit stuk gevraagd de behandeling van de zaak uit te stellen omdat hij in Spanje verblijft en daar werkt en geen vakantie kon krijgen omwille van de corona-crisis. Het openbaar ministerie heeft zich tegen de inwilliging van dat verzoek verzet.

De appelrechters verwerpen eisers verzoek met de enkele reden dat op 13 oktober 2022 bij toepassing van artikel 152 Wetboek van Strafvordering was

beslist om de zaak te behandelen op de rechtszitting van 19 januari 2023. Met die enkele reden kunnen de appelrechters de verwerping van eisers verzoek om de zaak uit te stellen teneinde hem toe te laten persoonlijk aanwezig te zijn bij de behandeling van de tegen hem ingestelde strafvervolging, niet naar recht verantwoorden.

Hof van Cassatie 31 mei 2023 (P.22.1561.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230531.2F.4>

Trefwoorden: Vermoeden van onschuld - Vrijgesproken beklaagde - Gevolg voor de burgerlijke rechtsvordering

Samenvatting: La présomption d'innocence garantie par l'article 6.2 de la Convention ne prive pas la victime d'un délit de la possibilité de réclamer, au prévenu acquitté, la réparation de son dommage conformément au droit de la responsabilité civile, pourvu que le juge saisi de ce litige ne statue pas sur le caractère délictueux de la faute imputée audit prévenu et n'exprime pas un doute quant à la culpabilité de celui-ci, au regard des faits dont il a été acquitté (1). (1) Voir les concl. « dit en substance » du MP.

La présomption d'innocence garantie par l'article 6.2 de la Convention ne prive pas le prévenu condamné et son assureur, appelants au civil, du droit de se défendre de l'action civile exercée contre eux, en soutenant, nonobstant l'acquiescement de leur adversaire, prévenu et partie civile, que l'accident est uniquement imputable aux fautes commises par ce dernier; s'il devait en être jugé autrement, l'assureur se verrait privé du droit de contredire utilement, en degré d'appel, la décision mettant la responsabilité de l'accident à charge de l'assuré, ce qui limiterait indûment son droit à un procès équitable et à un accès au tribunal (1). (1) Voir les concl. « dit en substance » du MP.

Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0077.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230606.2N.8>

Trefwoorden: Eenzelfde misdadig opzet - Begrip - Toepassing: zeer beperkte tijdsperiode ligt tussen de beide misdrijven of feiten die beantwoorden aan eenzelfde misdrijfomschrijving?

Samenvatting: Verschillende aan een beklaagde ten laste gelegde misdrijven komen uit eenzelfde opzet voort in de zin van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek wanneer zij onderling verbonden zijn door eenheid van doel en verwezenlijking en in die zin één feit, te weten een complexe gedraging, opleveren.

Het in artikel 65, tweede lid, Strafwetboek bedoelde opzet kan omschreven worden als eenheid van drijfveer, waarbij elk van de door de dader gestelde handelingen een welomschreven plaats inneemt in het door hem bedachte systeem om zijn doel te bereiken. De rechter oordeelt onaantastbaar of de voor de toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek vereiste van de opeenvolgende en voortgezette uitvoering van eenzelfde misdadig opzet voorhanden is.

De enkele omstandigheid dat er slechts een zeer beperkte tijdsperiode ligt tussen de beide misdrijven of dat het gaat om feiten die beantwoorden aan eenzelfde misdrijfomschrijving verplicht de rechter niet om aan te nemen dat de misdrijven werden gepleegd met eenzelfde misdadig opzet.

Het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0550.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230606.2N.15/NL>

Trefwoorden: Conclusietermijn - Laattijdig indienen conclusies – Gevolg

Samenvatting: Artikel 152, § 1, derde lid, Wetboek van Strafvordering, dat volgens artikel 209bis, laatste lid, van dit wetboek ook van toepassing is op de hoven van beroep, bepaalt dat conclusies die niet zijn ingediend vóór het verstrijken van de vastgestelde termijn, door de rechter ambtshalve uit het debat worden geweerd, behoudens toepassing van de in paragraaf 2 bepaalde regeling. Niet is vereist dat de rechter vaststelt dat de partij met het laattijdig indienen van de conclusie een dilatoir oogmerk nastreeft. De sanctie van het ambtshalve weren van de laattijdig ingediende conclusies, welke een ordentelijk en tijdig verloop van het strafproces wil garanderen, is niet strijdig met het recht van verdediging of het recht van toegang tot de rechter.

Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0263.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230606.2N.6/NL>

Trefwoorden: Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Bevoegdheid van de strafrechter - Burgerlijke rechtsvordering van een beklaagde tot het bepalen van de onderlinge gehoudenheid tussen hemzelf en een medebeklaagde met wie hij hoofdelijk gehouden is tot vergoeding van de schade

Samenvatting: Het middel voert schending aan van artikel 149 Grondwet, artikel 1138, 3°, Gerechtelijk Wetboek en de artikelen 1382 en 1383 oud Burgerlijk Wetboek: het arrest beperkt zich tot de vaststelling van de hoofdelijke aansprakelijkheid tussen de eiser en de consoorten V. en het oordeel dat er geen reden is om tussen de eiser en de consoorten V. over te gaan tot een aansprakelijkheidsverdeling; het gaat echter niet in op de rechtsvordering geformuleerd in eisers grievenformulier om uitspraak te doen over het aandeel van de eiser en de consoorten V. in de schade van de verweerster; zelfs wanneer in het arrest een impliciete beslissing zou worden gelezen dat dit aandeel gelijk zou zijn, dan nog ontbreekt elke noodzakelijke motivering daartoe en blijft minstens in het ongewisse in welke mate de fouten van de eiser en de consoorten V. hebben bijgedragen tot de schade van de verweerster en of de fout van elkeen wel op dezelfde wijze heeft bijgedragen tot deze schade, zodat het Hof in de onmogelijkheid is om zijn wettigheidstoezicht op de

beslissing uit te oefenen en met name na te gaan of het arrest wettig kon beslissen dat de eiser en de consoorten V. eenzelfde aandeel in die schade hebben.

Op grond van artikel 4, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan de burgerlijke rechtsvordering terzelfdertijd en voor dezelfde rechters vervolgd worden als de strafvordering.

Hieruit volgt dat de strafrechter niet bevoegd is om kennis te nemen van de burgerlijke rechtsvordering van een beklaagde tot het bepalen van de onderlinge gehoudenheid tussen hemzelf en een medebeklaagde met wie hij hoofdelijk gehouden is tot vergoeding van de schade van de burgerlijke partij.

In zoverre het middel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht.

Het arrest (B.3, randnr. 36-40, p. 21-22) verklaart de eiser hoofdelijk met de definitief veroordeelde consoorten V. gehouden tot vergoeding van de schade van de verweerster omdat de eiser en de consoorten V. door hun gemeenschappelijke fout de schade van de verweerster hebben veroorzaakt. Het oordeelt verder: “In die omstandigheden is er dus geen reden om tot een verdeling van aansprakelijkheid over te gaan tussen [de consoorten V.] enerzijds en [de eiser] anderzijds.” Aldus beantwoordt het arrest het verweer van de eiser, laat het aan het Hof toe zijn wettigheidscontrole uit te oefenen en is het regelmatig met redenen omkleed en naar recht verantwoord.

Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0318.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230606.2N.1/NL>

Trefwoorden: Straf - Elektronisch toezicht – Verzoek - Oordeel rechter – Weigering – Motivering

Samenvatting: Zelfs als een beklaagde voldoet aan de wettelijke voorwaarden voor een straf onder elektronisch toezicht als bedoeld door artikel 37ter Strafwetboek, is de rechter niet verplicht die straf uit te spreken. Het staat aan de rechter te oordelen of in het licht van de met de bestraffing nagestreefde strafdoelen een dergelijke straf een gepaste strafrechtelijke reactie is. Een beklaagde heeft immers geen recht op een straf onder elektronisch toezicht.

In zoverre het middel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht.

In zoverre het middel opkomt tegen het oordeel door het bestreden vonnis dat een straf onder elektronisch toezicht geen gepaste straf is, is het niet ontvankelijk.

Artikel 37ter, § 4, tweede lid, Strafwetboek bepaalt dat de rechter die weigert een door het openbaar ministerie gevorderde of door een beklaagde gevraagde straf onder elektronisch toezicht uit te spreken, zijn beslissing met redenen moet omkleden.

Deze bijzondere motiveringsplicht vereist niet noodzakelijk een autonome motivering. De weigering een straf onder elektronisch toezicht uit te spreken, kan worden gemotiveerd door het opgeven of mede opgeven van de redenen ter verantwoording van een andere straf dan de straf onder elektronisch toezicht.

Indien de beklaagde met betrekking tot het uitspreken van de straf onder elektronisch toezicht een verweer voert, moet de rechter overeenkomstig artikel 149 Grondwet dit verweer beantwoorden, zonder dat hij moet antwoorden op elk argument dat louter tot staving van dit verweer is aangevoerd.

Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.22.1309.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230606.2N.16/NL>

Trefwoorden: Hoger beroep – Burgerlijke partij – Saisine appelrechter

Samenvatting: Artikel 202, 3°, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat het recht om hoger beroep in te stellen tegen de vonnissen gewezen door de politierechtbanken en de correctionele rechtbanken ook aan de burgerlijke partij behoort, maar alleen wat haar burgerlijke belangen betreft. Hieruit blijkt dat, op het enkele ontvankelijke hoger beroep van de burgerlijke partij tegen een vrijsprekend vonnis, de appelrechter, ingevolge de devolutieve kracht van het hoger beroep, met betrekking tot de burgerlijke rechtsvordering kan en moet nagaan of de als misdrijf gekwalificeerde feiten die aan de burgerlijke rechtsvordering ten grondslag liggen, bewezen zijn en aan de burgerlijke partij schade hebben berokkend.

Volgens artikel 3 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering behoort de rechtsvordering tot herstel van de schade, door een misdrijf veroorzaakt, aan hen die de schade hebben geleden. Aangezien de burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter in beginsel aldus enkel strekt tot vergoeding van de door het telastgelegde misdrijf veroorzaakte schade, kan de rechter bij wie alleen die rechtsvordering aanhangig is en die oordeelt dat het niet bewezen is dat het misdrijf schade heeft veroorzaakt aan de burgerlijke partij, zich niet uitspreken over de vraag of de als misdrijf gekwalificeerde feiten die aan de burgerlijke rechtsvordering ten grondslag liggen, bewezen zijn.

Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0579.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230606.2N.11/NL>

Trefwoorden: Samenhang – Rechterlijke beslissing is niet aanwezig in het dossier

Samenvatting: De rechter die zich niet uitsprekt over de vraag of aan de grondvoorwaarden voor de toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek is voldaan, kan een verzoek om de toepassing van die bepaling niet afwijzen op de enkele grond dat de betreffende rechterlijke beslissing met de vermelding van kracht van gewijsde niet aan het dossier is toegevoegd. De rechter dient in dat geval hetzij het openbaar ministerie uit te nodigen een eensluidend verklaard afschrift te laten voegen van de beslissing met de vermelding dat ze kracht van gewijsde heeft, hetzij de beklaagde de gelegenheid te geven dit stuk alsnog over te leggen en de verdere behandeling van de zaak daartoe uit te stellen.

Het bestreden vonnis stelt vast dat de eiser met verwijzing naar een vonnis van de politierechtbank Antwerpen, afdeling Mechelen, van 6 december 2022 om de toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek verzoekt. Het wijst dit verzoek af op de enkele grond dat dit vonnis zich niet in het strafdossier bevindt en dat het door de eiser niet wordt bijgebracht, zodat de rechtbank niet in staat is na te gaan voor welke feiten de eiser werd veroordeeld en of dit vonnis kracht

van gewijsde heeft. De afwijzing van eisers verzoek om de toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek is dan ook niet naar recht verantwoord. Het middel is gegrond.

Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0393.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230613.2N.14/NL>

Trefwoorden: 1. Oplichting – Cijfercode of bankkaart

2. Geen bijzonder bewijsmiddel vereist - Beoordeling door de Rechter - Geloofwaardigheid van de beweringen van een beklagde

Samenvatting: 1. Artikel 496, eerste lid, Strafwetboek bestraft degene die, met het oogmerk om zich een zaak toe te eigenen die aan een ander toebehoort, zich gelden, roerende goederen, verbintenissen, kwijtingen, schuldbevrijdingen doet afgeven of leveren, hetzij door het gebruik maken van valse namen of valse hoedanigheden, hetzij door het aanwenden van listige kunstgrepen om te doen geloven aan het bestaan van valse ondernemingen, van een denkbeeldige macht of van een denkbeeldig krediet, om een goede afloop, een ongeval of enige andere hersenschimmige gebeurtenis te doen verwachten of te doen vrezen of om op andere wijze misbruik te maken van het vertrouwen of van de lichtgelovigheid.

Met een verbintenis in de zin van die bepaling wordt bedoeld elk geschrift waaruit een rechtsband kan ontstaan en waarmee schade kan worden toegebracht aan een ander, zelfs wanneer de begunstigde later geen voordeel zou hebben gehaald uit de band die te zijnen gunste werd geschapen.

Een cijfercode of een bankkaart maakt het voorwerp uit van een overeenkomst tussen een bankinstelling en haar cliënt, op grond waarvan die cliënt of een door hem toegelaten derde tegen het ingeven van die cijfercode, dan wel het vertoon van die bankkaart of de mededeling van erop aangebrachte gegevens, bankverrichtingen kan uitvoeren op een door de bankinstelling beheerde rekening. Een dergelijke code of kaart kan dan ook een geschrift uitmaken dat valt onder het begrip verbintenis als bedoeld in artikel 496, eerste lid, Strafwetboek.

2. Wanneer de wet geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, wat het geval is voor het bewijs van witwasmisdrijven, beoordeelt de strafrechter onaantastbaar de bewijswaarde van de hem regelmatig overgelegde gegevens waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren. Daartoe behoort ook het beoordelen van de geloofwaardigheid van de beweringen van een beklagde. Bij die beoordeling kan de rechter rekening houden met de informatie die een beklagde bijbrengt. Daarmee miskent de rechter het vermoeden van onschuld niet.

Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0496.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230613.2N.13/NL>

Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering - Beschikkingsbeginsel: niet meer, niet minder dan het gevorderde

Samenvatting: De rechter die oordeelt over de burgerlijke rechtsvordering van de burgerlijke partij tegen een beklagde miskent het beschikkingsbeginsel, zoals dit is vervat in artikel 1138, 2°, Gerechtelijk Wetboek, indien hij meer of iets anders toekent dan werd gevorderd, of wanneer hij een betwisting opwerpt waarvan het bestaan door de partijen in conclusies is uitgesloten.

Uit het loutere feit dat een beklagde, die heeft betwist een schadeverwekkende handeling te hebben gesteld, in hoger beroep geen standpunt inneemt betreffende een door de eerste rechter toegekende provisionele schadevergoeding van 1,00 euro wegens esthetische schade, kan niet worden afgeleid dat die beklagde heeft ingestemd met die beoordeling van deze schadepost.

Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat de verweerder met betrekking tot de door eerste rechter uitgesproken schadevergoeding van 1,00 euro wegens esthetische schade in hoger beroep het stilzwijgen heeft bewaard. De appelrechters die de verweerder veroordelen tot betaling voor deze schadepost tot een definitieve schadevergoeding van 1,00 euro, te vermeerderen met de interesten, aangezien de eiser niet verduidelijkt waarom de schade voor deze schadepost voor feiten die dateren van 4 december 2021 nog steeds niet definitief kan worden bepaald, miskent het beschikkingsbeginsel niet.

Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0481.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230613.2N.19/NL>

Trefwoorden: Werkstraf – Weigering - Motivering

Samenvatting: Artikel 37quinquies, § 3, tweede lid, Strafwetboek bepaalt dat de rechter die weigert een door de beklagde gevraagde werkstraf uit te spreken zijn beslissing met redenen moet omkleden. Die rechter kan die weigering ook laten steunen of mede laten steunen op redenen die het opleggen van een andere straf dan een werkstraf verantwoorden en op de vaststelling dat praktische moeilijkheden zoals de anderstaligheid van de beklagde een zinvolle uitvoering van een werkstraf beletten.

Het arrest houdt bij de straftoemeting rekening met de persoonlijkheid van de eiser, zijn strafrechtelijke verleden, dat naast de veroordeling op grond waarvan de wettelijke herhaling wordt aangenomen ook melding maakt van drie veroordelingen in verkeerszaken, alsook met de omstandigheden, de aard en de ernst van het bewezen verklaarde feit, dat blijkt geeft van een gewelddadige ingesteldheid en een gebrek aan respect voor andermans fysieke integriteit en eigendom. Het oordeelt dat het niet ingaat op het ondergeschikte verzoek van de eiser om hem een werkstraf op te leggen, omdat dit geen gepaste straf zou zijn gelet op de aard en de ernst van het bewezen verklaarde feit, alsook op het gegeven dat de uitvoering van een werkstraf moeilijk realiseerbaar is omwille

van de anderstaligheid van de eiser. Het oordeelt verder dat de door de eerste rechter opgelegde hoofdgevangenisstraf van twee jaar en een geldboete van 150,00 euro aangepast is aan de aard en de ernst van het bewezen verklaarde feit, dit nodig is om hem het ontoelaatbare van zijn handelen te doen inzien en om hem ertoe aan te zetten zich in de toekomst van dergelijk gedrag te onthouden. Aldus is de weigering een werkstraf uit te spreken regelmatig met redenen omkleed en naar recht verantwoord.

Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0316.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230613.2N.2/NL>

Trefwoorden: Recht van verdediging - Keuzevrijheid - EVRM - Verschijning in persoon - Nodige tijd om verdediging voor te bereiden

Samenvatting: Volgens artikel 6.1 EVRM heeft eenieder bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvervolgning recht op een eerlijke behandeling van zijn zaak. Volgens artikel 6.3.c EVRM heeft eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd het recht bijstand te hebben van een raadsman naar zijn keuze.

Artikel 14.3.d IVBPR bepaalt dat iedereen bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvervolgning het recht heeft om in zijn tegenwoordigheid te worden berecht, zichzelf te verdedigen of de bijstand te hebben van een raadsman naar eigen keuze. Artikel 185, § 1, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de beklaagde persoonlijk of in de persoon van een advocaat verschijnt.

Uit die bepalingen en het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces volgt dat een beklaagde het recht heeft om tegenwoordig te zijn bij het tegen hem gevoerde strafproces. Hij moet zijn strafproces daadwerkelijk kunnen volgen en eraan deelnemen, als hij dat wenst. Hij moet onder meer verklaringen kunnen afleggen en met de rechter in interactie kunnen treden over de feiten, het bewijs en zijn persoonlijkheid. Het enkele feit dat een advocaat de beklaagde vertegenwoordigt, volstaat niet om deze laatste de voormelde rechten te ontzeggen.

In beginsel is de rechter dan ook ertoe gehouden de behandeling van een strafzaak uit te stellen indien dit noodzakelijk is opdat de beklaagde die dat wil, effectief zijn proces kan bijwonen. Indien de rechter uitstel weigert, moet hij de concrete omstandigheden vaststellen waarop hij zich baseert.

De voormelde rechten zijn evenwel niet absoluut en de eerbiediging ervan dient geval per geval te worden beoordeeld. In de regel dient een beklaagde die de nodige tijd en faciliteiten heeft gekregen om zijn verdediging voor te bereiden, ter rechtszitting te verschijnen om er zijn verdediging voor te dragen. Hij heeft niet het recht om zonder aannemelijke en ernstige redenen te vragen de behandeling van zijn zaak uit te stellen. Wanneer bijgevolg een beklaagde op de rechtszitting waarvoor hij tijdig is opgeroepen, via zijn advocaat vraagt om een uitstel wegens gezondheidsproblemen die hem zouden beletten in persoon te verschijnen, oordeelt de rechter onaantastbaar of die reden aannemelijk en ernstig is.

Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk te verantwoorden zijn.

Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat eisers raadsman ter rechtszitting een e-mail heeft neergelegd waarbij die advocaat aan een bestemming met als e-mailadres "dld.mep.nurcing.dendermonde@just.fgov.be" een bericht heeft gestuurd met de volgende inhoud:

"(...) Ik verwijs naar ons telefonisch onderhoud van zo-even.

Zoals gemeld ben ik de raadsman van [de eiser], die in de gevangenis van Dendermonde verblijft.

Cliënt meldt mij deze nacht ziek te zijn geworden (hij hoestte blijkbaar bloed op). Cliënt dient deze middag aanwezig te zijn voor een zitting van het Hof van Beroep te Gent.

Gelet op zijn medische toestand meldt hij evenwel niet in staat te zijn om ter zitting aanwezig te zijn.

Mag ik u vriendelijk verzoeken mij ter zake een medisch attest te willen bezorgen waarbij u bevestigt dat cliënt deze nacht inderdaad ziek is geworden zodoende dit kan worden voorgelegd aan het Hof.

Gelet op het feit dat de zitting reeds deze middag is voorzien dank ik u alvast voor het spoedige gevolg dat u zult willen geven aan dit verzoek. (...)"

Het arrest oordeelt:

"Ter terechtzitting van 3 januari 2023 heeft de raadsman van [de eiser] verzocht om de behandeling van de zaak uit te stellen teneinde laatstgenoemde toe te laten persoonlijk aanwezig te zijn. Het hof (van beroep) is niet ingegaan op dit verzoek tot uitstel om de hierna volgende redenen. Het stond [de eiser] vrij om persoonlijk aanwezig te zijn op de terechtzitting van 3 januari 2023.

De dagvaarding om te verschijnen op voormelde terechtzitting werd [de eiser] persoonlijk in de gevangenis betekend op 29 september 2022. Aangaande de regelmatigheid van de dagvaarding werden door de raadsman van [de eiser] trouwens geen bemerkingen geformuleerd.

Op de terechtzitting van 3 januari 2023 heeft de raadsman van [de eiser] aangevoerd dat laatstgenoemde ziek was. Deze bewering werd evenwel op geen enkele wijze aannemelijk gemaakt. Daarenboven werd door het openbaar ministerie ter terechtzitting het bevel tot uithaling voorgelegd waaruit bleek dat [de eiser] niet persoonlijk wenste te verschijnen op de voormelde terechtzitting. Er werd daarin geen gewag gemaakt van ziekte.

In die omstandigheden is niet aannemelijk gemaakt dat er voor [de eiser] enige belemmering bestond om persoonlijk aanwezig te zijn op de terechtzitting van 3 januari 2023, en was het hof er dienvolgens niet toe gehouden de behandeling van de zaak uit te stellen. Ter terechtzitting van 3 januari 2023 werd [de eiser] vertegenwoordigd door zijn raadsman."

Gelet, eensdeels, op het feit dat het recht van een beklagde om aanwezig te zijn op zijn proces een grondrecht is waarop de uitzonderingen strikt dienen te worden geïnterpreteerd en, anderdeels, dat het verzoek tot uitstel van de behandeling van de zaak was gestaafd met een aan de medische dienst van de gevangenis gerichte e-mail van de raadsman van de eiser en het arrest evenmin bijzondere omstandigheden vaststelt waardoor het toestaan van eisers verzoek tot uitstel de behoorlijke uitoefening van de strafvordering of behandeling van de zaak in de weg zou staan, konden de appelrechters op grond van die redenen niet wettig beslissen het gevraagde uitstel te weigeren.

Het middel is in zoverre gegrond.

Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.22.0993.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230613.2N.24/NL>

Trefwoorden: Straf – Beroepsuitoefeningsverbod – Voorwaarden – Beoordeling

Samenvatting: Het opleggen van het door artikel 1 Wet Beroepsuitoefeningsverbod bedoelde bestuurdersverbod vereist niet dat de betrokkene in het verleden reeds werd veroordeeld voor faillissements- of andere economische misdrijven.

De rechter oordeelt onaantastbaar zo aan de wettelijke voorwaarden voor het opleggen van de bijkomende facultatieve straf van het door artikel 1 Wet Beroepsuitoefeningsverbod bedoelde bestuurdersverbod is voldaan, of het opleggen van die straf en de duur ervan rekening houdend met het door de wetgever bepaalde minimum en maximum in het licht van de strafdoelen die de rechter beoogt noodzakelijk is.

De rechter oordeelt even onaantastbaar of het opleggen van die bijkomende straf voor de door hem bepaalde duur proportioneel is rekening houdend met de ernst van de bewezen verklaarde feiten en de persoonlijkheid van de beklaagde. Bij die beoordeling kan de rechter ook het al dan niet opleggen van andere straffen betrekken.

Uit artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering ook van toepassing is op de hoven van beroep, volgt voor de rechter die de facultatieve bijkomende straf van het door artikel 1 Wet Beroepsuitoefeningsverbod bedoelde bestuurdersverbod oplegt, de verplichting de keuze voor die straf en de maat ervan nauwkeurig te motiveren, zij het dat die motivering beknopt mag zijn. Uit artikel 149 Grondwet kan, behoudens bij daartoe strekkende conclusie, geen verdergaande motiveringsverplichting worden afgeleid.

Bij de beoordeling van de noodzaak om aan een beklaagde het door artikel 1 Wet Beroepsuitoefeningsverbod bedoelde bestuurdersverbod op te leggen en bij de motivering van die beslissing en de duur ervan moet de rechter niet uitdrukkelijk de leeftijd, het beroep, de voorgeschiedenis met betrekking tot andere vennootschappen en het gerechtelijk verleden op het vlak van economische en faillissementsmisdrijven van de beklaagde betrekken.

Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.22.0397.N)

Hyperlink:

Trefwoorden: Hoger beroep OM – Grieven – Grief: ‘onvoldoende beteugelend’ – Voldoende nauwkeurig

Samenvatting: Een grief als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing door een appelland van een afzonderlijke beslissing van het beroepen vonnis, waarvan hij de hervorming door de appelrechter vraagt. Niet is vereist dat de appelland tevens de reden voor de beoogde wijziging opgeeft.

Het door het openbaar ministerie ingediende verzoekschrift vermeldt als grief "Grievens met betrekking tot de straf de strafmaat en of een maatregel", gevolgd door de woorden "Onvoldoende beteugelend". Daaruit volgt dat het openbaar ministerie aangaf met betrekking tot de eiser de wijziging na te streven van de beslissing van het beroepen vonnis over de straftoemeting, wat alle beslissingen met betrekking tot het opleggen of niet-opleggen van hoofdstraffen, bijkomende straffen en vervangende straffen of modaliteiten van die straffen inhoudt.

Aan de hand van die vermelding kon de eiser achterhalen welke beslissing het openbaar ministerie hervormd wenste te zien en kon hij zijn procespositie bepalen. De beslissing van het appelgerecht dat deze grief nauwkeurig is, is naar recht verantwoord.

Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.22.0700.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230613.2N.22/NL>

Trefwoorden: 1. Rechtsplegingsvergoeding – Gerechtelijke band

2. Hoger beroep – Strafverzwaring – Eenparigheid – Uitstel ingetrokken

Samenvatting: 1. Artikel 1022, vijfde lid, Gerechtelijk Wetboek, waarnaar artikel 162bis Wetboek van Strafvordering verwijst, bepaalt: "Wanneer binnen eenzelfde gerechtelijke band meerdere partijen de rechtsplegingsvergoeding ten laste van één of meer in het ongelijk gestelde partijen genieten, bedraagt het bedrag ervan maximum het dubbel van de maximale rechtsplegingsvergoeding waarop de begunstigde die gerechtigd is om de hoogste vergoeding te eisen aanspraak kan maken. Ze wordt door de rechter tussen de partijen verdeeld."

Artikel 1, tweede lid, Tarief Rechtsplegingsvergoeding bepaalt: "De bedragen worden vastgesteld per gerechtelijke band en ten aanzien van elke partij die door een advocaat wordt bijgestaan. Wanneer eenzelfde advocaat in eenzelfde gerechtelijke band verscheidene partijen bijstaat, wordt de rechtsplegingsvergoeding onder hen verdeeld."

De verdeling van de rechtsplegingsvergoeding bij toepassing van artikel 1, tweede lid, Tarief Rechtsplegingsvergoeding tussen partijen die door eenzelfde advocaat worden bijgestaan, is slechts van toepassing wanneer die partijen zich in eenzelfde gerechtelijke band bevinden ten aanzien van de partij die de rechtsplegingsvergoeding verschuldigd is.

Een burgerlijke partij die voor de strafrechter van een beklagde schadevergoeding vordert op grond van een bepaald misdrijf, bevindt zich ten aanzien van die beklagde niet in eenzelfde gerechtelijke band in de zin van de voormelde bepalingen als een burgerlijke partij die voor dezelfde strafrechter van dezelfde beklagde schadevergoeding vordert op grond van een ander misdrijf.

2. Volgens artikel 211bis, tweede zin, Wetboek van Strafvordering kan het appelgerecht slechts met eenstemmigheid een tegen een beklagde in eerste aanleg uitgesproken straf verzwaren.

Het appelgerecht dat een door de eerste rechter opgelegde straf vermindert, maar het voor deze straf geheel of gedeeltelijk verleende uitstel niet langer toekent, verzwart de straf niet

en moet bijgevolg die beslissing niet eenstemmig nemen.

Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0398.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230613.2N.15>

Trefwoorden: Bewijs – Beklaagde legt zelf een overeenkomst voor in zijn verweer – Vrije bewijswaardering

Samenvatting: Artikel 3 Strafwetboek bepaalt dat het misdrijf dat op het grondgebied van het Rijk door Belgen of door vreemdelingen wordt gepleegd, wordt gestraft overeenkomstig de bepalingen van de Belgische wetten.

Krachtens artikel 16, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering dient de strafrechter zich te gedragen naar de bewijsregeling in burgerlijke zaken wanneer het misdrijf verband houdt met een overeenkomst die tegen de beklaagde wordt ingebracht en waarvan deze het bestaan ontkent of de uitlegging betwist. Die bepaling is niet van toepassing wanneer de beklaagde zelf een overeenkomst voorlegt met het oog op zijn verweer tegen het hem verweten misdrijf. In dat geval gelden zowel de vrije bewijswaardering in strafzaken als de autonomie van het strafrecht, op grond waarvan de rechter niet gebonden is door begrippen die worden gehanteerd in het burgerlijk recht en het vennootschapsrecht. In een dergelijk geval is artikel 19 Wetboek IPR dan ook niet van toepassing.

Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0266.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230613.2N.23/NL>

Trefwoorden: 1. Bewijs – Regelmatigheid van de bewijsvoering - Door KI vastgesteld - Gevolgen – Betrouwbaarheid - Niet bindend voor vonnisgerecht

2. Bewijs – Onregelmatigheid

Samenvatting: 1. Artikel 235bis, § 1, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de kamer van inbeschuldigingstelling bij de regeling van de rechtspleging de regelmatigheid van de haar voorgelegde procedure onderzoekt.

Artikel 235bis, § 5, eerste en tweede zin, Wetboek van Strafvordering bepaalt: “De onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden als bedoeld in artikel 131, § 1, of met betrekking tot de verwijzingsbeschikking die door de kamer van inbeschuldigingstelling zijn onderzocht, kunnen niet meer opgeworpen worden voor de feitenrechter, behoudens de middelen die verband houden met de bewijswaardering. Hetzelfde geldt voor de gronden van niet-ontvankelijkheid of van verval van de strafvordering, behalve wanneer ze zijn ontstaan na de debatten voor de kamer van inbeschuldigingstelling.”

Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt dat tot nietigheid van een onregelmatig verkregen bewijselement enkel wordt besloten indien (1) de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid of (2) indien

de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast of (3) indien het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces.

Uit de samenlezing van deze bepalingen volgt dat indien voor de kamer van inbeschuldigingstelling de onregelmatigheid van een bewijsgegeven wordt opgeworpen, dit onderzoeksgerecht moet onderzoeken of dit bewijsgegeven inderdaad onregelmatig is verkregen en, wanneer het oordeelt dat dit het geval is, moet nagaan of de onregelmatigheid al dan niet bestaat in de niet-naleving van op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorwaarden, dan wel of het gebruik van het onregelmatig verkregen bewijs al dan niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces. De kamer van inbeschuldigingstelling dient in het kader van deze beoordeling niet de betrouwbaarheid van het bewijs te toetsen, aangezien dit behoort tot de beoordeling van de bewijswaarde die het vonnisgerecht toekomt.

Het oordeel van de kamer van inbeschuldigingstelling over het al dan niet regelmatige karakter van de bewijsverkrijging en, ingeval van onregelmatig verkregen bewijs, de toetsing van de onregelmatigheid aan het eerste en derde criterium van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering door dat onderzoeksgerecht, is bindend voor het vonnisgerecht. Een eventuele beoordeling van de betrouwbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijs door de kamer van inbeschuldigingstelling bindt het vonnisgerecht echter niet.

2. Het vermoeden van onschuld en het recht op privacy vereisen niet dat de rechter elke onregelmatigheid in de bewijsvoering weert uit het bewijs waarop een beklaagde zich dient te verdedigen.

Hof van Cassatie 20 juni 2023 (P.23.0621.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230620.2N.15>

Trefwoorden: Taalgebruik - Hoger beroep bij de Franstalige arrondissementsrechtbank Brussel en de Nederlandstalige arrondissementsrechtbank Brussel in verenigde vergadering

Samenvatting: De eiser heeft in zijn grievenformulier door aankruising van de rubriek Procedure gevolgd door de bewoordingen "Taalwijziging werd geweigerd" aangevoerd dat de eerste rechter ten onrechte zijn verzoek om taalwijziging heeft geweigerd.

Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat:

- de eiser tegen het in eerste aanleg gewezen vonnis op verzet van 31 januari 2022 dat zijn verzet onontvankelijk had verklaard het door artikel 23quater Taalwet Gerechtszaken bedoelde beroep bij de Franstalige arrondissementsrechtbank Brussel en de Nederlandstalige arrondissementsrechtbank Brussel in verenigde vergadering heeft ingesteld;
- bij vonnis van 13 juni 2022 deze arrondissementsrechtbanken in verenigde vergadering hebben geoordeeld dat niet bleek dat de eiser de politierechtbank om een taalwijziging heeft verzocht en dat een dergelijk verzoek niet kan worden geformuleerd voor deze arrondissementsrechtbanken in verenigde vergadering;
- de eiser tegen dit vonnis geen rechtsmiddel heeft ingesteld.

Volgens artikel 23quater, eerste en vierde lid, Taalwet Gerechtszaken zijn de Franstalige arrondissementsrechtbank Brussel en de Nederlandstalige arrondissementsrechtbank

Brussel in verenigde vergadering bij uitsluiting bevoegd om kennis te nemen van een aangevoerde schending van de in die bepaling vermelde artikelen van de Taalwet Gerechtszaken door de politierechtbanken van het gerechtelijk arrondissement Brussel en is hun beslissing niet vatbaar voor beroep.

Daaruit volgt dat eisers aanvoering voor het appelgerecht dat de eerste rechter ten onrechte heeft geweigerd in te gaan op zijn verzoek om taalwijziging doelloos is en de appelrechters dit verweer dan ook niet dienen te beantwoorden.

Hof van Cassatie 20 juni 2023 (P.23.0527.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230620.2N.12>

Trefwoorden: Probatieuitstel - Herroeping - Basisvoorwaarde

Samenvatting: Uit artikel 14, § 2, eerste lid, Probatielwet volgt niet dat het vonnisgerecht slechts tot herroeping van het probatie-uitstel kan overgaan indien het naast de niet-naleving van de voorwaarden bovendien ook vaststelt en motiveert dat niet kan worden volstaan met het opleggen van aanvullende of gewijzigde voorwaarden; indien de betrokkene evenwel heeft geconcludeerd tot het opleggen van aanvullende of gewijzigde voorwaarden volgt uit artikel 149 Grondwet voor het vonnisgerecht wel de verplichting dit verweer te beantwoorden.

Hof van Cassatie 20 juni 2023 (P.23.0468.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230620.2N.9>

Trefwoorden: Redelijke termijn – Beoordelingscriteria

Samenvatting: De rechter oordeelt onaantastbaar of de redelijke termijn waarbinnen volgens artikel 6.1 EVRM moet zijn beslist over een ingestelde strafvordering is overschreden; hij houdt bij die beoordeling rekening met de complexiteit van de zaak, de houding van de gerechtelijke overheden, de houding van de betrokkene en het belang dat de zaak heeft voor de betrokkene; de overschrijding wordt voor elke zaak afzonderlijk beoordeeld volgens de gegevens eigen aan de zaak; bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met de procedure in haar geheel; de redelijketermijnvereiste moet ook worden gerespecteerd in eenvoudige zaken; uit het eenvoudig karakter van een zaak volgt immers noodzakelijkerwijze dat de redelijke termijn sneller zal zijn bereikt dan in andere zaken; de met het onderzoek en berechting belaste overheden moeten met dit gegeven rekening houden (1). (1) Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1621, AC 2022, nr. 64, JT 2022, 174 noot C. YURT; Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1384.N, AC 2022, nr. 63.

Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.23.0414.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230627.2N.11>

Trefwoorden: Bescherming van de maatschappij – Internering – Beklaagde reeds opgenomen in een instelling (wet 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke) – Gevolg – Geen belet

Samenvatting: Artikel 5.1 EVRM bepaalt dat eenieder recht heeft op persoonlijke vrijheid en veiligheid en dat niemand van zijn vrijheid mag worden beroofd behalve in de navolgende gevallen en langs wettelijke weg: e) in het geval van een rechtmatige gevangenhouding van geesteszieken. Artikel 5.4 EVRM bepaalt dat eenieder die door gevangenhouding van zijn vrijheid is beroofd het recht heeft voorziening te vragen bij de rechter opdat deze op korte termijn beslist over de wettigheid van zijn gevangenhouding en zijn invrijheidstelling beveelt, indien de gevangenhouding onrechtmatig is.

Uit deze verdragsbepalingen volgt dat:

- de vrijheidsberoving van een geesteszieke slechts rechtmatig is, indien (a) uit een objectieve en medische expertise blijkt dat de betrokkene is getroffen door een reële en voortdurende mentale stoornis, (b) die stoornis van aard is dat zij de vrijheidsberoving rechtvaardigt en (c) de vrijheidsberoving niet langer duurt dan noodzakelijk is;
- bij de voormelde beoordeling niet alleen strikt medische elementen een rol spelen, maar ook het gevaar dat de betrokkene vormt voor de samenleving.

De internering is volgens artikel 2, eerste lid, Interneringswet een veiligheidsmaatregel die ertoe strekt de maatschappij te beschermen en ervoor te zorgen dat aan de geïnterneerde de zorg wordt verstrekt die zijn toestand vereist met het oog op zijn re-integratie in de maatschappij.

De onderzoeks- of vonnisgerechten kunnen volgens artikel 9 Interneringswet slechts beslissen tot internering, na de uitvoering van een forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek of de actualisatie van een eerder uitgevoerd deskundigenonderzoek, voor zover (a) de betrokkene misdaden of wanbedrijven heeft gepleegd die de fysieke of psychische integriteit van derden aantasten of bedreigen, (b) de betrokkene op het ogenblik van die beslissing lijdt aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvorming of de controle over zijn daden teniet doet of ernstig aantast en (c) het gevaar bestaat dat hij als gevolg van zijn geestesstoornis, eventueel in samenhang met andere risicofactoren, opnieuw de voormelde misdaden of wanbedrijven zal plegen.

Een vrijheidsberoving als gevolg van een interneringsbeslissing, waarbij de rechter heeft vastgesteld dat voldaan is aan de in artikel 9 Interneringswet bepaalde voorwaarden, is in beginsel niet strijdig met artikel 5.1.e EVRM.

Noch uit artikel 5.1.e EVRM noch uit de Interneringswet zelf vloeit voort dat de omstandigheid dat een inverdenkinggestelde is opgenomen in een instelling op basis van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke en daar zorg ontvangt, het bevelen van de internering belet, voor zover aan de voorwaarden van artikel 9 Interneringswet is voldaan. Het doel, de voorwaarden, de procedures, de concreet te bevelen maatregelen en de duur van het door de wet van 26 juni 1990 bepaalde beschermingsstatuut en van het door de Interneringswet bepaalde statuut zijn niet identiek of gelijklopend. De toepassing van het beschermingsstatuut van de wet van 26 juni 1990 sluit een internering dan ook niet uit.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230627.2N.8>

Trefwoorden: Faillissement – Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen – Aansprakelijkheid buiten overeenkomst – Schade – Beoordelingsbevoegdheid

Samenvatting: Uit artikel 1382 oud Burgerlijk Wetboek kan niet worden afgeleid dat voor de bepaling van schade veroorzaakt door het door artikel 489bis, 4°, Strafwetboek bedoelde misdrijf van laattijdige aangifte van de faillissementstoestand enkel rekening mag worden gehouden met schulden waarvan de juridische oorzaak dateert van voor de datum van virtueel faillissement.

Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.23.0488.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230627.2N.4>

Trefwoorden: Straf – Verbeurdverklaring – Art. 42, 1° Sw. – Vaststelling dat de zaak eigendom is van een veroordeelde

Samenvatting: De bijzondere verbeurdverklaring wordt volgens artikel 42, 1°, Strafwetboek toegepast op de zaken die gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van het misdrijf, wanneer zij eigendom van de veroordeelde zijn. Artikel 43, eerste lid, Strafwetboek bepaalt dat bij misdaad of wanbedrijf de bijzondere verbeurdverklaring toepasselijk op de zaken bedoeld in artikel 42, 1°, Strafwetboek altijd wordt uitgesproken en dat de verbeurdverklaring van zaken die gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van de misdaad of het wanbedrijf wordt uitgesproken, behoudens wanneer dit tot gevolg zou hebben dat de veroordeelde aan een onredelijk zware straf zou worden onderworpen.

Uit artikel 149 Grondwet en de artikelen 42, 1°, en 43, eerste lid, Strafwetboek volgt dat de rechter die een zaak bedoeld in artikel 42, 1°, verbeurd verklaart, ondubbelzinnig moet vaststellen dat die zaak eigendom is van een veroordeelde; bij afwezigheid van die vaststelling is de beslissing niet regelmatig met redenen omkleed (1). (1) Cass. 7 februari 2017, AR P.14.1698.N, AC 2017, nr. 87.

Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.23.0521.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230627.2N.30>

Trefwoorden: Samenloop

Samenvatting: Onder identieke of substantieel dezelfde feiten moet worden verstaan een geheel van concrete feitelijke omstandigheden welke onlosmakelijk in tijd en ruimte of naar voorwerp of aard met elkaar verbonden zijn; de rechter beoordeelt in het licht van de gegevens van de zaak welke feiten bij hem aanhangig zijn gemaakt en of die feiten identiek of substantieel dezelfde zijn als deze die het voorwerp waren van een eerdere strafvervolgung die is beëindigd met een onherroepelijke beslissing van vrijspraak of

veroordeling waarbij de rechter acht moet slaan op de feitelijke gedragingen en de werkelijk bedoelde omstandigheden waarop de eerste strafvordering betrekking heeft en dit dubbel onderzoek van de hem voorgelegde en de eerder berechte feiten maakt deel uit van de onaantastbare beoordeling door de feitenrechter; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.23.1658.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230627.2N.38>

Trefwoorden: Hoger beroep – Saisine – Grieven

Samenvatting: Het staat aan het appelgerecht om op basis van de inhoud van de verklaring van hoger beroep en vervolgens de overeenkomstig artikel 204 Wetboek van Strafvordering geformuleerde grieven de draagwijdte van het hoger beroep en dus de saisine van het appelgerecht te bepalen en hierbij kan het appelgerecht rekening houden met de door de appelland op het grievenformulier vermelde specificering die de grief beperkt tot een welbepaalde beslissing binnen de aangekruiste rubriek, ook al is de opgave van redenen niet verplicht (1); wanneer de appelland op zijn grievenformulier niet alleen het beslissingsonderdeel van de beroepen beslissing aanduidt waartegen hij opkomt maar hierbij ook de reden vermeldt waarom hij die grief aanvoert, oordeelt het appelgerecht onaantastbaar wat de draagwijdte is van die vermelding maar uit de loutere omstandigheid dat de appelland hierbij een onduidelijke, impertinente of zelfs onjuiste reden vermeldt, kan evenwel niet worden afgeleid dat er sprake is van een onnauwkeurige grief, noch dat de grief hierdoor wordt beperkt (2); het Hof gaat na of het appelgerecht uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen. (1) Cass. 8 september 2020, AR P.20.0296.N, AC 2020, nr. 505, www.juportal.be. (2) Zie Cass. 16 oktober 2019, AR P.19.0803.F, AC 2019, nr. 527.

Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.23.0141.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230627.2N.34>

Trefwoorden: 1. Misdrijf – Toerekenbaarheid – Rechtspersonen

2. Saisine – Akte van aanhangigmaking – Gegevens uit het strafdossier

Samenvatting: 1. Het autonoom karakter van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersoon belet de rechter niet bij de beoordeling van de aanwezigheid van het moreel misdrijfbestanddeel rekening te houden met het gedrag van de natuurlijke personen die handelen voor of namens de rechtspersoon vermits de rechtspersoon als fictieve entiteit noodzakelijkerwijze handelt via natuurlijke personen die hem juridisch of feitelijk besturen of voor zijn rekening optreden, zodat hun gedrag bij de beoordeling van de aanwezigheid van het moreel misdrijfbestanddeel bij de rechtspersoon in aanmerking kan worden

genomen; indien blijkt dat de handelingen van een rechtspersoon volledig worden bepaald door de enige zaakvoerder of bestuurder-natuurlijke persoon van die rechtspersoon, kan de rechter zich bij de beoordeling van de aanwezigheid van het moreel misdrijfbestanddeel op het niveau van de rechtspersoon en dus bij de vaststelling dat dit bestanddeel op dit niveau is aangetoond, laten leiden door het gedrag van die ene zaakvoerder of bestuurder en dit houdt geen miskenning van het vermoeden van onschuld in (1). (1) Cass. 22 mei 2022, AR P.22.0050.N, AC 2022, nr. 369, met concl. van advocaat-generaal B. DE SMET, ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20220524.2N.13.

2. Een loutere wijziging van de tijdsbepaling op basis van de aan de akte van aanhangigmaking ten grondslag liggende feiten houdt niet in dat de rechter zich gelast met niet-vervolgde feiten; de rechter oordeelt op grond van de akte van aanhangigmaking en van de daaraan ten grondslag liggende gegevens uit het strafdossier onaantastbaar of de feiten die hij onder de verbeterde omschrijving bewezen verklaart, werkelijk deze zijn die het voorwerp uitmaken van de vervolgingen of daaraan ten grondslag liggen maar het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Hof van Cassatie 13 oktober 2020 (P.20.0992.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201013.2N.15/NL>

Trefwoorden: Aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische rechterlijke autoriteit - Overlevering - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Feiten waarvoor de overlevering is geweigerd - Regelmatigheid van het bevel tot aanhouding – Draagwijdte

Samenvatting: Wanneer de onderzoeksrechter een regelmatig bevel tot aanhouding verleent voor feiten waarvoor de verdachte ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel is overgeleverd, leidt het enkele feit dat dit bevel ook slaat op feiten waarvoor de verdachte niet is overgeleverd en waarvoor hij dus ingevolge de toepassing van het specialiteitsbeginsel niet kan worden vervolgd, niet tot de onregelmatigheid van het bevel tot aanhouding (1). (1) Cass. 12 september 2017, AR P.15.1413.N, AC 2017, nr. 463 met concl. van advocaat-generaal M. TIMPERMAN.

Hof van Cassatie 13 januari 2021 (P.20.0956.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210113.2F.1/NL>

Trefwoorden: 1. Toezicht op de regelmatigheid van de voorlopige hechtenis - Ambtshalve toezicht op de regelmatigheid van het gerechtelijk onderzoek - Niet-ontvankelijkheid van de strafvordering - Eindbeslissing – Voorwaarden

Samenvatting: 1. De kamer van inbeschuldigingstelling kan niet, in het kader van de loutere controle van de regelmatigheid van de voorlopige hechtenis, de strafvervolgung niet-ontvankelijk verklaren in een eindbeslissing zonder artikel 235bis Wetboek van Strafvordering toe te passen, dat, in het kader van het ambtshalve onderzoek van de regelmatigheid van het gerechtelijk onderzoek en met het oog op een goede rechtsbedeling, voorschrijft het debat te heropenen, alle partijen op te roepen en een debat op tegenspraak te houden, opdat in hetzelfde arrest over de voormelde controle uitspraak kan worden gedaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 21; het Hof heeft in een soortgelijke zaak, in twee opeenvolgende arresten, allereerst de niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep van de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel vastgesteld, in zoverre het was gericht tegen de beslissing over de voorlopige hechtenis waarin de invrijheidsstelling van de verweerder werd bevolen, en voor het overige de behandeling van de zaak uitgesteld tot na de verstrijksdatum van de bij artikel 429, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijn van twee maanden voor de neerlegging van de memorie, en heeft vervolgens het bestreden arrest vernietigd in zoverre het uitspraak doet over de regelmatigheid van de strafvordering (Cass. 23 december 2020 en 3 maart 2021, AR P.20.1247.F, niet gepubliceerd). (M.N.B.)

Hof van Cassatie 17 maart 2021 (P.21.0319.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210317.2F.12/NL>

Trefwoorden: Europees uitleveringsverdrag van 13 december 1957 - Actieve uitlevering - Uitvoerbaarverklaring - Specialiteitsbeginsel - Omschrijving van de feiten in de aangezochte Staat die de uitlevering heeft toegestaan - Invloed

Samenvatting: Het in het artikel 14.1 Europees Verdrag betreffende uitlevering van 13 december 1957 (1) bepaalde specialiteitsbeginsel kan niet zijn aangetast wanneer de feiten waarvoor de uitlevering door de verzoekende Staat werd gevraagd, anders worden gekwalificeerd in de Staat die deze uitlevering heeft toegestaan (2). (1) Wet van 22 april 1997 houdende instemming met: a) Europees Verdrag betreffende de uitlevering, opgemaakt te Parijs op 13 december 1957 (...), BS 22 november 1997. (2) Zie, in het licht van artikel 6 Uitleveringswet 1833, artikel 1 Uitleveringswet 1874, en de artikelen 2.1 en 10.2.c van de Overeenkomst van 27 februari 1959 betreffende uitlevering tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko, Cass. 15 februari 2006, AR P.05.1594.F, AC 2006, nr. 96 met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, op datum in Pas. (“pour satisfaire à la condition de double incrimination, il n'est pas exigé que la qualification des faits soit identique dans les deux pays: il suffit que les faits tombent sous le coup de la loi pénale aux termes des deux législations, peu importe leur qualification”); concl. van toenmalig advocaat-generaal DUINSLAEGER, vóór Cass. 18 mei 2010, AR P.10.0468.N, AC 2010, nr. 344; Cass. 8 mei 2001, AR P.01.0392.N, AC 2001, nr. 262; Cass. 22 juni 1994, AR P.94.0719.F, AC 1994, nr. 327. Het OM heeft erop gewezen dat het eerste middel het feit en de kwalificatie ervan door elkaar haalt (zie Cass. 15 februari 2006, voormeld). Wat betreft de begrippen passieve en actieve uitlevering, zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, p. 2043 en p. 2137. (M.N.B.°

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210317.2F.13/NL>

Trefwoorden: 1. Recht van verdediging - Proces-verbaal gesteld in de taal van de regio waar het is opgemaakt, verschillend van die van de rechtspleging - Weerslag op de regelmatigheid van het stuk en op het toezicht op de voorlopige hechtenis

2. Gerechten belast met het toezicht op de wettigheid van de voorlopige hechtenis - Stukken uit het strafdossier die gesteld zijn in een andere taal dan die van de rechtspleging - Verplichting om ze ambtshalve te laten vertalen

3. Politie - Opsporingshandelingen in strafzaken - Doorzoeking van een voertuig - Regelmatigheid - Uitdrukkelijke toestemming van de bestuurder

Samenvatting: 1. De processen-verbaal betreffende de opsporing en de vaststelling van misdrijven zijn geen daden van vervolging of van onderzoek waarop artikel 12 Taalwet Gerechtszaken van toepassing is; die daden dienen niet in de taal van de rechtspleging te zijn gesteld maar in die van het taalgebied waar ze werden uitgevoerd, overeenkomstig artikel 11 van die wet; hieruit volgt dat de aanwezigheid, in een in het Frans gevoerde rechtspleging, van processen-verbaal die in het Nederlandse taalgebied in het Nederlands zijn gesteld geen nietigheid tot gevolg heeft en op zich het onderzoek van de wettigheid van de voorlopige hechtenis niet verhindert (1). (1) Artikel 12, eerste lid, Taalwet Gerechtszaken bepaalt dat “de ambtenaren van het openbaar ministerie en de onderzoeksrechter voor hun daden van rechtsvervolging en van onderzoek, gebruikmaken van de taal voorzien in strafzaken voor de rechtbank waartoe zij behoren”. Daarentegen worden krachtens artikel 11 van die wet “de processen-verbaal betreffende de opsporing en de vaststelling van misdaden, wanbedrijven en overtredingen, alsook de processen-verbaal van fiscale aangelegenheden, in het Franse taalgebied in het Frans, in het Nederlands taalgebied in het Nederlands en in het Duitse taalgebied in het Duits gesteld. In de gemeenten van de Brusselse agglomeratie, worden die processen-verbaal in het Frans of in het Nederlands gesteld, naar gelang dat degene die er het voorwerp van is, de ene of de andere van deze talen voor zijn verklaringen gebruikt, en bij gemis van verklaring, volgens de noodwendigheden van de zaak”. In dit opzicht geldt dit: “ongeacht of de taal van de rechtspleging, met name voor de correctionele rechtbank te Brussel, in de zaak waarop de processen-verbaal betrekking hebben, met toepassing van de bepalingen van de artikelen 16 en 21 van genoemde wet, Frans of Nederlands is” (Cass. 12 december 1972, AC 1973, p. 363). “Dans le cadre d'une information ou d'une instruction, un procès-verbal peut, par conséquent, être établi dans une langue différente de celle de la procédure” (M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, I, p. 122). En “geen enkele wetsbepaling verbiedt de rechter acht te slaan op een stuk dat in een andere taal dan die van de rechtspleging is gesteld, met eerbiediging van het recht van verdediging” (Cass. 29 februari 2012, AR P.12.0249.F, AC 2012, nr. 141); zie M.-A. BEERNAERT, e.a., o.c., 2021, p. 130 en p. 145). (M.N.B.)

2. Noch het algemeen rechtsbeginsel van eerbiediging van het recht van verdediging noch enige verdragsbepaling of wettelijke bepaling verplichten de gerechten die de wettigheid van de voorlopige hechtenis van een inverdenkinggestelde dienen na te gaan, om vóór de behandeling van de zaak op de rechtszitting en ongeacht enige vordering van laatstgenoemde, de stukken van het strafdossier in een andere taal dan die van de rechtspleging ambtshalve te laten vertalen (1). (1) Zie art. 16, § 6bis, Voorlopige Hechteniswet en art. 22 Taalwet Gerechtszaken, zoals gewijzigd door de wet van 28 oktober 2016 houdende verdere omzetting van de Richtlijn 2010/64/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 oktober 2010 betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures, alsook art. 3 van die richtlijn. Uit het ontbreken van een vertaling van dergelijke stukken, waarom de beklaagde niet heeft verzocht, volgt niet dat het dossier onvolledig zou zijn en dat de appelrechters geen uitspraak zouden hebben gedaan “rekening houdend met de omstandigheden van de zaak op het ogenblik van [hun] uitspraak”, overeenkomstig art. 30 Voorlopige Hechteniswet. (M.N.B.)

3. Wanneer de bestuurder van een voertuig tijdens een controle bij een benzinstation niet in staat is zijn identiteitsdocumenten en zijn rijbewijs te tonen en de politie hem zijn toestemming vraagt om de kofferbak van zijn voertuig te onderzoeken en hij daarmee instemt, mogen de resultaten van die doorzoeking niet als onbestaande worden beschouwd (1). (1) Uit de stukken van de rechtspleging blijkt niet dat het voertuig een passagier zou hebben vervoerd. Zie Cass. 8 mei 2012, AR P.11.1908.N, AC 2012, nr. 282, § 8 en § 9: “Een voertuig dat zich niet bevindt in een woning of aanhorigheden ervan waar een huiszoeking regelmatig wordt uitgevoerd, kan enkel het voorwerp uitmaken van een doorzoeking door een politieambtenaar wanneer deze daartoe opdracht gekregen heeft van de onderzoeksrechter, mits uitdrukkelijke toestemming van de eigenaar, bestuurders en passagiers, of, onverminderd andere hier niet toepasselijke wetsbepalingen, in de gevallen en mits naleving van de voorwaarden bepaald in artikel 29 Wet Politieambt, dat bepaalt dat de politieambtenaren kunnen overgaan tot het doorzoeken van een voertuig indien zij, op grond van de gedragingen van de bestuurder of de passagiers, van materiële aanwijzingen of van omstandigheden van tijd en plaats, redelijke gronden hebben te denken dat het voertuig werd gebruikt, wordt gebruikt of zou kunnen worden gebruikt om een misdrijf te plegen, om opgespoorde personen of personen die aan een identiteitscontrole willen ontsnappen, een schuilplaats te geven of te vervoeren, of om een voor de openbare orde gevaarlijk voorwerp, overtuigingstukken of bewijsmateriaal in verband met een misdrijf op te slaan of te vervoeren. (...) Daarentegen volstaat het niet dat de eigenaar van het voertuig geen protest, verzet of aanmerking uit opdat de politieambtenaren geldig zouden overgaan tot de doorzoeking.” Het OM heeft hieruit afgeleid dat het bestreden arrest zijn beslissing betreffende de regelmatigheid van de doorzoeking van het voertuig van de eiser naar recht verantwoordt, door te vermelden dat “à la demande de la police, [celui-ci] a donné son accord pour que les policiers puissent vérifier le contenu du coffre de son véhicule”. Zie C. DE VALKENNEER, Manuel de l'enquête pénale, Tome 1 - Principes généraux, 5de uitg., Brussel, Larcier, 2018, p. 296; B. MEGANCK, noot onder Cass. 8 mei 2012, T. Strafr., 2012, p. 462; L. ARNOU, “De toestemming tot de zoeking in een voertuig als vereiste voor regelmatigheid. De mogelijke gronden voor een doorzoeking van een voertuig volgens het Hof van Cassatie in zijn arrest van 8 mei 2012”, Vigiles, 2015, p. 83; contra F. GOOSSENS “De ene toestemming is de andere niet... een korte reactie op de noot van Luc Arnou”, Vigiles, 2015, p. 89. (M.N.B.)

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210317.2F.2/NL>

Trefwoorden: 1. Onderzoeksgerechten - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Verslag van de onderzoeksrechter - Verwijzingsbeschikking - Verzuim om te beslissen over een telastlegging of over feiten die bij de onderzoeksmagistraat aanhangig zijn gemaakt - Herstel - Rechtspleging

2. Straf – Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Vermindering om de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen - Inaanmerkingneming van de vermogenstoestand van de beklaagde - Wettigheid

Samenvatting: 1. Wanneer de raadkamer, bij de regeling van de rechtspleging, nalaat uitspraak te doen over een telastlegging of over feiten die bij de onderzoeksmagistraat aanhangig zijn gemaakt, wordt dat verzuim niet bestraft met de nietigverklaring van de beschikking, maar wordt het hersteld door een nieuwe rechtsdagbepaling van de zaak voor de raadkamer om haar in staat te stellen volledige uitspraak te doen door, indien nodig, een aanvullende beschikking uit te vaardigen (1). (1) Zie Cass. 26 september 2007, AR P.07.0978.F, AC 2007, nr. 438, aangehaald door M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, I, p. 991, noot 172; Cass. 29 mei 2001, AR P.01.0502.N, AC 2001, nr. 318 (een dergelijk verzuim houdt geen buitenvervolginstelling in); Cass. 10 augustus 1998, AR P.98.1095.F, AC 1998, nr. 365 (wanneer de raadkamer geen uitspraak heeft gedaan ten aanzien van alle inverdenkinggestelden). In hoofdzaak heeft het OM geconcludeerd dat, gesteld dat het middel gegrond is, het cassatieberoep met toepassing van artikel 420 Wetboek van Strafvordering niet ontvankelijk is in zoverre het werd ingesteld tegen een beslissing die niet in laatste aanleg is geweest, aangezien artikel 135, § 2, Wetboek van Strafvordering met name toestaat om hoger beroep in te stellen tegen een verwijzingsbeschikking in geval van verzuim; zie Cass. 13 september 2005, AR P.05.0705.N, AC 2015, nr. 431; R. DECLERCQ, “Pourvoi en cassation en matière répressive”, R.P.D.B., 2015, nr. 189.

2. Artikel 43bis, laatste lid, Strafwetboek, bepaalt dat de rechter zo nodig het bedrag van de in artikel 42, 3°, van dat wetboek bedoelde vermogensvoordelen of het bedrag van hun geraamde geldwaarde vermindert om de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen ; wanneer de rechter nagaat of die bedragen geen onredelijk zware straf vormen voor de veroordeelde, kan hij acht slaan op de vermogenstoestand van de beklaagde zoals deze uit de aan zijn beoordeling voorgelegde gegevens blijkt. (1). (1) In die zin heeft het Grondwettelijk Hof beslist dat “artikel 43, eerste lid, van het Strafwetboek derhalve niet bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet (...) in zoverre het de rechter ertoe verplicht de verbeurdverklaring uit te spreken van de zaak die heeft gediend om een misdaad of een wanbedrijf te plegen, wanneer die straf dermate afbreuk doet aan de financiële toestand van de persoon aan wie ze is opgelegd dat ze een schending van het eigendomsrecht inhoudt” (GwH, 9 februari 2017, nr. 12/217). Ten gevolge van dat arrest heeft de wet van 18 maart 2018 houdende wijzigingen van diverse bepalingen van het

strafrecht, de strafvordering en het gerechtelijk recht die bepaling gewijzigd; zie “Toelichting bij amendement nr. 10”, Parl. St. Kamer, nr. 53K2934/002, p. 12 en nr. 53K2934/003, p. 45: “het ‘redelijke’ van de straf wordt door de rechter in concreto beoordeeld, onder meer op basis van de financiële draagkracht van de veroordeelde (tenzij die zich opzettelijk onvermogen heeft laten verklaren om zich te onttrekken aan de strafuitvoering) en de ernst van de gepleegde feiten”; zie concl. van advocaat-generaal SCHOETERS vóór Cass. 26 januari 2021, AR P.20.1283.N, AC 2021, nr. 69, inz. § 10 en § 12.

Hof van Cassatie 31 maart 2021 (P.21.0394.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210331.2F.14/NL>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Redelijke termijn - Overschrijding – Beoordelingscriteria

2. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Redelijke termijn - Door de inverdenkinggestelde niet-aangevoerde miskennis - Invloed op de verplichting om de beslissing over de handhaving van de voorlopige hechtenis met redenen te omkleden

Samenvatting: 1 Krachtens artikel 5.3 EVRM onderzoekt de rechter die belast is met de uitspraak over de voorlopige hechtenis of in het licht van de omstandigheden van de zaak de redelijke termijn al dan niet is overschreden; bij die beoordeling onderzoekt de rechter op grond van de concrete gegevens van de zaak en na een geactualiseerde, nauwkeurige en geïndividualiseerde beoordeling zowel de effectieve als de relatieve duur van de hechtenis, de complexiteit van de zaak en van het gerechtelijk onderzoek, de wijze waarop het onderzoek wordt gevoerd, de ijver van de met het onderzoek belaste overheden en het gedrag van de inverdenkinggestelde (1). (1) Cass. 2 december 2020, AR P.20.1179.F, AC 2020, nr. 743; Cass. 17 maart 2010, AR P.10.0434.F, AC 2010, nr. 194; Cass. 17 februari 2010, AR P.10.0267.F, AC 2010, nr. 106. Zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, I, p. 1058-1059.

2. Uit geen enkele wettelijke bepaling of verdragsbepaling vloeit voort dat de rechter in zijn beslissing dient te vermelden dat hij de naleving van de redelijke termijn van de hechtenis heeft nagegaan wanneer de inverdenkinggestelde de miskennis ervan niet heeft aangevoerd (1). (1) Zie, betreffende de toepassing van art. 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, Cass. 13 december 2017, AR P.17.0383.F, AC 2017, nr. 710. Het onderzoeksgerecht dient ongetwijfeld te antwoorden op de conclusie waarin de verdachte de redenen opgaf waarom volgens hem de redelijke termijn was verstreken (Cass. 12 augustus 1991, AC 1990-1991, p. 1083). Het dient dat daarentegen niet ambtshalve te onderzoeken. Dat middel “kan niet voor de eerste maal voor het Hof worden voorgedragen” (zie Cass. 16 juni 1993, AR P.93.0864.F, AC 1993, nr. 289). Het OM heeft hieruit afgeleid dat het (“nieuwe”) middel niet ontvankelijk is. (M.N.B.)

Hof van Cassatie 14 april 2021 (P.20.1060.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210414.2F.7/NL>

Trefwoorden: 1. Parlementaire onschendbaarheid - Vervolging ten laste van een parlementslid - Afsluiting van het gerechtelijk onderzoek - Verzoek tot opheffing van de onschendbaarheid - Toezicht door het parlement - Doel – Beoordelingscriteria

2. Parlementaire onschendbaarheid - Vervolging ten laste van een parlementslid - Afsluiting van het gerechtelijk onderzoek - Verzoek tot opheffing van de onschendbaarheid - Aan het parlement mee te delen dossier - Samenstelling - Onderzoek door het parlement - Draagwijdte - Latere toevoeging van stukken aan het dossier - Invloed

3. Parlementaire onschendbaarheid - Vervolging ten laste van een parlementslid - Afsluiting van het gerechtelijk onderzoek - Verzoek tot opheffing van de onschendbaarheid - Toezicht door het parlement - Draagwijdte

4. Evocatie - Begrip - Gevolgen

5. Evocatie - Gevolgen - Recht van verdediging

Samenvatting: 1. De grondwettelijke regels betreffende de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid hebben tot doel de goede werking van het parlement te waarborgen; het parlement dient enerzijds na te gaan of de vervolging ernstig lijkt, dit wil zeggen of ze niet is ingegeven door redenen die geen verband houden met de goede rechtsbedeling, of ze niet kennelijk onontvankelijk is of gegrond op een niet-strafbaar feit en of ze steunt op precieze telastleggingen en, anderzijds, of de afwezigheid van het betrokken parlementslid geen belemmering vormt voor de werkzaamheden van het parlement.

2. Om het betrokken parlement toe te laten met kennis van zaken het door de artikelen 59, eerste lid, en 120 Grondwet, bepaalde toezicht uit te oefenen, deelt de procureur-generaal hem het dossier met de stukken mee die betrekking hebben op de feiten die verweten worden aan het lid waarnaar een afgesloten onderzoek is verricht, en die hij wil vervolgen, evenals de vordering die hij bij de raadkamer aanhangig zal maken; de parlementsliden moeten zich ervan verzekeren dat het verzoek tot opheffing van de onschendbaarheid berust op een dossier van de rechtspleging dat de objectieve gegevens bevat waarop het bestaan van de in de vordering van het openbaar ministerie vermelde strafbare feiten is gegrond en die het ernstig karakter van de vervolging aantonen; de omstandigheid dat er in het verdere verloop van de rechtspleging stukken aan het dossier zijn toegevoegd, heeft geen invloed, voor zover die stukken niet leiden tot een wijziging van de vorderingen betreffende de feiten waarvan het parlement heeft kennisgenomen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 269.

3. Het met toepassing van de artikelen 59, eerste lid, en 120 Grondwet door het parlement uitgevoerde toezicht loopt geenszins vooruit op de schuld van het lid wiens opheffing van de onschendbaarheid wordt gevraagd, aangezien het debat hierover behoort tot de bevoegdheid van de rechterlijke macht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 269.

4. Met toepassing van artikel 215 Wetboek van Strafvordering beslist het hof van beroep mede over de zaak zelf, indien het beroepen vonnis wordt tenietgedaan wegens schending of niet-hersteld verzuim van door de wet op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen; zo moet de rechter bij wie het hoger beroep tegen een vonnis alvorens recht te doen aanhangig is gemaakt, van de zaak ambtshalve kennisnemen wanneer hij dat vonnis vernietigt of hervormt, zolang die vernietiging of hervorming niet gegrond is op de onbevoegdheid van de eerste rechter of op de omstandigheid dat laatstgenoemde niet wettig van de zaak had kennisgenomen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 269.

5. De evocatie vormt voor de appelrechter een wettelijke verplichting die volgt uit de beslissing tot nietigverklaring van het beroepen vonnis, die gegrond is op gegevens waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren; hieruit volgt dat de appelrechter de partijen niet dient te verzoeken om over de eventuele gevolgen van zijn beslissing tegenspraak te voeren (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 269.

Hof van Cassatie 28 april 2021 (P.20.1243.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210428.2F.5/NL>

Trefwoorden: Eerbiediging van het vermoeden van onschuld - Herstel in eer en rechten - Blijk van de verbetering en van het goed gedrag - Beoordeling - Inaanmerkingneming van een gedrag dat onder een strafrechtelijke kwalificatie valt - Grens

Samenvatting: Krachtens artikel 624 Wetboek van Strafvordering is het herstel in eer en rechten afhankelijk van een proeftijd waarin de verzoeker, die een natuurlijke persoon is, een vaste verblijfplaats moet hebben gehad en blijk moet hebben gegeven van verbetering en van goed gedrag; de kamer van inbeschuldigingstelling kan in haar beoordeling van de verbetering en van het goed gedrag van de veroordeelde alle relevante gegevens in aanmerking nemen die verband houden met de persoonlijkheid van de dader en met de handelingen die hij heeft gesteld, met inbegrip van de gedragingen die onder een strafrechtelijke kwalificatie vallen, voor zover ze geen uitspraak doet over hun strafbaar karakter (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 309.

Hof van Cassatie 2 juni 2021 (P.21.0664.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210602.2F.7/NL>

Trefwoorden: 1. Vreemdelingen - Vasthouding - Verlenging - Aanhangigmaking voor de raadkamer bij door de minister ingesteld verzoekschrift binnen vijf werkdagen na de verlenging - Aanvang van de termijn

2. Vreemdelingen - Vasthouding - Toezicht - Recht van de raadsman van de vreemdeling om het dossier ter griffie van de bevoegde rechtbank te raadplegen gedurende de twee werkdagen die aan de terechtzitting voorafgaan - Bestaanbaarheid met artikel 47 Handvest Grondrechten EU

3. Vreemdelingen - Vasthouding - Beroep voor de raadkamer - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Motivering van de beslissing - Overneming van redenen die in de conclusie van de tegenpartij zijn vermeld - Wettigheid

Samenvatting: 1. Wanneer de minister, met toepassing van artikel 74, eerste lid, Vreemdelingenwet, de verlenging van de opsluiting of de vasthouding van de vreemdeling binnen vijf werkdagen bij verzoekschrift moet aanhangig maken voor de raadkamer van de verblijfplaats van de vreemdeling in het Rijk of van de plaats waar hij werd aangetroffen, opdat deze uitspraak zou doen over de wettigheid van de verlenging, gaat die termijn in op de dag waarop de verlenging van de vasthouding van de vreemdeling uitwerking heeft en niet op de datum van de verlengingsbeslissing.

2. Krachtens artikel 72 Vreemdelingenwet kan de raadsman van de vreemdeling het dossier ter griffie van de bevoegde rechtbank raadplegen gedurende de twee werkdagen die aan de terechtzitting voorafgaan; die bepaling, die ertoe strekt het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel te waarborgen, schendt artikel 47 van het Handvest Grondrechten EU niet.

3. Geen enkele wettelijke bepaling verbiedt de kamer van inbeschuldigingstelling een middel dat bij conclusie door de vreemdeling werd aangevoerd te beantwoorden door te verwijzen naar gegevens uit de conclusie van de tegenpartij, voor zover die verwijzing met voldoende nauwkeurigheid geschiedt; de verwijzing naar die redenen houdt in dat het rechtscollege de relevantie ervan ten aanzien van het haar voorgelegde verweer heeft erkend (1). (1) Noch een miskennis van het recht op een eerlijk proces noch een schending van een verdragsbepaling of van een wettelijke bepaling kan worden afgeleid uit de loutere omstandigheid dat het onderzoeksgerecht, bij het motiveren van zijn beslissing die het hoger beroep gegrond verklaart dat de Belgische Staat heeft ingesteld tegen een beschikking die het verzoek van de vreemdeling tot invrijheidstelling heeft toegewezen, de redenen van het advies van het openbaar ministerie verklaart over te nemen" (Cass. 8 januari 2020, AR P.19.1302.F, AC 2020, nr. 17; Cass. 23 oktober 2013, AR P.13.1601.F, AC 2013, nr. 544). Evenzogoed, in strafzaken – waar het openbaar ministerie zeker een partij is, zoals in deze zaak de Staat een partij is, – “verplicht geen enkele wettelijke bepaling de kamer van inbeschuldigingstelling ertoe om in haar arrest de redenen van de vordering van het openbaar ministerie weer te geven die zij verklaart over te nemen” (Cass. 6 februari 2008, AR P.07.1533.F, AC 2008, nr. 88). De eiser heeft verwezen naar volgende redenen uit een arrest van het Hof van Cassatie van Frankrijk: “Attendu que, pour rejeter les demandes de M. X..., l'arrêt se borne, au titre de sa motivation, à reproduire sur tous les points en litige, à l'exception de quelques adaptations de style, les conclusions d'appel de M. Y... et de la société HDI; Qu'en statuant ainsi, par une apparence de motivation pouvant faire peser un doute légitime sur l'impartialité de la juridiction, la cour d'appel a violé les [articles 6, § 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 455 du Code de procédure civile]” (Cass. (FR), 3ème ch. civ., 29 oktober 2015, nrs. 14-15455 en 14-18872). Het OM heeft evenwel erop gewezen dat, in deze zaak, het arrest de appelconclusie van de Belgische Staat niet op alle geschilpunten overneemt maar op de welomlijnde punten die het aanwijst. Het OM heeft hieruit afgeleid dat in de veronderstelling dat het Hof van oordeel zou zijn dat het zich moet aansluiten bij het

rechtsbeginsel dat uit die buitenlandse rechtspraak voortvloeit, dat beginsel hier niet van toepassing lijkt.

Hof van Cassatie 22 maart 2022 (P.21.1487.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.12>

Trefwoorden: Valsheid en gebruik van valse stukken

Samenvatting: Een door de wet beschermd geschrift in de zin van die bepalingen is een geschrift dat in een zekere mate tot bewijs kan strekken, dit is zich aan het openbare vertrouwen opdringen, zodat de overheid of particulieren die ervan kennis nemen of aan wie het wordt voorgelegd, kunnen overtuigd zijn van de waarachtigheid van de rechtshandeling of van het rechtsfeit in dat geschrift vastgelegd of kunnen gerechtigd zijn daaraan geloof te hechten (1); een geschrift dat slechts bewijswaarde heeft na aanvaarding door de bestemming, zoals een door een uitvoerder van een bouwwerk opgestelde en voor de opdrachtgever bestemde vorderingsstaat, dringt zich in de regel niet op aan het openbaar vertrouwen (2); dit is slechts anders wanneer de controle van de in het geschrift voorkomende vermeldingen door de bestemming onmogelijk is of deze controle door toedoen van de uitreiker onmogelijk is gemaakt; het staat aan de rechter te oordelen of dit het geval is; uit de omstandigheid dat de bestemming van een vorderingsstaat de juistheid van de erin vervatte gegevens betwist en de rechter in een burgerlijke procedure zich moet uitspreken over de aanspraken van de opsteller en de bestemming onder meer op basis van de vorderingsstaat, volgt niet dat die vorderingsstaat werd gebruikt in een rechtsverhouding met een derde, zich daardoor aan het openbaar vertrouwen opdringt en aldus het karakter krijgt van een door de wet beschermd geschrift; de vorderingsstaat wordt immers in een dergelijk geval opgesteld voor de bestemming ervan en niet ten behoeve van de rechterlijke overheid. (1) Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 736 met concl. OM; Cass. 22 oktober 2019, AR P.19.0407.N, AC 2019, nr. 536, T. Strafr. 2020, 207; Cass. 23 mei 2017, AR P.16.0719.N, AC 2017, nr. 345; Cass. 22 februari 2015, AR P.14.1764.F, AC 2015, nr. 142; Cass. 16 juni 1999, AR P.98.0738.N, AC 1999, nr. 362 met concl. van advocaat-generaal J. SPREUTELS; Cass. 27 september 1988, AC 1988-89, nr. 53. (2) Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 736, met concl. OM; Cass. 22 oktober 2019, AR P.19.0407.N, AC 2019, nr. 536, T. Strafr. 2020, 207; Cass. 23 september 2015, AR P.13.1451.N, AC 2015, nr. 545, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 22 januari 2013, AR P.12.0625.N, AC 2013, nr. 43, RABG 2013, 1144; Cass. 14 december 2010, AR P.10.1079.N, AC 2010, nr. 742, RABG 2011, 588 noot L. DELBROUCK; Cass. 5 mei 2004, AR P.04.0063.F, AC 2004, nr. 235, RDPC 2004, 1076; Cass. 19 september 1995, AR P.94.0377.N, AC 1995, nr. 388, RW 1995-96, 1209 noot M. GELDERS; Cass. 15 juni 1994, AR P.94.0231.F, AC 1994, nr. 309; Cass. 25 oktober 1988, AR 2183, AC 1988-89, nr. 112, 226, zie ook L. HUYBRECHTS, Fiscaal strafrecht, APR 2002, 133; E. DIRIX en G.L. BALLON, Factuur, APR 2012, 368-369; S. VAN DYCK, Valsheid in geschriften en gebruik van valse geschriften, Intersentia, 2007, 294-296; E. BAEYENS, "Valsheid in geschriften: misdrijf tegen de openbare trouw", T. Strafr. 2020, 209; T. BYL, B. DE BIE, K. NEVENS, B. VERSTRAETEN en F. VAN VOLSEM, Financieel rechercheren, Politeia, 2020, 122.

Met noot: SPRIET, B., “Strafbare valsheid en strafbaar gebruik vereisen een door de wet beschermd geschrift”, *T.Strafr.* 2023, afl. 3, 155-158.

Hof van Cassatie 15 juni 2022 (P.21.0034.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.3/NL>

Trefwoorden: Prejudiciële vraag - Herstel in eer en rechten - Interneringsmaatregel - Geen mogelijkheid tot herstel in eer en rechten - Verschil in behandeling tussen de veroordeelden en de geïnterneerden

Samenvatting: Aangezien artikel 621 Wetboek van Strafvordering enkel straffen vermeldt die niet kunnen worden uitgewist, staat dat het herstel in eer en rechten niet toe van personen tegen wie een beschermingsmaatregel is genomen met toepassing van de Interneringswet of de Wet Bescherming Maatschappij; het aldus tussen de veroordeelden en de geïnterneerden ingevoerde verschil in behandeling verantwoordt de verwijzing van de zaak naar het Grondwettelijk Hof, zodat het uitspraak kan doen over de hierna omschreven prejudiciële vraag: “Schendt artikel 621 Wetboek van Strafvordering de artikelen 10, 11 of 12 Grondwet, in zoverre dat artikel het herstel in eer en rechten uitsluit van personen tegen wie een beslissing tot internering of betreffende de internering is genomen met toepassing van de Interneringswet of van de Wet Bescherming Maatschappij?” (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 220.

Hof van Cassatie 19 oktober 2022 (P.22.1290.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.16>

Trefwoorden: Bevel tot medebrenging – Inverdenkinggestelde vrij onder voorwaarden – Ter beschikking van de onderzoeksrechter

Samenvatting: Artikel 3 Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat de onderzoeksrechter een bevel tot medebrenging kan uitvaardigen tegen elke persoon tegen wie er ernstige aanwijzingen van schuld aan een misdaad of een wanbedrijf bestaan en die niet reeds te zijner beschikking is gesteld. Een inverdenkinggestelde is ter beschikking van de onderzoeksrechter gesteld wanneer hij zich onder de macht van de onderzoeksrechter bevindt, zodat de onderzoeksrechter hem kan ondervragen. Een voorlopig in vrijheid gestelde inverdenkinggestelde wiens vrijheid van komen en gaan is beperkt en die moet verblijven op een bepaalde plaats, staat niet ter beschikking van de onderzoeksrechter, ook al verblijft hij in het arrondissement van de onderzoeksrechter en kent de onderzoeksrechter zijn verblijfplaats.

Hof van Cassatie 14 december 2022 (P.22.1594.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221214.2F.12>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Modaliteit van het elektronisch toezicht – Invrijheidstelling onder voorwaarden – Borgsom – Meest gunstige beslissing – Artikel 211bis Wetboek van Strafvordering – Artikel 35 Voorlopigehechteniswet

2. Voorlopige hechtenis – Borgsom – Artikel 35, § 4, tweede lid Voorlopigehechteniswet – Bedrag – Criteria – Motivering

Samenvatting: 1. Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling de vrijlating van een verdachte beveelt met inachtneming van bepaalde voorwaarden en het storten van een borgsom, spreekt zij een gunstiger beslissing uit dan deze die de handhaving van de hechtenis van de verdachte beveelt, ongeacht of deze in een gevangenis of onder de modaliteit van het elektronisch toezicht wordt uitgevoerd; een dergelijke beslissing moet niet met eenparigheid van stemmen worden genomen door de leden van het rechtscollege in hoger beroep. (Art. 211bis, WETBOEK VAN STRAFVORDERING van 17 november 1808 en art. 30, Wet betreffende de voorlopige hechtenis van 20 juli 1990).

2. De rechter die, uitspraak doende over de handhaving van de voorlopige hechtenis, de vrijlating onder borgtocht beveelt, bepaalt soeverein het bedrag van de borgsom en is, bij gebrek aan conclusie, niet gehouden zijn beslissing op dit punt te motiveren. Dit neemt niet weg dat de borg, bestemd om het vluchtrisico op te vangen, ook moet worden beoordeeld rekening houdend met de financiële draagkracht van de verdachte en, in voorkomend geval, overeenkomstig artikel 35, § 4, tweede lid, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, rekening houdend met het bestaan van ernstige vermoedens dat fondsen of waarden uit het misdrijf in het buitenland werden geplaatst of verborgen. Het arrest dat het bedrag van de borgsom rechtvaardigt onder verwijzing, met name naar het patrimonium dat de criminele organisatie waartoe de eiser wordt verdacht te hebben behoord, heeft geaccumuleerd en dat volgens het arrest in wezen aan het onderzoek ontsnapt is en in het buitenland zou kunnen zijn verborgen, voldoet aan de motiveringsplicht en verantwoordt zijn beslissing wettelijk. (Art. 5.3, EVRM).

Hof van Cassatie 10 januari 2023 (P.22.1755.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230110.2N.16>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Hoger beroep – KI – Devolutieve werking – Nietigheid handhavingsbeschikking – Gevolg

2. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Hoger beroep – KI – Devolutieve werking – Nietigheid handhavingsbeschikking raadkamer – Gevolg

Samenvatting: 1. De kamer van inbeschuldigingstelling die op het hoger beroep van een inverdenkinggestelde moet beslissen over de handhaving van de voorlopige hechtenis, kan op grond van de devolutieve werking van dit hoger beroep oordelen dat de handhavingsbeschikking van de raadkamer nietig is omdat de raadkamer werd voorgezeten door een rechter die als onderzoeksrechter in de zaak reeds is tussengekomen en kan

vervolgens zelf beslissen over de handhaving van de voorlopige hechtenis; de omstandigheid dat de kamer van inbeschuldigingstelling die de raadkamerbeslissing vernietigt, verkeerdelijk vaststelt dat zij op grond van evocatie beslist over de handhaving van de voorlopige hechtenis, maakt die beslissing niet onwettig (1). (1) Zie Cass. 16 december 2021, AR P.21.1578.N, AC 2021, nr. 809, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211216.2N.1, T.Strafr., 2022, alf. 5, 270; Cass. 31 juli 2001, AR P.01.1063.F, AC 2001, nr. 425; Cass. 29 mei 1996, AR P.96.0713.F, AC 1996, nr. 196; Cass. 2 januari 1991, AR nr. 5188, AC 1991, nr. 224

2. Het oordeel dat de raadkamerbeschikking die de voorlopige hechtenis handhaaft nietig is, heeft niet tot gevolg dat de raadkamer niet binnen de door de wet bepaalde termijn heeft beslist over de handhaving van de voorlopige hechtenis en de inverdenkinggestelde bijgevolg in vrijheid moet worden gesteld.

Hof van Cassatie 12 april 2023 (P.23.0515.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230412.2F.8>

Trefwoorden: Strafonderszoek – Doorzoeking wagen – Voorwaarden – Artikelen 29 en 34, § 1 Wet Politieambt

Samenvatting: Geen enkele bepaling definieert wat men moet beschouwen als een redelijke grond om te denken dat een voertuig werd gebruikt, wordt gebruikt of zou kunnen worden gebruikt om een misdrijf te plegen; deze voorwaarde is onderworpen aan de beoordeling van de politieagenten, afhankelijk van de gedragingen van de inzittenden, de materiële aanwijzingen of omstandigheden van tijd en plaats, dit alles onder toezicht van de gerechtelijke autoriteiten en met name de onderzoeksgerechten; het Hof beperkt zich ertoe na te gaan of de appelrechters, bij dit feitelijk onderzoek, hun beslissing al dan niet naar recht hebben kunnen verantwoorden. (Art. 29 van de Wet van 5 augustus 1992 op het politieambt).

Hof van Cassatie 9 mei 2023 (P.23.0614.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.18/NL>

Trefwoorden: Vreemdeling – Maatregel van vrijheidsberoving of tot verwijdering van het grondgebied – Controle onderzoeksgerecht

Samenvatting: Artikel 72, tweede lid, Vreemdelingenwet bepaalt dat het onderzoeksgerecht onderzoekt of de maatregelen van vrijheidsberoving of tot verwijdering van het grondgebied in overeenstemming zijn met de wet zonder zich te mogen uitspreken over hun gepastheid. Daaruit volgt dat het onderzoeksgerecht zich voor dit wettigheidsonderzoek noodzakelijkerwijze moet plaatsen op het ogenblik van de bestuurlijke beslissing van vrijheidsberoving of van de verlengende beslissing, tenzij de onwettigheid van die beslissing zou blijken uit achteraf aan het licht gekomen gegevens. Dit sluit niet uit dat het

onderzoeksgerecht dat vaststelt dat niet langer is voldaan aan de wettelijke voorwaarden voor vrijheidsberoving, die vrijstelling van de vreemdeling beveelt.

Hof van Cassatie 30 mei 2023 (P.22.1719.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230530.2N.4/NL>

Trefwoorden: Burgerlijke partijstelling – Onderzoeksgerecht – Beoordeling ontvankelijkheid burgerlijke partijstelling -

Samenvatting: Krachtens artikel 63, eerste lid, Wetboek van Strafvordering kan hij die beweert door een misdaad of een wanbedrijf te zijn benadeeld, daarover bij de onderzoeksrechter klacht doen en zich burgerlijke partij stellen.

Volgens artikel 64, eerste lid, Wetboek van Strafvordering kunnen de aan de procureur des Konings gerichte klachten of de bij een hulpofficier van de procureur des Konings ingediende klacht die aan hem werden toegezonden, door de procureur des Konings samen met zijn vordering aan de onderzoeksrechter worden doorgegeven.

Volgens artikel 66 Strafwetboek worden klagers alleen dan als burgerlijke partij beschouwd, indien zij dit uitdrukkelijk verklaren, hetzij bij de klacht, hetzij bij een latere akte, of indien zij bij een van die akten een conclusie tot schadevergoeding nemen.

Volgens artikel 67 Wetboek van Strafvordering kunnen de klagers zich burgerlijke partij stellen in elke stand van het geding en dit tot de sluiting van het debat.

Uit deze bepalingen volgt dat:

- ook al gelden voor de klacht met burgerlijkepartijstelling geen bijzondere vormvereisten enkel een voor de onderzoeksrechter gedane klacht met burgerlijkepartijstelling die door hem werd geacteerd in een proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling tot gevolg heeft dat een gerechtelijk onderzoek wordt geopend;
- tegenover de politie of de procureur des Konings ingediende klachten, ook al werden ze door de procureur des Konings of de politie aan de onderzoeksrechter toegezonden geen burgerlijkepartijstelling zijn in de zin van artikel 63 Wetboek van Strafvordering;
- het louter toezenden of het louter overhandigen van een dergelijke verklaring door de klager aan de onderzoeksrechter van een verklaring van burgerlijkepartijstelling geen burgerlijkepartijstelling in de zin van artikel 63 Wetboek van Strafvordering is.

Het onderzoeksgerecht is bevoegd om de ontvankelijkheid van de burgerlijkepartijstelling te beoordelen wanneer deze het gerechtelijk onderzoek op gang heeft gebracht zonder dat het openbaar ministerie een vordering tot gerechtelijk onderzoek heeft genomen of een verwijzing naar het vonnisgerecht heeft gevorderd. In dat geval vormt de burgerlijkepartijstelling immers de grondslag voor het bestaan van de strafvordering, waarvan de ontvankelijkheid ter beoordeling staat van de onderzoeksgerechten.

Uit de voormelde bepalingen van het Wetboek van Strafvordering volgt verder dat:

- het onderzoeksgerecht deze burgerlijkepartijstelling en de daardoor op gang gebrachte strafvordering niet ontvankelijk moet verklaren indien het oordeelt dat de burgerlijke partij niet aannemelijk maakt dat zij als gevolg van de feiten voorwerp van de klacht met burgerlijkepartijstelling schade heeft geleden of niet beschikt over het vereiste belang;
- een burgerlijkepartijstelling bij wijze van voeging of tussenkomst, die niet wordt gevolgd door een vordering van het openbaar ministerie tot het instellen van een gerechtelijk

onderzoek of een vordering tot verwijzing, slechts ontvankelijk is indien de strafvordering op ontvankelijke wijze op gang werd gebracht. Die regel miskent het recht van verdediging van de betrokken burgerlijke partij niet aangezien zij zich tegenover de onderzoeksrechter burgerlijke partij kan stellen.

Uit de omschrijving van de met de artikelen 442bis en 442quater, § 1, Strafwetboek ingevoerde misdrijven volgt dat deze misdrijven enkel kunnen worden gepleegd tegenover natuurlijke personen.

Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0821.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230606.2N.20/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Beoordeling onderzoeksgerecht – Motivering

Samenvatting: Volgens artikel 16, § 1, Voorlopige Hechteniswet kan de onderzoeksrechter, voor een feit dat voor de inverdenkinggestelde een correctionele hoofdgevangenisstraf van een jaar of een zwaardere straf tot gevolg kan hebben, slechts een bevel tot aanhouding verlenen in geval van volstreekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid. Dit vereist, behoudens in welbepaalde gevallen, bovendien dat er ernstige redenen bestaan om te vrezen dat de inverdenkinggestelde nieuwe misdaden of wanbedrijven zou plegen, zich aan het optreden van het gerecht zou onttrekken, bewijzen zou pogen te laten verdwijnen of zich zou verstaan met derden.

Artikel 16, § 5, Voorlopige Hechteniswet bepaalt in zijn eerste lid dat het bevel tot aanhouding de opgave bevat van het feit waarvoor het wordt verleend, de wetsbepaling vermeldt die bepaalt dat het feit een misdaad of een wanbedrijf is en het bestaan vaststelt van ernstige aanwijzingen van schuld. Het bepaalt in zijn tweede lid dat de rechter daarin de feitelijke omstandigheden van de zaak en die welke eigen zijn aan de persoonlijkheid van de inverdenkinggestelde vermeldt, die de voorlopige hechtenis wettigen gezien de criteria bepaald in paragraaf 1 van dat artikel.

Uit de artikelen 16, § 1, en § 5, Voorlopige hechteniswet kan niet worden afgeleid dat ingeval in eenzelfde gerechtelijk onderzoek tegen meerdere personen een bevel tot aanhouding wordt verleend wegens onder meer misdrijven die verband houden met de betrokkenheid van de inverdenkinggestelden bij eenzelfde criminele organisatie of vereniging, de feitelijke omstandigheden van de zaak het voorwerp moeten uitmaken van een verschillende opgave van redenen voor elke afzonderlijke inverdenkinggestelde. Evenmin verzetten die bepalingen of een andere bepaling of algemeen rechtsbeginsel zich ertegen dat de volstreekte noodzakelijkheid van de handhaving van de voorlopige hechtenis voor de openbare veiligheid en in voorkomend geval het gevaar voor recidive, collusie en onttrekking op identieke wijze worden omschreven, aangezien in het licht van de omstandigheden en de stand van het gerechtelijk onderzoek, die noodzakelijkheid en die gevaren bij alle inverdenkinggestelden op gelijke wijze aanwezig kunnen zijn.

Volgens de artikelen 21, § 4, en 30, § 4, Voorlopige Hechteniswet oordelen de raadkamer en in hoger beroep de kamer van inbeschuldigingstelling over de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding. Daarbij kunnen zij de motivering van dat bevel verbeteren door een reden aan te vullen, een juiste reden in de plaats te stellen van een foutieve reden of duidelijker de

omstandigheden te omschrijven waarom de vrijheidsbeneming volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid. De onregelmatigheid van het bevel tot aanhouding wegens het ontbreken van elke vermelding van de in artikel 16, § 5, Voorlopige Hechteniswet bedoelde feitelijke omstandigheden is echter niet herstelbaar.

Het enkele feit dat de handhavingsbeslissing verwijst naar elementen of gegevens die ook zijn vermeld in het bevel tot aanhouding, houdt niet in dat het onderzoeksgerecht geen rekening houdt met de vereiste individualisering.

Het onderzoeksgerecht oordeelt, op grond van de feiten die het onaantastbaar vaststelt, of het bevel tot aanhouding dat het eventueel aanvult, verbetert of verduidelijkt, voldoende is geïndividualiseerd met betrekking tot de voormelde feitelijke omstandigheden. Het Hof gaat na of dat gerecht uit de vastgestelde feiten geen gevolgen trekt die daarmee geen verband houden of daardoor onmogelijk kunnen worden verantwoord.

De verplichting van de kamer van inbeschuldigingstelling om te voldoen aan de in het middel vermelde wetsbepalingen belet die kamer niet om haar beslissing te motiveren door de overname van de redenen van de vordering van de procureur-generaal. Die overname houdt geen stijlformule in, maar wel dat de kamer van inbeschuldigingstelling deze redenen passend acht en overneemt als eigen redenen, onder meer om het voor haar gevoerde verweer te beantwoorden en te verwerpen.

Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0821.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230606.2N.25/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Controle – Volledigheid van het dossier

Samenvatting: Uit artikel 5.2, 5.3 en 5.4 EVRM, de artikelen 21, § 3, 22, vierde lid, en 30, § 3, en § 4, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet, alsmede het algemeen rechtsbeginsel houdende eerbiediging van het recht van verdediging, volgt dat:

- het onderzoeksgerecht dat heeft te beslissen over de handhaving van de voorlopige hechtenis in beginsel uitspraak moet doen op grond van een volledig dossier;
- een volledig dossier een dossier is dat alle stukken van het onderzoek bevat die verband houden met de handhaving van de voorlopige hechtenis van de inverdenkinggestelde en waarover de onderzoeksrechter beschikt;
- de inverdenkinggestelde kennis kan nemen van dit volledig dossier zoals het ter inzage wordt gelegd met het oog op behandeling door de raadkamer en van de nieuwe stukken voor wat betreft de behandeling door de kamer van inbeschuldigingstelling.

Indien ter gelegenheid van de behandeling van de zaak voor de kamer van inbeschuldigingstelling blijkt dat het dossier dat aan het onderzoeksgerecht wordt voorgelegd of waarvan de inverdenkinggestelde en zijn raadsman kennis hebben kunnen nemen, onvolledig is, kan een eventuele miskennis van de rechten van de inverdenkinggestelde worden geredigeerd door in te gaan op het voorstel de behandeling van de zaak uit te stellen opdat alsnog kennis kan worden genomen van de ontbrekende stukken.

Indien de inverdenkinggestelde weigert om een dergelijk uitstel te vragen en dus de remediëring van een eventuele miskennis van rechten zelf onmogelijk maakt, kan de kamer

van inbeschuldigingstelling de zaak beoordelen zonder dat hij van de bedoelde stukken kennis heeft kunnen nemen.

Het feit dat het voorstel om de behandeling van de zaak uit te stellen tot gevolg kan hebben dat de kamer van inbeschuldigingstelling geen uitspraak kan doen binnen de termijn van vijftien dagen als bedoeld door artikel 30, § 3, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet, houdt geen schending in van artikel 22, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet noch een miskennis van het recht op een eerlijk proces of het recht van verdediging van de in verdenking gestelde.

De loyaliteit van het openbaar ministerie wordt vermoed. Om dat vermoeden te weerleggen zijn nauwkeurige en objectieve gegevens vereist. Uit het enkele feit dat een nieuw dossierstuk wordt vermeld in de schriftelijke vordering van het openbaar ministerie voor het onderzoeksgerecht, maar niet tijdig op de griffie ter inzage wordt gehouden voor de verdachte en zijn raadsman kan niet worden afgeleid dat het openbaar ministerie bewust inzage in dit stuk onmogelijk heeft willen maken noch kan dat bij die verdachte een vermoeden van deloyaliteit doen ontstaan. Dit houdt dan ook geen miskennis in van het recht op een eerlijk proces of het recht van verdediging van de in verdenking gestelde.

Het arrest stelt vast dat de eiser en zijn raadslieden ter rechtszitting weigerden om in te gaan op de vraag van de appelrechters of de eiser een kort uitstel wilde vragen om de in het middel bedoelde stukken van het verhoor van een mede-inverdenking gestelde alsnog in te zien. Het oordeelt vervolgens dat de eiser zich in die omstandigheden niet ernstig kan beroepen op een miskennis van zijn recht op tegenspraak en zijn recht op een eerlijk proces.

Met die reden beantwoordt en verwerpt het arrest het in het middel aangehaalde verweer van de eiser en verantwoordt het die beslissing naar recht.

Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0558.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230606.2N.4/NL>

Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Gerechtelijke band - Partijen die zich voor de onderzoeksrechter burgerlijke partij hebben gesteld tegen meerdere in verdenking gestelden voor eenzelfde misdrijf

Samenvatting: Artikel 1022, vijfde lid, Gerechtelijk Wetboek, waarnaar artikel 128 Wetboek van Strafvordering verwijst, bepaalt: “Wanneer binnen eenzelfde gerechtelijke band meerdere partijen de rechtsplegingsvergoeding ten laste van één of meer in het ongelijk gestelde partijen genieten, bedraagt het bedrag ervan maximum het dubbel van de maximale rechtsplegingsvergoeding waarop de begunstigde die gerechtigd is om de hoogste vergoeding te eisen aanspraak kan maken. Ze wordt door de rechter tussen de partijen verdeeld.”

Artikel 1, tweede lid, Tarief Rechtsplegingsvergoeding bepaalt: “De bedragen worden vastgesteld per gerechtelijke band en ten aanzien van elke partij die door een advocaat wordt bijgestaan. Wanneer eenzelfde advocaat in eenzelfde gerechtelijke band verscheidene partijen bijstaat, wordt de rechtsplegingsvergoeding onder hen verdeeld.”

Daaruit volgt:

- indien een burgerlijke partij zich voor de onderzoeksrechter heeft gesteld tegen een inverdenkinggestelde voor een bepaald misdrijf en tegen een andere inverdenkinggestelde voor een ander misdrijf en het onderzoeksgerecht beslist tot een buitenvervolginstelling, bevinden deze inverdenkinggestelden als gerechtigden op een rechtsplegingsvergoeding zich in de regel niet in eenzelfde gerechtelijke band tegen de burgerlijke partij. Die inverdenkinggestelden hebben elk recht op een rechtsplegingsvergoeding zonder dat daarop de in artikel 1022, vijfde lid, Gerechtelijk Wetboek bedoelde beperking van toepassing is;

- indien een burgerlijke partij zich voor de onderzoeksrechter heeft gesteld tegen meerdere inverdenkinggestelden voor eenzelfde misdrijf en het onderzoeksgerecht beslist tot de buitenvervolginstelling, bevinden deze inverdenkinggestelden als gerechtigden op een rechtsplegingsvergoeding zich in de regel in eenzelfde gerechtelijke band tegen de burgerlijke partij. In dat geval dient de rechter in eerste instantie de rechtsplegingsvergoeding te bepalen waarop elke inverdenkinggestelde in beginsel gerechtigd is, vervolgens na te gaan of bij de optelling van de aldus verkregen rechtsplegingsvergoedingen niet het in artikel 1022, vijfde lid, Gerechtelijk Wetboek bedoelde maximumbedrag is bereikt en ten slotte, indien dat maximumbedrag is overschreden, het aldus verkregen bedrag te verdelen tussen de op een rechtsplegingsvergoeding gerechtigde partijen.

Indien de partijen die op een rechtsplegingsvergoeding gerechtigd zijn zich in eenzelfde gerechtelijke band bevinden ten aanzien van de partij die de rechtsplegingsvergoeding verschuldigd is, dient bovendien rekening te worden gehouden met artikel 1, tweede lid, Tarief Rechtsplegingsvergoeding. Indien die partijen worden bijgestaan door eenzelfde advocaat, hebben zij samen slechts recht op één rechtsplegingsvergoeding, die onder hen wordt verdeeld.

Het staat aan het onderzoeksgerecht te oordelen of de op een rechtsplegingsvergoeding gerechtigde partijen die zich in eenzelfde gerechtelijke band bevinden tegen hij die de rechtsplegingsvergoeding is verschuldigd, werden bijgestaan door eenzelfde raadsman. Uit het gegeven dat voor de raadslieden van de op een rechtsplegingsvergoeding gerechtigde partijen op de rechtszitting voor het onderzoeksgerecht eenzelfde advocaat loco die raadslieden is verschenen, of dat de namens deze partijen genomen conclusies identiek of analoog zijn, of dat die partijen eenzelfde verhoogde rechtsplegingsvergoeding hebben gevorderd, volgt niet dat het onderzoeksgerecht moet aannemen dat deze partijen door eenzelfde advocaat zijn bijgestaan in de zin van artikel 1, tweede lid, Tarief Rechtsplegingsvergoeding.

Bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie dient het onderzoeksgerecht dat aan de voormelde partijen elk een rechtsplegingsvergoeding toekent, niet uitdrukkelijk vast te stellen dat zij niet werden bijgestaan door eenzelfde advocaat.

Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0632.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230613.2N.10/NL>

Trefwoorden: Uitlevering – Uitvoerbaarverklaring – Taak van de rechter

Samenvatting: Het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de uitvoerbaarheid in België van een met het oog op uitlevering door een buitenlandse overheid uitgevaardigd

bevel tot aanhouding, dient na te gaan of de overgelegde titel aan de wettelijke en verdragsrechtelijke vorm- en grondvoorwaarden inzake uitlevering voldoet. Het mag zich niet uitspreken over de opportuniteit of de mogelijke gevolgen van de gevraagde uitlevering. Daarbij dient het onderzoeksgerecht tevens na te gaan of het overgelegde bevel tot aanhouding een geldige en voldoende titel van vrijheidsberoving uitmaakt. Artikel 5.1.c EVRM noch artikel 3 Uitleveringswet 1874 noch een andere verdrags- of wetsbepaling vereist behoudens in geval van ter kennis gebrachte wijzigingen aan het uitvoeringsverzoek door de verzoekende staat dat het onderzoeksgerecht bij dat onderzoek ook rekening houdt met de voortgang van de vervolgingsprocedure in de verzoekende staat.

Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0818.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230613.2N.20/NL>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Borgsom – Omvang

2. Voorlopige hechtenis – Redelijke termijn van de hechtenis

Samenvatting: 1. De in artikel 35, § 4, Voorlopige Hechteniswet bedoelde borgsom strekt ertoe de aanwezigheid van de inverdenkinggestelde bij verdere proceshandelingen te verzekeren en te vermijden dat hij zich aan het optreden van het gerecht zou onttrekken. De rechter oordeelt onaantastbaar over het bedrag van de borgsom, rekening houdend met de in dat artikel bedoelde criteria. Wanneer de rechter oordeelt dat het bedrag van de door een inverdenkinggestelde aangeboden borgsom onvoldoende garanties biedt om het onttrekkingsgevaar te neutraliseren, is hij niet ertoe verplicht in zijn beslissing te vermelden of een hogere borgsom hiertoe wel zou kunnen volstaan noch of een borgsom in geen enkel geval kan volstaan.

2. Volgens artikel 5.3 EVRM heeft eenieder die is gearresteerd of wordt gevangen gehouden, het recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht of hangende het proces in vrijheid te worden gesteld.

Die redelijketermijnvereiste is te onderscheiden van de redelijketermijnvereiste die volgt uit artikel 6.1 EVRM.

Uit die verdragsbepaling, die beoogt de individuele vrijheid te beschermen, volgt dat indien de duur van de voorlopige hechtenis niet langer redelijk is, de betrokkene in vrijheid moet worden gesteld. Het staat aan het onderzoeksgerecht om op concrete wijze te oordelen of in het licht van de feitelijke omstandigheden van de zaak onder meer wat betreft de aard en de complexiteit van de feiten, de houding van de inverdenkinggestelde en de houding van de met opsporing belaste instanties, het door artikel 5.3 EVRM gewaarborgde recht van een persoon die van zijn vrijheid is beroofd om binnen een redelijke termijn te worden berecht, is miskend. Het onderzoeksgerecht kan bij die beoordeling ook rekening houden met de voortgang van het onderzoek naar de feiten waarvoor de inverdenkinggestelde van zijn vrijheid is beroofd, alsook het gevaar voor recidive, collusie en onttrekking.

Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230627.2N.42>

Trefwoorden: Uitlevering – Europees aanhoudingsbevel – Beoordeling (facultatieve) weigeringsgronden – Ontbreken van stukken van buitenlands strafdossier

Samenvatting: Het onderzoeksgerecht dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel heeft niet te oordelen over de wettigheid en regelmatigheid van de aan de basis van dat bevel liggende rechterlijke beslissing van de uitvaardigende lidstaat, noch over de regelmatigheid van het strafonderzoek dat in de uitvaardigende lidstaat werd gevoerd, maar enkel over de tenuitvoerlegging ervan overeenkomstig de bepalingen van de Wet Europees Aanhoudingsbevel.

De omstandigheid dat het onderzoeksgerecht dat moet oordelen over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel tegen een persoon die in België het voorwerp uitmaakt van een strafonderzoek, niet de beschikking heeft over de stukken van het buitenlandse strafonderzoek waarop dat aanhoudingsbevel is gebaseerd, belet dit onderzoeksgerecht niet om te oordelen over de weigeringsgronden zoals bedoeld in de artikelen 4 tot 7 Wet Europees Aanhoudingsbevel. Artikel 6 EVRM en artikel 48 Handvest Grondrechten Europese Unie laten niet toe anders te oordelen.

Uit de overweging (10) van de preambule van het Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel, waarvan de Wet Europees Aanhoudingsbevel de omzetting naar Belgisch recht uitmaakt, blijkt dat de regeling inzake het Europees aanhoudingsbevel berust op een hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten. Dit beginsel van wederzijds vertrouwen dient in het bijzonder in acht te worden genomen bij de beoordeling van de gronden om de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel te weigeren.

Uit het antwoord op het eerste onderdeel volgt, mede gelet op het voormelde beginsel van het wederzijdse vertrouwen tussen de lidstaten, dat de beoordeling van de in de Wet Europees Aanhoudingsbevel bedoelde weigeringsgronden niet vereist dat het onderzoeksgerecht de beschikking heeft over de stukken van het strafonderzoek waarop het Europees aanhoudingsbevel is gebaseerd, noch over de in dit onderzoek reeds gewezen beslissingen, zonder dat hierdoor afbreuk wordt gedaan aan de grondrechten van de betrokkene. Het onderzoeksgerecht dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel, kan een verzoek tot het voegen van bijkomende informatie in dit verband dan ook verwerpen door te oordelen dat die informatie niet ter zake dienend is.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230627.2N.41>

Trefwoorden: 1. Uitlevering – Europees aanhoudingsbevel – Gelijkaardige feiten

2. Uitlevering – Europees aanhoudingsbevel – Facultatieve weigeringsgrond – Feiten geheel of gedeeltelijk gepleegd op Belgisch grondgebied – Beoordeling onderzoeksgerecht

3. Uitlevering – Europees aanhoudingsbevel – Mogelijkheid van uitstel van overlevering – Artikel 24, § 1, Wet Europees Aanhoudingsbevel – Beslissingsbevoegdheid ligt bij OM

Samenvatting: 1. De omstandigheid dat de feiten waarop een Europees aanhoudingsbevel betrekking heeft gelijkaardig zijn aan andere feiten waarvoor de betrokkene in België wordt vervolgd en die binnen dezelfde misdrijfperiode worden gesitueerd, heeft niet tot gevolg dat er ernstige redenen zijn om te vrezen dat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel afbreuk zal doen aan de fundamentele rechten van de betrokken persoon zoals bedoeld in artikel 4.5° Wet Europees Aanhoudingsbevel.

2. Uit artikel 6.5°, eerste streepje, Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat de onderzoeksgerechten onaanastbaar oordelen over de weigering van de tenuitvoerlegging ingeval het Europees aanhoudingsbevel betrekking heeft op strafbare feiten die geheel of gedeeltelijk gepleegd zijn op het Belgische grondgebied of op een plaats die met dat grondgebied wordt gelijkgesteld. Het onderzoeksgerecht kan de beslissing om geen toepassing te maken van deze facultatieve weigeringsgrond steunen op het oordeel dat de in het aanhoudingsbevel bedoelde materiële feiten in de uitvaardigende staat of elders in het buitenland werden gepleegd, ook al zou de betrokkene hieraan geheel of gedeeltelijk vanuit de uitvoerende staat hebben deelgenomen.

Na te hebben benadrukt dat uit het beginsel van de wederzijdse erkenning tussen de lidstaten moet worden afgeleid dat de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel de regel is en de weigering ervan de uitzondering, oordeelt het arrest dat de in het Europees aanhoudingsbevel bedoelde feiten in wezen betrekking hebben op de invoer van cocaïne via de haven van G. T. in Italië, terwijl de feiten die het voorwerp uitmaken van het Belgische strafonderzoek in essentie betrekking hebben op de invoer van cocaïne via de haven van Antwerpen. Met die redenen geeft het arrest op een naar recht verantwoorde wijze te kennen dat de in artikel 6.5° Wet Europees Aanhoudingsbevel bedoelde facultatieve weigeringsgrond niet wordt toegepast.

3. Wanneer een persoon ten aanzien van wie de tenuitvoerlegging van een Europees Aanhoudingsbevel wordt bevolen het voorwerp uitmaakt van een strafvervolgning in België, kan het openbaar ministerie bij toepassing van artikel 24, § 1, Wet Europees Aanhoudingsbevel de overlevering van de betrokken persoon uitstellen opdat hij in België zou kunnen worden vervolgd. De beslissing om de overlevering uit te stellen berust bij het openbaar ministerie en niet bij het onderzoeksgerecht dat moet oordelen over de tenuitvoerlegging van het Europees Aanhoudingsbevel.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Hof van Cassatie 23 juni 2023 (P.23.0635.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230620.2N.10>

Trefwoorden: 1. Aansprakelijkheid buiten overeenkomst – Schade – Beoordelingsbevoegdheid – Raming

2. Bewijs – Bewijskracht van een akte

Samenvatting: 1. Krachtens de artikelen 1382 en 1383 oud Burgerlijk Wetboek is degene die door zijn schuld aan een ander schade berokkent, verplicht deze integraal te vergoeden, wat impliceert dat de benadeelde wordt teruggeplaatst in de toestand waarin hij zich zou hebben bevonden indien de daad waarover hij zich beklagt, niet was gesteld; bijgevolg leidt de pathologische toestand waarin het slachtoffer zich op het moment van de fout bevond, in de regel niet tot de vermindering van diens schade; dit is slechts anders voor wat betreft de gevolgen waarvan de rechter vaststelt dat zij zich hoe dan ook, zelfs zonder de fout, zouden hebben voorgedaan; in dat geval komt enkel de verergering van de toestand van het slachtoffer voor vergoeding in aanmerking en dient de rechter de mate van die verergering te bepalen (1). (1) Cass. 12 november 2019, AR P.19.0757.N, AC 2019, nr. 586 ; Cass. 2 februari 2011, AR P.10.1601.F, AC 2011, nr. 98, RW 2012-2013, 300-303 noot van B. WEYTS.

2. De bewijskracht van een akte bestaat in de vereiste eerbiediging van hetgeen daarin schriftelijk is vastgelegd. De rechter miskent de bewijskracht van een akte indien hij aan een geschrift, waarnaar hij uitdrukkelijk verwijst, een verklaring toeschrijft die dit geschrift niet bevat, dan wel ontkent dat dit geschrift een verklaring bevat die wel erin voorkomt, kortom wanneer hij het geschrift doet liegen. Dit is niet het geval wanneer de uitlegging die de rechter van de akte geeft een mogelijke uitlegging is, eventueel naast andere, die niet onverenigbaar is met de bewoordingen of de inhoud ervan. Evenmin miskent de rechter de bewijskracht van een akte door daaruit enkel een feitelijk of juridisch gevolg af te leiden of door een akte anders te beoordelen dan een partij.

Hof van Cassatie 23 juni 2023 (P.23.0841.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230627.2N.31>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Vonnisgerecht – Wraking

Samenvatting: Noch uit artikel 36, § 3, Voorlopige Hechteniswet noch uit de wetsgeschiedenis ervan noch uit enige verdragsbepaling noch uit enige andere wetsbepaling noch uit enig algemeen rechtsbeginsel vloeit voort dat het vonnisgerecht de beslissing om, op vordering van de procureur des Konings of op verzoek van de verdachte, de opgelegde voorwaarden te verlengen, in te trekken of vrijstelling ervan te verlenen, slechts kan nemen nadat het verzoek werd behandeld op een rechtszitting in aanwezigheid van de verdachte en het openbaar ministerie; de omstandigheid dat ingeval van hoger beroep tegen die beslissing de appelprocedure wel tegensprekelijk verloopt, doet daaraan geen afbreuk en het recht op tegenspraak als onderdeel van het recht van verdediging zijn voldoende gewaarborgd doordat het vonnisgerecht bij een met redenen omklede beslissing uitspraak moet doen over het verzoek; verder moet een op een dergelijk verzoek gegeven beslissing, die geen vonnis is in de zin van artikel 149 Grondwet, niet worden uitgesproken in aanwezigheid van het openbaar ministerie.

2.5. Grondwettelijk Hof

Grondwettelijk Hof 6 juli 2023 (108/2023), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2023/2023-108n.pdf>

Trefwoorden: COVID-19-pandemie - Strafrechtspleging - Schorsing van de verjaring van de strafvordering - Algemene toepasbaarheid

Samenvatting: Bij vonnis van 17 oktober 2022, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 25 oktober 2022, heeft de Franstalige correctionele rechtbank te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 4, § 1, van de wet van 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre de schorsing van de verjaring van de strafvordering ingevoerd bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 algemeen van toepassing is, zonder daarvan de rechtsplegingen uit te sluiten waarvan het vonnis vertraging heeft opgelopen om redenen die losstaan van de gezondheidscrisis die de invoering van die schorsing heeft verantwoord ? ».

Het Hof zegt voor recht :

Artikel 4, § 1, van de wet van 24 december 2020 « tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II) » schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Hof van Cassatie 20 juli 2023 (114/2023), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2023/2023-114n.pdf>

Trefwoorden: Bescherming en welzijn van dieren - Vlaams Gewest - Inbreuken - Gelijkgeschakeling en verhoging van de strafmaten - Maatregel van gelijke werking - Publiciteit met het oog op het verhandelen van dieren

Samenvatting: In zake : het beroep tot vernietiging van het decreet van het Vlaamse Gewest van 4 februari 2022 « tot wijziging van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, wat betreft het voorzien van een strafverzwaring », ingesteld door de vzw « Federatie van het Belgisch Vlees » en anderen.

Het Hof verwerpt het beroep.

Perscommuniqué: Het decreet van het Vlaamse Gewest van 4 februari 2022 voorziet in een verhoging en een gelijkgeschakeling van de strafmaten voor inbreuken op de Dierenwelzijnswet. Voor al die inbreuken bedraagt de strafmaat voortaan een

gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en/of een geldboete van 52 euro tot 100 000 euro (te verhogen met opdecimen).

Vier belangenverenigingen in sectoren die onder de Dierenwelzijnswet vallen en een erkende hondenkweekster vorderen de vernietiging van dat decreet.

Het Hof verwerpt het beroep tot vernietiging. Volgens het Hof schendt het decreet het rechtszekerheids- en evenredigheidsbeginsel niet. In het licht van het gewijzigd maatschappelijk normbesef over dierenwelzijn kon de decreetgever opteren voor een uniforme en verhoogde strafmaat voor inbreuken op de Dierenwelzijnswet. Verder vindt het Hof het bestreden decreet verenigbaar met de vrijheid van handel en nijverheid en met het vrij verkeer van goederen. Ten slotte stelt het Hof dat het bestreden decreet, voor zover de strafverzwaring ook van toepassing is bij inbreuken op het verbod om valse informatie te verspreiden of bedrieglijke publiciteit te voeren voor de verkoop van dieren, geenszins de vrijheid van meningsuiting schendt.

Zie: <https://www.const-court.be/public/n/2023/2023-114n-info.pdf>

2.6. Raad van State

- Nihil

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

Antwerpen 20 december 2021, <i>RABG</i> 2023, afl. 6-7, 577-585.
--

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen de openbare orde door privépersonen – Weerspannigheid – Vereiste van een aanval of verzet – Noodzakelijkheid van geweld of bedreiging

2. Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen de openbare orde door privépersonen – Weerspannigheid – Aanval – Inrijden met een voertuig op een politiedispositief – Gewapend

Samenvatting: 1. Opdat er van weerspannigheid sprake zou kunnen zijn is vereist dat er een aanval of verzet met geweld of bedreiging is. De wetgever heeft twee uitingswijzen willen strafbaar stellen, met name een offensieve, namelijk de aanval, een defensieve, namelijk het verzet. Deze twee vormen veronderstellen echter geweld of bedreiging. Ook het verzet moet gepaard gaan met en zich veruitwendigen door daden van geweld of bedreiging, terwijl een aanval steeds het gebruik van geweld in zich houdt.

2. Het met een motorvoertuig inrijden op twee politie-inspecteurs om zich aan een politiecontrole te kunnen onttrekken maakt gewapende weerspannigheid uit.

Luik 9 november 2022, <https://eservices.minfin.fgov.be/>

Hyperlink: <https://eservices.minfin.fgov.be/myminfin-web/pages/public/fisconet/document/91f680ad-7586-4109-b0e7-db6d4201a2c4>

Trefwoorden: “Non bis in idem” beginsel - Boetes - Samenloop administratieve en strafrechtelijke procedure

Samenvatting: Een belastingplichtige werd de belastingplichtige veroordeeld voor belastingontduiking van de successierechten en meer bepaald voor het niet aangeven van schenkingen van de overledene gedurende de drie jaren vóór zijn overlijden (art. 7 W.Succ.) en voor het niet betalen van de verschuldigde successierechten.

Ten eerste werd aan de belastingplichtige een correctionele straf (gevangenisstraf en een geldboete) opgelegd met vermelding van het begrip bedrieglijk opzet om de belasting te ontduiken. Bovendien werd er een boete opgelegd gelijk aan het dubbele van de verschuldigd (art. 128, 1° W.Succ.).

Belastingplichtige vraagt om de betwiste boete te laten vernietigen of ontheffen wegens de schending van het beginsel “non bis in idem”, dat wordt gewaarborgd door artikel 4 van het Aanvullend Protocol nr. 7 EHRM. In casu was de belastingplichtige het voorwerp van twee strafrechtelijke sancties in de zin van de jurisprudentie van het EHRM die identieke feiten bestraffen. Wat betreft de voldoende nauwe materiële band tussen de administratieve en de strafrechtelijke procedure, is het zeer onduidelijk welke bijkomende doelstellingen zij in de onderhavige zaak zouden nastreven.

Het lijkt duidelijk dat de nagestreefde doelstelling strikt dezelfde is, zijnde de belastingplichtige te sanctioneren aangezien die zich frauduleus heeft onttrokken aan haar aangifteverplichtingen teneinde de successierechten te ontduiken. Dit repressieve doel wordt bovendien bevestigd door het feit dat de verlaging van de proportionele fiscale boete niet werd toegepast (art. 141 W.Succ.).

Het staat vast dat de twee procedures, de administratieve en de strafrechtelijke, onderling geen voldoende nauwe materiële band hadden. Wat betreft het ontbreken van een tijdelijk verband, dit wordt des te duidelijker gezien de aanzienlijke tijd, bijna vier jaar, die is verstreken tussen de definitieve strafrechtelijke veroordeling en de betwiste dwangbevel, zonder dat die termijn een overtuigende verklaring kreeg.

Daaruit volgt dat de boete, waarvan de invordering werd gevorderd middels dwangbevel, het beginsel non bis in idem schendt, zoals bekrachtigd door artikel 4 van het Aanvullend Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

Antwerpen 13 december 2022, *T.Strafr.* 2023, afl. 4, 245-247.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Verbeurdverklaring – Toewijzing aan de burgerlijke partij – Artikel 202, 2° Wetboek van Strafvordering – Hoger beroep burgerlijke partij – Ontvankelijkheid

2. Straffen – Verbeurdverklaring – Toewijzing aan de burgerlijke partij – Artikel 43bis, lid 3 Strafwetboek – Voorwaarden

Samenvatting: 1. In zoverre de beslissing betreffende de niet-toewijzing van een verbeurdverklaard goed aan de burgerlijke partij een burgerlijk karakter heeft, kan de burgerlijke partij overeenkomstig artikel 202, 2° Wetboek van Strafvordering hoger beroep instellen tegen die beslissing.

2. De verbeurdverklaarde zaken worden aan de burgerlijke partij toegewezen wanneer de verbeurdverklaarde zaken aan de burgerlijke partij toebehoren en wanneer de rechter de verbeurdverklaring uitgesproken heeft wegens het feit dat zij goederen en waarden vormen die door de veroordeelde in de plaats zijn gesteld van de zaken die toebehoren aan de burgerlijke partij of omdat zij het equivalent vormen van zulke zaken in de zin van het tweede lid van artikel 43bis Strafwetboek.

Met noot: RAEYMAKERS, J., De (on)macht van een burgerlijke partij in het kader van een verbeurdverklaring met gemengd karakter, *T.Strafr.* 2023, afl. 4, 247-252.

Brussel 9 maart 2023, <i>T.Strafr.</i> 2023, afl. 4, 252-265.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Overschrijding redelijke termijn – Manifeste overschrijding – Artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering – Geen niet-ontvankelijkheid van de strafvordering – Geen aantasting van het recht op een eerlijk proces – Verlies van bewijsstukken – Schuldvraag – Straftoemeting – Significante strafvermindering – Eenvoudige schuldigverklaring

2. Misdrijven – Witwas – Artikel 21 van de Antiwitwaswet – Legaliteitsbeginsel – Geen aankopen

3. Misdrijven – Witwas – Artikel 42, 3° Strafwetboek – Illegale herkomst – Uitsluiting van elke legale herkomst

Samenvatting: 1. De overschrijding van de redelijke termijn, hoewel deze manifest is, dient overeenkomstig artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering niet te leiden tot de onontvankelijkheid van de strafvordering, wanneer het recht op een eerlijk proces in zijn geheel genomen daardoor niet werd aangetast.

Bij de beoordeling ten gronde wordt daarmee wel rekening gehouden in het voordeel van de beklaagde. De kennelijke overschrijding van de redelijke termijn moet leiden tot een significante vermindering van de in dat geval opgelegde straffen.

2. Een wet moet worden geformuleerd in bewoordingen op grond waarvan eenieder, op het ogenblik waarop hij of zij een gedraging stelt, kan uitmaken of dat gedrag al dan niet strafbaar is. De beperkingen inzake betaling in contanten betreffen volgens artikel 21 van de Antiwitwaswet tot de inwerkingtreding op 29 juli 2013 van de wetswijziging door de wet van

15 juli 2013 volgens haar uitdrukkelijke bewoordingen de prijs van de verkoop door een handelaar van een of meerdere goederen. Uit deze letterlijke bewoordingen kan niet zonder meer worden afgeleid dat ook aankopen in contanten door een handelaar in edele metalen onder het toepassingsgebied vielen van de wettelijke beperkingen.

3. Voor de schuldigverklaring aan het witwasmisdrijf is vereist dat de illegale herkomst of oorsprong van de in artikel 42, 3° Strafwetboek bedoelde zaken vaststaat. Niet is vereist dat de rechter het precieze misdrijf kent dat de vermogensvoordelen heeft opgeleverd. Het volstaat dat op grond van de feitelijke gegevens van de zaak elke legale herkomst of oorsprong kan worden uitgesloten.

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

KI Gent 7 december 2021, RABG 2023, afl. 6-7, 561-571.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen eigendom – Oplichting en bedriegerij – Bestanddelen

2. Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen eigendom – Oplichting en bedriegerij – Voorwerp – Diensten – Verbintenis

3. Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen eigendom – Oplichting en bedriegerij – Bedrieglijke middelen – Listige kunstgreep

4. Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen eigendom – Misbruik van vertrouwen – Bestanddelen

Samenvatting: 1. Oplichting vereist bij de dader het oogmerk om zich bedrieglijk andermans zaak toe te eigenen om erover te beschikken en de aanwending van bedrieglijke middelen hiertoe, gevolgd door een afgifte of levering van de zaak, waardoor het slachtoffer wordt benadeeld.

2. Ofschoon dienstprestaties zelf niet behoren tot de zaken opgesomd in artikel 496 Strafwetboek die het voorwerp van oplichting kunnen uitmaken, kan de afgifte van een verbintenis tot dienstverlening wel het voorwerp van oplichting zijn.

3. Kunstgrepen die zijn aangewend na de afgifte, in samenhang met andere, kunnen als listige kunstgrepen in de zin van artikel 496 Strafwetboek worden aangemerkt, wanneer zij tot doel en tot gevolg hebben gehad dat het slachtoffer overtuigd werd van de eerlijkheid van de verrichte handelingen. De listige kunstgreep kan er daarbij onder meer in bestaan zich zaken te laten afgeven in uitvoering van een met die afgifte samengaande bedrieglijke overeenkomst die de dader in werkelijkheid nooit wil uitvoeren.

4. Een loutere wanbetaling, zij het op onverantwoorde wijze, maakt geen verduistering uit in de zin van artikel 491 Strafwetboek.

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

- Nihil

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

Corr. Limburg (afd. Tongeren) 9 augustus 2022, *Limburgs Rechtsleven* 2023, afl. 2, 116-118.

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafrecht – Internering – Artikel 9, § 1 Wet van 5 mei 2014 betreffende de internering – Deskundigenverslag uit een andere strafprocedure – Geen nieuw deskundigenonderzoek noodzakelijk – Handel in verdovende middelen – Risico voor de gezondheid van afnemers – Internering bevolen

Samenvatting: De rechtbank kan zich op de besluitvorming van een forensisch psychiatrisch deskundige baseren, ook als die werd aangesteld in het kader van een andere strafprocedure.

De als misdrijf omschreven bewezen verklaarde feiten, dewelke wanbedrijven betreffen, hebben de fysieke of psychische integriteit van derden aangetast of bedreigd, gelet op de risico's dewelke de door haar verhandelde drugs meebrachten voor de gezondheid van de afnemers van deze drugs.

Corr. Gent 26 juni 2023, *ER Wekelijks* 2023, afl. 139.

Hyperlink:

Trefwoorden: Doodslag - Juwelier schiet overvaller dood - Verschoonbare doodslag

Samenvatting: Uit de persmededeling:

Het openbaar ministerie vervolgde F.M. wegens doodslag na uitlokking en F.M. werd onder die kwalificatie naar de rechtbank ten gronde verwezen. Door de verdediging van F.M. werd opgeworpen dat er sprake was van onweerstaanbare drang (artikel 71 Strafwetboek), minstens van wettige verdediging (artikel 416 Strafwetboek).

De rechtbank oordeelde vandaag dat geen van beide van toepassing zijn. De vrije wil van F.M. was weliswaar aangetast maar niet volledig uitgeschakeld, hetgeen vereist is om toepassing te kunnen maken van onweerstaanbare drang. Bovendien had hij andere mogelijkheden dan het doodschieten van de overvaller. Ook van wettige verdediging is geen sprake, nu de rechtbank oordeelde dat de overval reeds was beëindigd, uit het strafdossier

niet blijkt dat er door de overvallers nog met een wapen werd gericht en zij met de motorfiets reeds de vlucht hadden ingezet op het moment van het lossen van het dodelijke schot door F.M., zodat aan de wettelijke voorwaarden niet voldaan was. De rechtbank weerhield wel dat de doodslag was uitgelokt door zware gewelddaden tegen personen en bijgevolg verschoonbaar is.

Bij het bepalen van de straf hield de rechtbank onder meer rekening met de brutale gewapende overval die aan de feiten voorafging en het blanco strafverleden van F.M. De rechtbank hield ook rekening met het feit dat er veel toevallige passanten op straat aanwezig waren en er op een nabijgelegen terras veel volk aanwezig was zodat de kans op onschuldige slachtoffers reëel was. Tenslotte werd door de rechtbank ook rekening gehouden met de lange termijn die is verstreken sedert de feiten en de vaststelling dat er tijdens het onderzoek een niet te verantwoorden stilstand is geweest. Dit heeft ertoe geleid dat F.M. werd veroordeeld tot een gevangenisstraf onder het wettelijk voorziene minimum, met name 10 maanden gevangenisstraf, alsook tot de minimum verplichte geldboete. Beide straffen werden volledig met uitstel bekleed. Door de verdediging werden geen alternatieve straffen of gunsten gevraagd, zodat de rechtbank deze ook niet in overweging diende te nemen.

B. Raadkamer

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

- Nihil

2.9. Hoven van Assisen

- Nihil

2.10. Buitenlandse rechtspraak

- Nihil

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- Nihil

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- Nihil

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- BEYENS, K, SNACKEN, S., *Straffen. Een penologisch perspectief*, Brussel, Maklu, 2023, 735 p.
- DECAIGNY, T., *Tegenspraak in het vooronderzoek*, Antwerpen, Intersentia, 2023, 719 p.
- GOOSSENS, F., DE PAUW, K., VERSPEELT, F. (eds.), *De sluier rond anonimiteit... Identiteits-, privacy- en persoonsgegevensafscherming in het strafprocesrecht en politierecht*, Brugge, Die Keure, 2023, 508 p.
- ROZIE, J. (ed.), *Ondernemingsstrafrecht*, Antwerpen, Boom Juridische uitgevers, 2023, 326 p.
- VERPOORTEN, P., *Recht en Praktijk. Internering*, Mechelen, Kluwer, 2022, 240 p.
- VERSTRAETEN, R., *Inleiding tot het Belgische strafrecht en strafprocesrecht*, Brugge, Intersentia, 2023, 735 p.

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- NEVEU, S., « Mandat d'arrêt européen, reconnaissance mutuelle et droits fondamentaux – La Cour de justice poursuit sa quête d'équilibre », *JT* 2023, afl. 24, 389-399.

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- BOUHON, F., « La Cour de cassation réaffirme la conception traditionnelle de l'irresponsabilité parlementaire », *JT* 2023, afl. 21, 341-348. (noot bij Cass. 16 december 2022 (C.21.0448.F)).
- HOET, P., « Verschillende vrijheidsberovende straffen worden gelijktijdig uitgevoerd », *T.Strafr.* 2023, afl. 4, 245.
- MERRIGAN, M., "De doodstraf van naderbij bekeken", *Juristenkrant* 2023, afl. 470, 7.
- VAN DOOREN, E., "De strafrechter op fiscaalrechtelijk terrein", *RABG* 2023, afl. 6-7, 553-561. (noot bij GwH 30 september 2021)

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- DEJEMEPPE, B., "Quand l'anglais s'invite dans le prétoire", *RDP* 2023, afl. 7-8, 896-903. (noot bij Cass. 26 juli 2022 (P.0984.F))

- DEKREM, E., “De strafmaat van voorbereidende handelingen in de Drugswet doorstaat de toets van het Grondwettelijk Hof”, *NC* 2023, afl. 3, 205-212. (noot bij GwH 20 oktober 2022)
- EVERARTS DE VELP, S., “La responsabilité pénale dans le cadre de licences d’exploitation de sites internet liés à la promotion de la prostitution”, *JLMB* 2023, afl. 22, 985-987. (noot bij Cass. 8 februari 2023 (P.21.0730.F))
- LIEGEOIS, V., “De (negatieve) definitie van toestemming in het nieuw seksueel strafrecht. Een interdisciplinaire, juridisch-terminologische analyse”, *T.Strafr.* 2023, afl. 3, 139-153.
- LUGENTZ, F., « Preuve irrégulière dont l’usage porte atteinte au droit à un procès équitable : une approche particulière de la sanction en cas d’illégalité commise intentionnellement ou par l’effet d’une négligence grave ? », *RDP* 2023, afl. 7-8, 859-879. (noot bij Cass. 4 april 2023 (P.22.1730.N))
- MICHIELS, O., BERRENDORF, A., « Le concours entre l’enquête parlementaire et la procédure judiciaire : terrain de jeu partagé entre la commission parlementaire et les magistrats, ou chasse gardée ? », *RDP* 2023, afl. 7-8, 761-786.
- ROYER, S., VRIELINK, J., “Correctionele rechtbank verslikt zich in aanstootgevende memes op Leuvens terras”, *Juristenkrant* 2023, afl. 472, 1-2.
- SCHUERMANS, F., “Filmen van politie-interventies gebeurt niet altijd straffeloos”, *Juristenkrant* 2023, afl. 470, 3-4.
- SPRIET, B., WAETERINCKX, P., “Fraudemisdrijven – een analyse van oplichting (art. 496 Sw.) en informaticabedrog (art. 504quater Sw.)”, *NC* 2023, afl. 3, 161-196.
- SPRIET, B., “Strafbare valsheid en strafbaar gebruik vereisen een door de wet beschermd geschrift”, *T.Strafr.* 2023, afl. 3, 155-158. (noot bij Cass. 22 maart 2022 (P.21.1487.N))
- VAN DOOREN, E., “Sterke drank en strafrecht”, *RABG* 2023, afl. 6-7, 588-5592. (noot bij Cass. 28 juni 2022 (P.22.0577.N))
- VAN VOLSEM, F., “Het voorwerp van oplichting”, *RABG* 2023, afl. 6-7, 571-577. (noot bij KI Gent 7 december 2021)
- WAETERINCKX, P., “Dat artikel 462, eerste lid van het Strafwetboek, dat de strafuitsluitende verschoningsgrond van bloed- en aanverwantschap omvat, niet voorziet in de toepassing op het informaticabedrog in de zin van artikel 504quater van het Strafwetboek, schendt het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel (art. 10 en 11 Gw.)”, *RABG* 2023, afl. 6-7, 602-609. (noot bij GwH 20 oktober 2022 (130/2022))

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- BREWAEYS, L., “Hoger beroep tegen een bevel tot betalen: geen ongeoorloofde zelfincriminatie”, *NJW* 2023, afl. 483, 448-450. (noot bij GwH 23 maart 2023 en GwH 11 april 2023)
- CLAES, A., “Top secret? Over de positie van (mede)daders en medeplichtigen t.a.v. een minnelijke schikking”, *T.Strafr.* 2023, afl. 3, 161-168. (noot bij Cass. 14 juni 2022 (P.22.0350.N))
- DAENINCK, P., “Voorlopige hechtenis: over de omvang en andere vraagstukken van de borgsom”, *T.Strafr.* 2023, afl. 4, 207-212.

- DUMORTIER, F., FORGET, C., « La loi du 20 juillet 2022 ou l’art de dissimuler l’obligation de conservation systématique et indifférenciée des métadonnées », *JT* 2023, afl. 25, 405-414.
- RAEYMAKERS, J., “De (on)macht van een burgerlijke partij in het kader van een verbeurdverklaring met gemengd karakter”, *T.Strafr.* 2023, afl. 4, 247-252. (noot bij Antwerpen 13 december 2022)
- VAN DOOREN, E., « Procedurele valkuilen bij een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling », *NC* 2023, afl. 3, 213-218. (noot bij Cass. 13 september 2022 (P.22.1166.N))
- VAN DOOREN, E., “Prejudiciële twijfels bij de onderzoeksrechter”, *RABG* 2023, afl. 6-7, 536-539. (noot bij GwH 4 maart 2021)
- VAN VOLSEM, F., “Taalwijziging op verzet”, *RABG* 2023, afl. 6-7, 664-670. (noot bij Cass. 13 december 2022 (P.22.1609.N))
- VANDERMEERSCH, M., “Antigoon herzien: zet het Hof van Cassatie het licht op rood?”, *T.Strafr.* 2023, afl. 4, 213-221. (noot bij Cass. 4 april 2023 (P.22.1730.N))
- VEREECKE, V., “De ene getuige is de andere niet”, *RABG* 2023, afl. 6-7, 647-656. (noot bij Cass. 22 november 2022 (P.22.0989.N))

E. Gemengde of andere bijdragen

- SMETS, M., “Arrest Reuzegom toont functionele grenzen van de rechterlijke macht”, *Juristenkrant* 2023, afl. 471, 1-2.
- BEKAERT, P., “Belgische ministers van Justitie leggen graag rechterlijke beslissingen naast zich neer in zaken van uitlevering”, *Juristenkrant* 2023, afl. 471, 12-13.

F. Strafrecht in het buitenland

- Nihil

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- Nihil

3.5. Varia

- DRIESMANS, A., BERBUTO, S., « Le droit à l’autodétermination des personnes transgenres. Et en milieu carcéral ? #pose#genre#prison », *RDP* 2023, afl. 6, 640-670.
- X., « Les minorités sexuelles et de genre face à la détention préventive : réflexions suite à la diffusion d’un questionnaire auprès des juges d’instruction », *RDP* 2023, afl. 6, 670-690.

